2024/1735

28.6.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2024/1735

(2024. gada 13. jūnijs)

par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ([2]),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([3]),

tā kā:

(1) Pārkārtošanās uz neto nulles emisijām jau tagad visā pasaulē izraisa milzīgas rūpnieciskas, ekonomiskas un ģeopolitiskas pārmaiņas, kas, pasaulei virzot uz priekšu dekarbonizācijas centienus, kļūs vēl izteiktākas. Savienībai, īstenojot pārkārtošanos enerģētikas, klimata un vides jomā, ir jāreaģē uz minētajām norisēm. Spēcīga ražošanas bāze ir svarīgs elements, lai nodrošinātu piekļuvi neto nulles emisiju tehnoloģijām un saglabātu kvalitatīvas darbvietas Savienībā. Tas nozīmē, ka Savienībai ir jāsaglabā sava konkurētspēja, tostarp ar inovāciju palīdzību, jo īpaši attiecībā uz tīrām tehnoloģijām.

(2) Ņemot vērā neto nulles emisiju tehnoloģiju sarežģītību un transnacionālo raksturu, nekoordinēti valsts pasākumi, ar kuriem tiktu nodrošināta piekļuve minētajām tehnoloģijām, var izkropļot konkurenci un sadrumstalot iekšējo tirgu. Šādu dalībvalstu veiktu pasākumu rezultātā tirgus dalībniekiem var tikt piemērots atšķirīgs regulējums, kas dalībvalstīs paredz dažādus līmeņus attiecībā uz piekļuvi neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādei, tostarp, paredzot dažādus līmeņus attiecībā uz atbalstu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, un var tikt piemēroti atšķirīgi noteikumi un nekoordinēti iepirkuma veidi, atšķirīgi procesi un termiņi attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesiem, tādējādi radot šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai starp dalībvalstīm un kavējot pienācīgu iekšējā tirgus darbību. Tāpēc, lai aizsargātu iekšējā tirgus darbību, ir jāizveido kopīgs Savienības tiesiskais satvars, ar kuru kolektīvi risināt minēto svarīgo problēmu, palielinot Savienības noturību un piegādes drošību neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā.

(3) Savienība ir apņēmusies paātrināti dekarbonizēt savu ekonomiku un vērienīgi izvērst atjaunīgo energoresursu apguvi, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, proti, neto nulles emisijas vai emisijas, no kurām atskaitīti piesaistījumi. Minētais mērķis ir centrālais jautājums Eiropas zaļajā kursā, kas ir izklāstīts Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā "Eiropas zaļais kurss", Komisijas 2021. gada 5. maija paziņojumā "2020. gada Jaunās industriālās stratēģijas atjaunināšana: veidojot spēcīgāku vienoto tirgu Eiropas atveseļošanai" un atbilst Savienības apņēmībai īstenot globālu klimatrīcību atbilstoši Parīzes nolīgumam ([4]). Lai sasniegtu Savienības klimatneitralitātes

([1]) OV C 349, 29.9.2023., 179. lpp.
([2]) OV C, C/2023/254, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.
([3]) Eiropas Parlamenta 2024. gada 25. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 27. maija lēmums.
([4]) Padomes Lēmums (ES) 2016/1841 (2016. gada 5. oktobris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu (OV L 282, 19.10.2016., 1. lpp.).

mērķi, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119 ([5]) ir noteikts saistošs Savienības klimata mērķrādītājs – līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu neto emisijas samazināt vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Komisijas 2021. gada 14. jūlija paziņojumā "Gatavi mērķrādītājam 55 % ES 2030. gadam nospraustā klimata mērķrādītāja sasniegšana ceļā uz klimatneitralitāti" izklāstītās ierosinātās paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķis ir panākt Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanu, un minētajā nolūkā ar to tiek pārskatīti un atjaunināti Savienības tiesību akti.

(4) Turklāt Zaļā kursa industriālajā plānā, kas ir izklāstīts Komisijas 2023. gada 1. februāra paziņojumā, ir izklāstīta visaptveroša pieeja, kā palīdzēt paplašināt tīras enerģijas tehnoloģiju mērogu, balstoties uz četriem pīlāriem. Pirmā pīlāra mērķis ir izveidot normatīvo vidi, kas vienkāršo un racionalizē atļauju piešķiršanas procesus jauniem neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas un montāžas objektiem, kā arī veicināt Savienības neto nulles emisiju industrijas mēroga paplašināšanu. Otrā pīlāra mērķis ir veicināt investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā un to finansēšanu, izmantojot pārskatīto Krīzes un pārkārtošanās pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu, kas izveidots ar Komisijas 2023. gada 17. marta paziņojumu, un Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu (*STEP*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/795 ([6]), lai saglabātu Savienības pozīcijas kritiski svarīgo un jauno tehnoloģiju jomā, kas ir nozīmīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās kontekstā. Trešais pīlārs ir saistīts ar to prasmju attīstīšanu, kas ir vajadzīgas, lai īstenotu pārkārtošanos un palielinātu prasmīgu darbinieku skaitu tīras enerģijas tehnoloģiju nozarē. Ceturtais pīlārs ir vērsts uz tirdzniecību un kritisko izejvielu piegādes ķēdes diversifikāciju. Tas ietver kritisko izejvielu kluba izveidi, sadarbību ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai kolektīvi stiprinātu piegādes ķēdes, un diversifikāciju kritisko izejvielu jomā, lai izskaustu atkarību no atsevišķiem piegādātājiem. Šī regula ir daļa no minētajiem pasākumiem, un tā palīdz uzlabot ekonomisko pamatojumu rūpniecības dekarbonizācijai Savienībā.

(5) Iekšējais tirgus nodrošina tādu vidi, kas vajadzīgajā mērogā un tempā dara iespējamu piekļuvi tehnoloģijām, kuras ir nepieciešamas, lai sasniegtu Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājus un Eiropas zaļā kursa mērķi pārvērst dekarbonizāciju ilgtspējīgā konkurētspējā. Virzība uz klimatneitrālu, resursefektīvu un neto nulles emisiju ekonomiku paver lielas iespējas paplašināt Savienības neto nulles emisiju industriju, izmantojot iekšējā tirgus priekšrocības, veicinot investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģijās un to piegādes ķēdēs. Minētās tehnoloģijas ir vajadzīgas, lai sasniegtu dalībvalstu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu mērķus, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 ([7]), veicinātu Savienības industrijas noturību un konkurētspēju un ļautu dekarbonizēt ekonomikas nozares, sākot ar energoapgādi un beidzot ar transportu, ēkām un industriju Savienībā. Spēcīga neto nulles emisiju industrija Savienībā var ievērojami palīdzēt faktiski sasniegt Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājus, kā arī veicināt citu Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu, vienlaikus veicinot industriālo bāzi un tādējādi radot kvalitatīvas darbvietas un ilgtspējīgu izaugsmi.

(6) Lai minētās saistības tiktu izpildītas, Savienībai jāpaātrina pāreja uz neto nulles emisiju ekonomiku, tostarp, palielinot tīrās enerģijas daļu tās energoresursu struktūrā, kā arī palielinot energoefektivitāti un atjaunīgo energoresursu īpatsvaru. Tas palīdzēs sasniegt Savienības mērķrādītājus, kas noteikti Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā 2030. gadam, kas ir Komisijas ieguldījums 2017. gadā Gēteborgā pieņemtā Eiropas sociālo tiesību pīlāra ("pīlārs") īstenošanā.

(7) Enerģijas cenu pieaugums pēc Krievijas nepamatotās un nelikumīgās militārās agresijas pret Ukrainu radīja spēcīgu stimulu paātrināt Eiropas zaļā kursa īstenošanu un stiprināt ar Regulu (ES) 2018/1999 pārvaldītās enerģētikas savienības noturību, paātrinot pāreju uz tīru enerģiju un izbeidzot atkarību no fosilā kurināmā, kas eksportēts no Krievijas. Plānam *REPowerEU*, kas izklāstīts Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumā "Plāns *REPowerEU*", ir

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/795 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu ("*STEP*") un groza Direktīvu 2003/87/EK un Regulas (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 un (ES) 2021/241 (OV L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

būtiska nozīme, reaģējot uz grūtībām un globālā enerģijas tirgus traucējumiem, ko izraisījis Krievijas iebrukums Ukrainā. Minētā plāna mērķis ir paātrināt enerģētisko pārkārtošanos Savienībā nolūkā samazināt Savienības gāzes un elektroenerģijas patēriņu un veicināt investīcijas energoefektīvu un mazoglekļa risinājumu ieviešanā.

(8) Lai sasniegtu Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājus, par prioritāti ir jāizvirza energoefektivitāte. Lētākais, drošākais un tīrākais veids, kā minētos mērķus sasniegt, ir enerģijas taupīšana. Princips "energoefektivitāte pirmajā vietā" ir vispārējs Savienības enerģētikas rīcībpolitikas princips, un tas ir svarīgs gan rīcībpolitikas, gan investīciju lēmumu praktiskajā piemērošanā. Tāpēc ir būtiski, lai Savienībā tiktu paplašināta tādu energoefektīvu tehnoloģiju, piemēram, siltumsūkņu, centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes un viedo elektrotīkla tehnoloģiju, izgatavošanas jauda, kuras palīdz Savienībai samazināt un kontrolēt energopatēriņu.

(9) Savienības dekarbonizācijas mērķi, enerģijas piegādes drošība, energosistēmas digitalizācija un pieprasījuma elektrifikācija, piemēram, attiecībā uz mobilitāti, un vajadzība pēc papildu un ātrākas uzlādes punktiem, nozīmē, ka Savienībā gan pārvades, gan sadales līmenī ir ievērojami jāpaplašina elektrotīkli. Pārvades līmenī, lai atkrastes atjaunīgos energoresursus savienotu ar elektrotīklu, cita starpā ir vajadzīgas augstsprieguma līdzstrāvas sistēmas, savukārt sadales līmenī elektroenerģijas piegādātāju pieslēgšana un pieprasījuma puses elastīguma pārvaldībai ir vajadzīgas investīcijas tādās inovatīvās elektrotīkla tehnoloģijās kā vieda elektrotransportlīdzekļu uzlāde, uz energoefektivitāti vērsta ēku un industrijas automatizācija un viedregulatori, uzlabota mērīšanas infrastruktūra un mājokļu energovadības sistēmas. Elektrotīklam ir nepieciešams mijiedarboties ar daudziem dalībniekiem vai ierīcēm, balstoties uz detalizētu novērojamības līmeni un līdz ar to arī uz datu pieejamību, lai nodrošinātu elastību, viedu uzlādi un viedas ēkas ar viediem elektrotīkliem un maza mēroga elastības pakalpojumus, kas izraisītu pieprasījuma puses reakciju no patērētājiem un sekmētu atjaunīgo energoresursu apguvi. Lai neto nulles emisiju tehnoloģijas pieslēgtu Savienības tīklam, ir būtiski jākāpina elektrotīkliem vajadzīgo ražojumu izgatavošanas jaudas tādās jomās kā atkrastes un sauszemes kabeļi, apakšstacijas un transformatori.

(10) Tāpēc ir vajadzīgi papildu politikas centieni, lai Savienībai būtu liels potenciāls strauji palielināt izgatavošanas jaudu nolūkā atbalstīt Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanu, uzlabojot tirgus apstākļus tām tehnoloģijām, kuras ir komerciāli pieejamas, kā arī neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes un to apgādes ķēžu drošību, mazinot tirgus sadrumstalotību un aizsargājot vai stiprinot Savienības energosistēmas vispārējo noturību un konkurētspēju. Tas attiecas arī uz piekļuvi drošām un ilgtspējīgām degvielām, kā minēts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1214 ([8]).

(11) Šai regulai būtu jāpapildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 ([9]), galveno uzmanību pievēršot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai attiecībā uz galaproduktiem, specifiskiem komponentiem un specifiskām mašīnām, ko primāri izmanto to izgatavošanā. Tā vietā Regulā (ES) 2024/1252 galvenā uzmanība ir pievērsta piegādes ķēdes augšposma daļai, jo īpaši kritiskajām izejvielām, kā arī to ieguvei, pārstrādei un reciklēšanai. Minētās tehnoloģijas ir nepieciešamas plašam stratēģisku nozaru kopumam, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijām, digitālajai industrijai, aerokosmiskajai nozarei un aizsardzības nozarei. Piemērojot to pašu loģiku, proti, veicināt ekonomisko pamatojumu, uzlabot un nodrošināt pienācīgas prasmes un atbalstīt investīcijas, šī regula un Regula (ES) 2024/1252 viena otru papildina, lai radītu regulatīvā atbalsta sinerģiju visā ar neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanu saistītajā piegādes ķēdē Savienībā. Šī regula attiecas arī uz pārstrādātiem materiāliem, kas ir būtisks neto nulles emisiju tehnoloģiju komponents, izņemot kritiskās izejvielas, uz kurām attiecas Regula (ES) 2024/1252.

(12) Pielikumā neizsmeļošā veidā būtu jāuzskaita galaprodukti un specifiski komponenti, kas ir būtiski neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai. Tie ietver galaproduktus un to komponentus, ko izgatavo un tirgo kāds uzņēmums, tostarp pārstrādātus materiālus, bet izņemot izejvielas, uz kurām attiecas Regula (ES) 2024/1252. Minētā pielikuma mērķis ir pēc iespējas identificēt galaproduktus un specifiskus komponentus, kas ir būtiski neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai un kurus tāpēc var pamatoti uzskatīt par tādiem, kas vienmēr primāri jāizmanto visās šajā regulā uzskaitītajās neto nulles emisiju tehnoloģijās. Specifiski komponenti un specifiskas mašīnas, kas nav ietvertas

([8]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/1214 (2022. gada 9. marts), ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2021/2139 attiecībā uz saimnieciskajām darbībām noteiktās enerģētikas nozarēs un Deleģēto regulu (ES) 2021/2178 attiecībā uz īpašām informācijas atklāšanas prasībām par šīm saimnieciskajām darbībām (OV L 188, 15.7.2022., 1. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

minētajā pielikumā, joprojām var ietilpt šīs regulas darbības jomā, ja, pamatojoties uz valsts kompetentajai iestādei sniegtajiem pierādījumiem, projekta virzītājs, piemēram, ar tirgus pētījumiem vai priekšlīgumiem, var pierādīt, ka specifiskie komponenti vai specifiskās mašīnas tiek primāri izmantotas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai, izņemot kritiskās izejvielas, kuras ietilpst Regulas (ES) 2024/1252 darbības jomā.

(13) Daži specifiski neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdes komponenti tiek ražoti, izmantojot energoietilpīgus ražošanas procesus, proti, tērauda, alumīnija, krāsaino metālu, pamata ķīmisko vielu, cementa, kaļķu, stikla, keramikas, mēslošanas līdzekļu, kā arī celulozes un papīra ražošanas nozarēs. Daudziem no minētajiem procesiem ir raksturīgs augsts energoietilpīgums un oglekļietilpīgums, tāpēc to CO_2 emisijas parasti ir grūti samazināt. Vienlaikus Regula (ES) 2021/1119 prasa strauju Savienības ekonomikas dekarbonizāciju. Ņemot vērā to, ka energoietilpīgās industrijas 2019. gadā veidoja 17 % no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām Savienībā, to dekarbonizācija ir nepieciešama, lai Savienībā panāktu klimatneitralitāti. Tas nozīmē, ka neto nulles emisiju tehnoloģijās izmantotu specifisku komponentu piegādes drošība Savienībā ir atkarīga arī no dekarbonizācijas centienu pastiprināšanas energoietilpīgās industrijās. Energoietilpīgi industriju kompleksi ietilpst šīs regulas darbības jomā, ja attiecīgie kompleksi ražo specifiskus komponentus, ko primāri izmanto neto nulles emisiju tehnoloģijās. Ņemot vērā nepieciešamību dekarbonizēt minētās nozares kopumā un lai nodrošinātu, ka ir pieejami to ražoti specifiski komponenti, kas tiek izmantoti neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdēs, atšķirībā no citiem neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, uz kuriem attiecas šī regula, šī regula būtu jāpiemēro arī energoietilpīgu industriju projektiem, kas ražo specifiskus komponentus, kuri tiek izmantoti (bet ne tikai) neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdēs. Šādu grūti dekarbonizējamu kompleksu iekļaušanai šīs regulas darbības jomā vajadzētu būt atkarīgai no projekta, kas ietver šāda kompleksa būvniecību vai pārveidošanu, kā rezultātā ievērojami samazinās ražošanas darbību radītās CO_2 emisijas. Mērķorientēts atbalsts minētajām nozarēm saskaņā ar šo regulu palīdz nodrošināt piekļuvi ilgtspējīgam neto nulles emisiju tehnoloģiju piedāvājumam iekšējā tirgū, palielina noteiktību investīciju jomā un rada pieprasījuma puses reakciju attiecībā uz transformatīvām un uz dekarbonizāciju orientētām neto nulles emisiju tehnoloģijām.

(14) Neto nulles emisiju tehnoloģiju sarakstā ir norādītas tehnoloģijas, kas ir būtiskas Savienības dekarbonizācijas mērķu sasniegšanai un iekšējā tirgus darbības uzlabošanai. Sarakstā ir iekļautas tehnoloģijas, kuras ne visas dalībvalstis atzīst par tīras un drošas enerģijas avotu. Tas atbilst to tiesībām izvēlēties starp dažādiem enerģijas avotiem un noteikt vispārējo energoapgādes struktūru, kā arī savu rūpniecības politiku. Lai minētās tiesības aizsargātu, neto nulles emisiju tehnoloģiju saraksts neskar finansējuma piešķiršanu atbilstīgi pašreizējai daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam, jo īpaši Savienības līdzekļu sadales, atbilstības un piešķiršanas kritēriju ziņā saistībā ar energotehnoloģijām, ietverot tehnoloģijas, ko finansē ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) vai Eiropas Investīciju bankas (EIB) atbalstu. Dalībvalstij arī nevajadzētu būt pienākumam atzīt par stratēģiskiem projektus, kas atbalsta tādu tehnoloģiju piegādes ķēdi, kuru tā nepieņem kā daļu no savas energoresursu struktūras.

(15) Lai nodrošinātu Savienības energosistēmas noturību nākotnē, šis mērogs būtu jāpaplašina visā konkrēto tehnoloģiju piegādes ķēdē, nodrošinot pilnīgu saskaņotību un papildināmību ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2024/1252 un (ES) 2023/1781 ([10]).

(16) Lai risinātu piegādes drošības problēmas, vienlaikus palīdzot atbalstīt Savienības energosistēmas noturību un sekmējot dekarbonizācijas un modernizācijas centienus, Savienībā ir jāpaplašina neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jauda. Savienībai ir jānodrošina, ka saules fotoelementu (FE) tehnoloģiju izgatavotāju normatīvā vide ļauj tiem palielināt savu konkurētspēju un uzlabot piegādes drošības perspektīvas, cenšoties līdz 2030. gadam visā FE vērtības ķēdē nodot ekspluatācijā vismaz 30 gigavatus saules fotoelementu izgatavošanas jaudas atbilstīgi mērķiem, ko izvirzījusi Eiropas saules fotoelementu industrijas alianse, kura tiek atbalstīta ar Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumu izveidotās Savienības saules enerģijas stratēģijas ietvaros. Savienībai ir jānodrošina, ka vēja un siltumsūkņu tehnoloģiju izgatavotāju normatīvā vide ļauj tiem 2020. gados nostiprināt savu konkurētspēju un saglabāt vai paplašināt savu pašreizējo tirgus daļu saskaņā ar Savienības tehnoloģiju apguves prognozēm, kas atbilst 2030. gada enerģētikas un klimata mērķrādītājiem. Tas nozīmē, ka līdz 2030. gadam Savienības vēja tehnoloģiju izgatavošanas jaudai jāsasniedz vismaz 36 GW un siltumsūkņu izgatavošanas jaudai – vismaz 31 GW. Savienības bateriju un elektrolīzeru izgatavotājiem ir jāatrod regulatīvā vide, kas tiem ļauj nostiprināt tehnoloģisko līderību un aktīvi palīdz veidot minētos tirgus. Bateriju tehnoloģiju jomā tas nozīmētu, ka būtu jāsniedz ieguldījums Eiropas Akumulatoru alianses mērķu sasniegšanā un būtu jācenšas panākt, ka Savienības bateriju izgatavotāji apmierina gandrīz 90 % no Savienības bateriju ikgadējā pieprasījuma; tas nozīmē, ka Savienības izgatavošanas jaudai līdz 2030. gadam būtu jāsasniedz vismaz 550 GWh. Kas attiecas uz Savienības elektrolīzeru izgatavotājiem, plānā

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1781 (2023. gada 13. septembris), ar ko izveido pasākumu sistēmu Eiropas pusvadītāju ekosistēmas stiprināšanai un groza Regulu (ES) 2021/694 (Mikroshēmu akts) (OV L 229, 18.9.2023., 1. lpp.).

REPowerEU līdz 2030. gadam prognozēts sasniegt 10 miljonus tonnu iekšzemes atjaunīgā ūdeņraža produkcijas un 10 miljonus tonnu atjaunīgā ūdeņraža importēt. Lai nodrošinātu, ka Savienības tehnoloģiskā līderība izpaužas kā komerciālā līderība, kā tas atbalstīts Komisijas un Eiropas Tīrā ūdeņraža alianses kopīgā deklarācijā par elektrolīzeriem, Savienības elektrolīzeru izgatavotājiem vajadzētu būt iespējām vēl vairāk kāpināt savu jaudu, proti, tā, lai kopējā uzstādītā elektrolīzeru jauda līdz 2030. gadam sasniegtu vismaz 100 GW ūdeņraža. Plānā *REPowerEU* ir arī noteikts mērķis palielināt biometāna ilgtspējīgu ražošanu līdz 35 miljardiem kubikmetru līdz 2030. gadam. Tā kā tā piegādes ķēde pašlaik lielā mērā atrodas Eiropā, biometāns jau sniedz ieguldījumu Savienības noturībā, un tā ražošana būtu vēl vairāk jāveicina. Savienības aviācijas un jūras transporta degvielu izgatavotājiem ir jāturpina attīstīt, ražot un plašāk izvērst ilgtspējīgas alternatīvās degvielas, lai ievērojamā mērā palīdzētu līdz 2050. gadam par 90 % samazināt transporta nozares siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā arī izpildītu pienākumus, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/2405 ([11]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/1805 ([12]). Minēto samazinājumu stingri atbalsta arī Atjaunīgo un mazoglekļa degvielu vērtību ķēdes industriālā alianse. Savienībai ir jānodrošina, ka normatīvā vide un atbalsta satvars, kas paredzēts ilgtspējīgu aviācijas un jūras transporta alternatīvo degvielu tehnoloģiju ražotājiem, tiem ļauj palielināt savu ražošanas jaudu visā degvielu vērtības ķēdē, sākot no ievadresursu savākšanas un piegādes līdz piemaisīšanai, ietverot pārveidošanas un rafinēšanas jaudas.

(17) Ņemot vērā visus minētos mērķus, kā arī paturot prātā, ka attiecībā uz dažiem piegādes ķēdes elementiem, piemēram, investoriem, kā arī saules elementiem, saules elementu plātnēm un lietņiem vai bateriju katodiem un anodiem, Savienības izgatavošanas jauda ir neliela. Lai palīdzētu novērst bažas par atkarību no importa un ievainojamību un nodrošinātu Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanu, būtu jānosaka vispārējs etalonrādītājs neto nulles emisiju tehnoloģiju produktu izgatavošanas jaudai Savienībā, vienlaikus cenšoties panākt līdzīgu etalonrādītāju neto nulles emisiju tehnoloģijām. Attiecībā uz Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju ikgadējo jaudu būtu jācenšas panākt, lai līdz 2030. gadam tiktu sasniegts vai gandrīz sasniegts vispārējais ikgadējās izgatavošanas jaudas etalonrādītājs, proti, izpildīti vismaz 40 % no ikgadējām apguves vajadzībām attiecībā uz neto nulles emisiju tehnoloģijām, vērtējot tās kopumā.

(18) Tajā pašā laikā neto nulles emisiju tehnoloģiju produkti veicinās Savienības noturību un tīras enerģijas piegāžu drošību. Drošas tīras enerģijas piegādes ir priekšnosacījums, lai varētu attīstīties ekonomika, kā arī tiktu nodrošināta sabiedriskā kārtība un drošība. Neto nulles emisiju tehnoloģiju produkti būs noderīgi arī citām stratēģiski svarīgām ekonomikas nozarēm, piemēram, lauksaimniecībai un pārtikas ražošanai, jo tie nodrošinās piekļuvi tīrai enerģijai un mašīnām par konkurētspējīgām cenām, tādējādi ilgtspējīgi veicinot Savienības nodrošinātību ar pārtiku un ar aprites ekonomikas palīdzību nodrošinot arvien lielāku noietu biobāzētām alternatīvām. Tāpat arī Savienības klimatisko ieceru īstenošana veicinās ekonomisko izaugsmi un sociālo labklājību.

(19) Galveno masveidā ražoto tīrās enerģijas tehnoloģiju globālā tirgus vērtība līdz 2030. gadam būs aptuveni 650 miljardi USD gadā, kas vairāk nekā trīs reizes pārsniedz pašreizējo līmeni. Globālajā mērogā neto nulles emisiju industrija pieaug arvien straujāk. Savienības industrija var nodrošināt labklājību Savienības iedzīvotājiem tikai tad, ja tā ir konkurētspējīga un atvērta globālajam tirgum. Globāli konkurētspējīga Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju nozare sniegs atbalstu spēcīgas Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudas attīstīšanai. Turklāt Savienības industrijas, kuras ir globāli konkurētspējīgas neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēžu segmentos, veicinās Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēžu vispārējo noturību un uzlabos Savienības piekļuvi neto nulles emisiju tehnoloģijām.

(20) Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošana ir atkarīga no sarežģītām un globāli savstarpēji saistītām vērtības ķēdēm. Lai saglabātu konkurētspēju un samazinātu pašreizējo stratēģisko importa atkarību no neto nulles emisiju tehnoloģiju produktiem un to piegādes ķēdēm, vienlaikus nepieļaujot jaunu atkarību veidošanos, Savienībai ir jāturpina stiprināt savu neto nulles emisiju industriālo bāzi un jākļūst konkurētspējīgākai un inovācijai atvērtākai. Kopā ar citiem pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot Savienības konkurētspēju, pasākumiem, kuru mērķis ir palielināt izgatavošanas jaudu Savienībā, būtu jānodrošina arī tas, ka Savienībai ir dominējoša loma globālās vērtības ķēdes stratēģiskajās daļās, tostarp galaproduktos, lai nodrošinātu piegādes drošības līmeni, kas Savienībai vajadzīgs, lai sasniegtu tās klimata un enerģētikas mērķus. Tāpēc būtu jānosaka otrs vispārējs etalonrādītājs. Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudai vajadzētu būt vērstai uz to, lai, pamatojoties uz šajā regulā paredzēto pārraudzību, līdz 2040. gadam sasniegtu 15 % no pasaules ražošanas apjoma vērtības. Minētais otrais etalonrādītājs

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2405 (2023. gada 18. oktobris) par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam (*ReFuelEU Aviation*) (OVL, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1805 (2023. gada 13. septembris) par atjaunīgo un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 234, 22.9.2023., 48. lpp.).

nebūtu jāpiemēro gadījumos, kad palielinātā Savienības izgatavošanas jauda būtu ievērojami lielāka nekā Savienības vajadzības pēc attiecīgajām tehnoloģijām, kas nepieciešamas, lai sasniegtu Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājus.

(21) Lai neto nulles emisiju izgatavošanas projektus, tostarp stratēģiskus neto nulles emisiju projektus, pēc iespējas ātrāk izvērstu vai paplašinātu nolūkā nodrošināt Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošību, ir svarīgi nodrošināt plānošanas efektivitāti un noteiktību investīciju jomā, rūpējoties, lai projektu virzītājiem uzliktais administratīvais slogs būtu pēc iespējas minimāls. Šā iemesla dēļ neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, tostarp stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem vajadzīgo dalībvalstu atļauju piešķiršanas procesi būtu jāracionalizē, vienlaikus nodrošinot šādu projektu drošumu, drošību, vidisko ilgtspēju un atbilstību vidiskajām, sociālajām un drošuma prasībām. Savienības vides tiesību aktos ir noteikti kopīgi nosacījumi, kas attiecas uz valstu atļauju piešķiršanas procesu gaitu un saturu, un tādējādi tiek nodrošināts augsts vides aizsardzības līmenis. Tam, ka tiek piešķirts stratēģiska neto nulles emisiju projekta statuss, nebūtu jāskar attiecīgajiem projektiem piemērojamie atļauju piešķiršanas nosacījumi, tostarp tie, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK ([13]), 2004/35/EK ([14]), 2010/75/ES ([15]), 2011/92/ES ([16]) un 2012/18/ES ([17]) un Padomes Direktīvā 92/43/EEK ([18]).

(22) Dalībvalstīm, ņemot vērā to iekšējo organizāciju, būtu jāspēj izvēlēties, vai izveidot vai izraudzīties savus vienotos kontaktpunktus vietējā, reģionālā vai valsts līmenī vai jebkurā citā attiecīgā administratīvā līmenī. Turklāt attiecīgajām kompetentajām iestādēm būtu jāprecizē vienotajam kontaktpunktam un jādara tam pieejamas prasības un informācijas apjoms, ko projekta virzītājs pieprasa pirms atļauju piešķiršanas procesa sākuma. Vienotajam kontaktpunktam vajadzētu būt atbildīgam par minētās informācijas paziņošanu projekta virzītājam. Vienotajam kontaktpunktam kā koordinatoram būtu jāveicina informācijas sniegšana kompetentajām iestādēm, jo īpaši, lai izvairītos no jebkādu atļauju piešķiršanas procesa pieprasījumu dublēšanās. Šādi pieprasījumi varētu ietvert pētījumus, atļaujas vai pilnvarojumus.

(23) Lai mazinātu atļauju piešķiršanas procesa sarežģītību un palielinātu tā efektivitāti un pārredzamību, neto nulles emisiju izgatavošanas projektiem, tostarp stratēģisku projektu virzītājiem, būtu jāspēj sadarboties ar vienoto kontaktpunktu, kas atbild par visa atļauju piešķiršanas procesa veicināšanu un koordinēšanu. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāizveido vai jāizraugās viens vai vairāki vienotie kontaktpunkti, vienlaikus nodrošinot, ka projektu virzītājiem ir jāsadarbojas tikai ar vienu vienoto kontaktpunktu. Dalībvalstīm būtu jāizlemj, vai vienotais kontaktpunkts ir arī iestāde, kas pieņem lēmumus par atļauju piešķiršanu. Lai nodrošinātu pienākumu faktisku īstenošanu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to vienotajiem kontaktpunktiem, kā arī jebkurai iestādei, kas ir iesaistīta atļauju piešķiršanas procesā, ir pietiekams personāls un resursi.

(24) Lai uzņēmumi un projektu virzītāji, tostarp pārrobežu projektos, varētu gūt tiešu labumu no iekšējā tirgus sniegtajām priekšrocībām, neradot nevajadzīgu papildu administratīvo slogu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1724 ([19]), ar ko izveidota vienota digitālā vārteja, ir paredzēti vispārīgi noteikumi par iekšējā tirgus darbībai svarīgas informācijas, procedūru un atbalsta pakalpojumu nodrošināšanu tiešsaistē. Informācija, kas ar attiecīgā kontaktpunkta starpniecību jāiesniedz jebkādai attiecīgai iestādei kā daļa no atļauju piešķiršanas procesa atbilstīgi šai regulai, ir ietverta Regulas (ES) 2018/1724 I pielikumā, un saistītās procedūras ir iekļautas minētās

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.).

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (pārstrādāta redakcija) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (OV L 197, 24.7.2012., 1. lpp.).

([18]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp.).

regulas II pielikumā, lai nodrošinātu, ka projektu virzītāji var pilnībā izmantot tiešsaistes procedūras un vienreizējās iesniegšanas tehniskās sistēmas pakalpojumus. Vienotie kontaktpunkti, kas izveidoti vai izraudzīti, ievērojot šo regulu, ir iekļauti palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sarakstā Regulas (ES) 2018/1724 III pielikumā.

(25) Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti saskaras ar ilgiem un sarežģītiem atļauju piešķiršanas procesiem, kas atkarībā no dalībvalsts, tehnoloģijas un vērtības ķēdes segmenta var ilgt no diviem līdz septiņiem gadiem. Ņemot vērā nepieciešamās apjomīgās investīcijas, jo īpaši gigafabriku mēroga projektos, kas vajadzīgas, lai sasniegtu paredzamos apjomradītus ietaupījumus, neapmierinošs atļauju piešķiršanas process rada papildu šķērsli, kas bieži vien kavē neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudas palielināšanu Savienībā. Lai projektu virzītājiem un citiem investoriem viestu drošību un skaidrību, kas vajadzīga, lai veicinātu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu izstrādi, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ar šādiem projektiem saistītais atļauju piešķiršanas process nepārsniedz iepriekš noteiktus termiņus. Attiecībā uz stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem tādu kompleksu gadījumā, kuru ikgadējā produkcijas izlaide ir 1 GW vai lielāka, atļauju piešķiršanas procesa ilgumam nevajadzētu pārsniegt 12 mēnešus, deviņus mēnešus tādu kompleksu gadījumā, kuru ikgadējā produkcijas izlaide ir mazāka par 1 GW, vai 18 mēnešus visu nepieciešamo atļauju piešķiršanai stratēģisku CO_2 uzglabāšanas vietu operēšanai un saistītu CO_2 uztveršanas un CO_2 transportēšanas projektu uzsākšanai. Attiecībā uz neto nulles emisiju izgatavošanas projektiem tādu kompleksu gadījumā, kuru ikgadējā produkcijas izlaide ir 1 GW vai lielāka, atļauju piešķiršanas procesa ilgumam nevajadzētu pārsniegt 18 mēnešus un 12 mēnešus tādu kompleksu gadījumā, kuru ikgadējā produkcijas izlaide ir mazāka par 1 GW. Neto nulles emisiju tehnoloģijām, uz kurām neattiecina mērvienību GW, piemēram, tīkliem un oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas (*CCS*) vai CO_2 transportēšanas un izmantošanas tehnoloģijām, būtu jāpiemēro ilgākie no minētajiem termiņiem. Tomēr pirmo posmu ietekmes uz vidi novērtēšanā, ievērojot Direktīvu 2011/92/ES, kas ietver ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanu, bieži vien galvenokārt veic projekta virzītājs. Tāpēc minētais posms nebūtu jāiekļauj atļauju piešķiršanas procesā minētajos termiņos, kas dalībvalstīm ir saistoši. Šajā nolūkā vienotajam kontaktpunktam būtu jāpaziņo datums, līdz kuram projekta virzītājam ir jāiesniedz ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, un šajā termiņā nebūtu jāieskaita nekāds laika posms starp minēto paziņoto datumu un ziņojuma faktisko iesniegšanu. Tas pats princips būtu jāpiemēro, ja pēc nepieciešamās apspriešanās vienotais kontaktpunkts paziņo projekta virzītājam par iespēju iesniegt papildu informāciju, lai pabeigtu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu. Izņēmuma gadījumos, kas saistīti ar ierosinātā projekta raksturu, sarežģītību, atrašanās vietu vai lielumu, dalībvalstīm būtu jāspēj termiņus pagarināt. Šādi izņēmuma gadījumi varētu ietvert neparedzētus apstākļus, kas rada vajadzību papildināt vai pabeigt ar projektu saistītos vidiskos novērtējumus, vai kavēšanās ekspropriācijas procesu dēļ, kad šādi procesi vajadzīgi.

(26) Dažus konkrētus neto nulles emisiju izgatavošanas projektus ir iespējams atzīt par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem. Tie sniedz papildu labumu, jo īpaši attiecībā uz Savienības atkarības samazināšanu vai enerģētikas savienības un klimata mērķrādītāju sasniegšanu. Neto nulles emisiju izgatavošanas projekti var palīdzēt stiprināt Savienības tehnoloģisko un industriālo noturību, palielinot izgatavošanas jaudu vienā no galvenajiem piegādes ķēdes segmentiem. Jo īpaši izgatavošanas jaudas palielināšana nozarēs, kurās Savienības izgatavošanas jauda veido ievērojamu daļu no pasaules ražošanas un kurām ir izšķiroša nozīme Savienības noturībā, ļauj stiprināt Savienības pozīciju globālajā neto nulles emisiju izgatavošanas piegādes ķēdē un palīdz novērst bažas par importa ievainojamību. Turklāt minētie projekti var sniegt papildu labumus attiecībā uz prasmju pilnveidi un konkurētspēju, kā arī atbalstīt Savienības dekarbonizācijas mērķus, īstenojot apritīgu un ilgtspējīgu izgatavošanas praksi. Ņemot vērā jebkādus šādus papildu labumus, dalībvalstīm minētie projekti būtu jāatlasa kā stratēģiskie projekti, un tiem būtu jāizmanto satvars, kas ļauj tos īstenot ātrāk, jo īpaši, izmantojot prioritāro statusu un īsākus termiņus atļauju piešķiršanas procesā. Projektu virzītājiem, kas vēlas saņemt stratēģiska neto nulles emisiju projekta statusu, ir oficiāli jāpiesakās šādam statusam attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem pieteikšanās un atzīšanas kritērijiem.

(27) Savienības tiesību aktos prasītie vidiskie novērtējumi un pilnvarojumi, tostarp attiecībā uz ūdeni, augsni, gaisu, ekosistēmām, dzīvotnēm, biodaudzveidību un putniem, ir neatņemama neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektam vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesa daļa un būtiska garantija, ar kuru nodrošina, ka negatīva ietekme uz vidi netiek pieļauta vai tiek samazināta līdz minimumam. Tomēr, lai nodrošinātu, ka neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesi ir paredzami un savlaicīgi, būtu jāizmanto visas iespējas vajadzīgos novērtējumus un pilnvarojumus racionalizēt, vienlaikus nepazeminot vides aizsardzības līmeni. Šajā sakarā būtu jāapvieno nepieciešamie novērtējumi, lai novērstu nevajadzīgu pārklāšanos, un projektu virzītājiem un attiecīgajām iestādēm pirms novērtējuma veikšanas būtu skaidri jāvienojas par apvienotā novērtējuma tvērumu, lai izslēgtu nevajadzīgus turpmākus pasākumus.

(28) Šķēršļus neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu izvēršanai var radīt konflikti par zemes izmantošanu. Labi izstrādātos plānos, tostarp telpiskos plānos un zonējumā, būtu jāapsver, vai būtu jāievieš iespējami neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti, vienlaikus ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas rezultātus un iespējamo ietekmi uz vidi. Minētie plāni var palīdzēt līdzsvarot sabiedrības intereses un kopējo labumu, mazinot konfliktu iespējamību un paātrinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu ilgtspējīgu izvēršanu Savienībā. Tāpēc attiecīgās valsts, reģionālās un vietējās iestādes būtu jāmudina, izstrādājot plānus, attiecīgā gadījumā iekļaut noteikumus par neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, tostarp stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem.

(29) Uz industriālo simbiozi vērsta industriālās darbības klasterizācija var līdz minimumam samazināt darbību ietekmi uz vidi un nodrošināt efektivitātes pieaugumu iesaistītajiem industrijas dalībniekiem. Klasterizācija var sniegt ievērojamu ieguldījumu šīs regulas mērķu sasniegšanā. Minētajā sakarā šī regula veicina neto nulles emisiju paātrinātas izvēršanas ieleju ("ieleju") attīstību. Ieleju mērķis ir izveidot neto nulles emisiju industriālās darbības kopas, lai palielinātu Savienības kā izgatavošanas darbībām piemērotas vietas pievilcību un lai vēl vairāk racionalizētu administratīvās procedūras neto nulles emisiju izgatavošanas jaudu izveidei. Industriālās simbiozes veicināšanas nolūkā ieleju ģeogrāfiskajam un tehnoloģiskajam tvērumam vajadzētu būt ierobežotam. Nosakot tvērumu, dalībvalstīm būtu jāņem vērā nepieciešamība dot priekšroku apzināto teritoriju daudzējādai izmantošanai, lai nodrošinātu Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju industriālo klasteru paplašināšanu, reindustrializāciju vai izveidi, kā arī attiecīgās transportēšanas un tīkla infrastruktūras, uzglabāšanas vietu un citu elastīguma rīku pieejamību. Ieleju izveidei būtu jāatbilst visiem plānotajiem projektiem vai esošo projektu plūsmai un iespējām piekļūt izglītības un apmācības iespējām vai tās organizēt, lai nodrošinātu kvalificēta darbaspēka pieejamību. Dalībvalstīm būtu jāizraugās ielejas, un katrai izraudzītajai ielejai būtu jāpievieno plāns ar konkrētiem valsts pasākumiem, lai palielinātu ielejas kā izgatavošanas darbībām piemērotas vietas pievilcību. Ielejas jo īpaši būtu jāizmanto kā instruments neto nulles emisiju industriālo darbību stiprināšanai reģionos, ņemot vērā taisnīgu pārkārtošanos un tās mērķus, jo īpaši ogļu ieguves reģionos, kuros notiek pārkārtošanās.

(30) Dalībvalstīm būtu jāspēj izraudzīties un atbalstīt ielejas. Izraugoties ieleju, dalībvalstīm būtu jāizstrādā plāns, kurā norādīta tā neto nulles emisiju izgatavošanas darbība, kura ir jāiekļauj ielejā ("plāns"). Dalībvalstīm būtu arī jāveic ietekmes uz vidi novērtējumi, kas nepieciešami neto nulles emisiju izgatavošanas darbībām, kuras notiks ielejā. Šādi ietekmes novērtējumi būtiski ierobežo vajadzību uzņēmumiem veikt minētos novērtējumus attiecībā uz atļaujām neto nulles emisiju izgatavošanas darbībām ielejas tvērumā. Plānā būtu jāiekļauj ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti, kā arī valsts pasākumi, kas jāveic, lai līdz minimumam samazinātu vai mazinātu jebkādu negatīvu ietekmi uz vidi. Plānā būtu jāiekļauj arī konkrēti valsts pasākumi industriālās darbības atbalstam, kas ietilpst ielejas tvērumā. Minētajos pasākumos būtu jāietver pasākumi investīciju veikšanai vai privāto investīciju piesaistīšanai enerģētikas, digitālajā un transportēšanas infrastruktūrā, kā arī pasākumi industrijas izdevumu samazināšanai ielejā, piemēram, līgumi par enerģijas cenu starpību. Citi pasākumi, kuri būtu jāapsver, ir intelektuālā īpašuma aizsardzības stiprināšana, inovācijas centra izveide ielejā un jaunuzņēmumu piesaistīšana ielejai. Lai nodrošinātu investīciju drošību Savienības industrijai, plānā būtu jānorāda arī atbalsta pasākumu ilgums.

(31) Dalībvalstis tiek mudinātas izraudzīties ielejas mazāk attīstītos un pārejas reģionos, kā arī atbalstāmajos apgabalos. Investīcijas, kuru mērķis ir izveidot ielejas, nodrošināt tām atbilstīgu infrastruktūru, atjaunot degradētās teritorijas un attīstīt vietējās prasmes, var saņemt publisko finansiālo atbalstu, tostarp no kopīgi pārvaldītiem fondiem, proti, Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda, kas izveidoti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1058 ([20]), Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1056 ([21]), un Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057 ([22]). Saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē katru fondu, un pēc attiecīgo vadošo iestāžu ieskatiem minētajām investīcijām var piešķirt visaugstākās iespējamās līdzfinansējuma likmes, ko pieļauj katrs fonds.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp.).

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.).

(32) Ņemot vērā ieleju lomu Savienības atvērtajai stratēģiskajai autonomijai nozīmīgo resursu apkopošanā un apvienošanā un to ieguldījumu Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošībā, kā arī zaļo un digitālo pārkārtošanos, attiecīgajām atļauju izdošanas iestādēm būtu jāuzskata, ka ielejas ir sabiedrības interesēs. Minētais pasākums ietver tāda noteikuma ieviešanu, kas precizē, ka attiecīgo Savienības vides tiesību aktu nolūkos projekti ielejās ir sabiedrības interesēs. Minētajiem projektiem nebūtu jārada būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar mazināt vai kompensēt. Pamatojoties uz *ex ante* izvērtējumu, attiecīgā atļauju izdošanas iestāde var secināt, ka sabiedrības intereses, kurām kalpo projekti ielejā, ir svarīgākas par tām sabiedrības interesēm, kas saistītas ar dabu un vides aizsardzību, un ka līdz ar to šiem projektiem var piešķirt pilnvarojumu, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi attiecīgie nosacījumi, kas izklāstīti Direktīvā 2000/60/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/147/EK ([23]), Direktīvā 92/43/EEK un Savienības leģislatīvajos aktos par dabas atjaunošanu.

(33) Valstu atļauju piešķiršanas procesu neprognozējamība, sarežģītība un dažkārt pārmērīgais ilgums mazina investīciju drošību, kas vajadzīga, lai faktiski izstrādātu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus, tostarp stratēģiskus neto nulles emisiju projektus. Tādēļ, lai nodrošinātu un paātrinātu faktisko īstenošanu, dalībvalstīm būtu jāpiemēro racionalizēti un efektīvi atļauju piešķiršanas procesi. Turklāt dalībvalstīm būtu jāapsver politikas inovāciju minētajā jomā. Turklāt stratēģiski neto nulles emisiju projekti valsts līmenī būtu jāuzskata par steidzamiem, un tādēļ visās ar tiem saistītajās tiesu un strīdu izšķiršanas procedūrās tiem būtu jāpiešķir prioritārs statuss, ja un ciktāl valsts tiesību aktos ir paredzētas šādas steidzamības procedūras, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību, ja un ciktāl valsts tiesību aktos ir paredzētas šādas steidzamības procedūras. Tas būtu jādara, neliedzot kompetentajām iestādēm racionalizēt atļauju piešķiršanas procesus, cita starpā, citiem neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, kas nav stratēģiski neto nulles emisiju projekti.

(34) Lai sasniegtu 2030. gada mērķus, ir jāvelta īpaša uzmanība stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, arī ņemot vērā to būtisko devumu virzībā uz neto nulles CO_2 emisiju panākšanu līdz 2050. gadam. Minētajiem projektiem ir būtiska loma Savienības atvērtajā stratēģiskajā autonomijā, proti, tie nodrošina iedzīvotājiem piekļuvi tīrai, cenas ziņā pieejamai un drošai enerģijai. Ņemot vērā minēto projektu lomu, tiem būtu jāgūst labums no vēl racionalizētākām un efektīvākām atļauju piešķiršanas procedūrām, tiem būtu jāiegūst visaugstākais iespējamais valsts tiesību aktos paredzētais valsts nozīmes statuss un jāsaņem papildu atbalsts investīciju piesaistīšanai, vienlaikus joprojām izpildot Savienības un starptautiskās saistības atbilstīgi Direktīvām 2009/147/EK, 92/43/EEK, Savienības leģislatīvajiem aktiem par dabas atjaunošanu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas Konvencijai par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kas parakstīta Orhūsā 1998. gada 25. jūnijā, kā arī sociālo un darba tiesību jomā piemērojamajiem pienākumiem, kas noteikti Savienības vai valstu tiesību aktos.

(35) Ņemot vērā stratēģisku neto nulles emisiju projektu lomu Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošības nodrošināšanā un to ieguldījumu Savienības atvērtajā stratēģiskajā autonomijā un zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā, attiecīgajai atļauju izdošanas iestādei būtu jāuzskata, ka šie projekti ir sabiedrības interesēs. Pamatojoties uz katra atsevišķā gadījuma novērtējumu, atļauju izdošanas iestāde var secināt, ka sabiedrības intereses, kurām projekts kalpo, ir svarīgākas par tām sabiedrības interesēm, kas saistītas ar dabu un vides aizsardzību, un ka līdz ar to šim projektam var piešķirt pilnvarojumu, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi attiecīgie nosacījumi, kas izklāstīti Direktīvā 2000/60/EK, 2009/147/EK vai 92/43/EEK, vai Savienības leģislatīvajos aktos par dabas atjaunošanu.

(36) Ir arī jāparedz pasākumi, ar ko sasniegt Savienības mērķrādītāju – līdz 2030. gadam ik gadu nodot ekspluatācijā 50 miljonus tonnu CO_2 iesūknēšanas jaudas, tādējādi atbalstot Savienības rūpniecības dekarbonizāciju un cīnoties pret klimata pārmaiņām.

(37) Komisija 2020. gadā pieņēma ES Energosistēmas integrācijas stratēģiju. Minētajā stratēģijā izklāstīts redzējums par to, kā paātrināt pārkārtošanos uz integrētāku energosistēmu, kas atbalsta klimatneitrālu ekonomiku ar viszemākajām sektoriālajām izmaksām. Tā ietver trīs savstarpēji papildinošas un pastiprinošas koncepcijas: pirmkārt, "apritīga" energosistēma, kuras centrā ir energoefektivitāte, otrkārt, lielāka tiešā elektrifikācija galapatēriņa nozarēs, treškārt, atjaunīgo un mazoglekļa degvielu, tostarp ūdeņraža, izmantošana. Ar energosistēmas integrāciju saistītie apsvērumi attiecas uz risinājumiem, kā visu atjaunīgo energoresursu iekārtu saražoto elektroenerģiju pilnībā

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

integrēt plašākā energosistēmā. Tas nozīmē, ka pieņem tehniskus risinājumus, ar kuru palīdzību var integrēt atjaunīgās elektroenerģijas iekārtās saražotās elektroenerģijas pārpalikumu, tostarp tīklā uzkrājot un paplašinot plānotos no fosilā kurināma brīvos enerģijas avotus, dažādās formās un pieprasījuma pārvaldību.

(38) *CCS* ir tehnoloģija, kas palīdzēs mazināt klimata pārmaiņas. Tā ietver CO_2 uztveršanu no rūpnieciskām iekārtām, tā transportēšanu uz uzglabāšanas vietām un iesūknēšanu piemērotos pazemes ģeoloģiskos veidojumos pastāvīgai uzglabāšanai.

(39) Industrijai vajadzīgo *CCS* risinājumu izstrādē trūkst koordinācijas. No vienas puses, neraugoties uz to, ka CO_2 cenu signāls, ko sniedz ETS, nodrošina šādu investīciju ekonomisko dzīvotspēju, industrijām, kas investē CO_2 emisiju uztveršanā, saskaras ar ievērojamu risku, ka nebūs iespējams piekļūt tādai ģeoloģiskai uzglabāšanas vietai, kurai ir izdota atļauja. No otras puses, pirmo CO_2 uzglabāšanas vietu investori saskaras ar sākotnējām izmaksām par vietu apzināšanu, attīstīšanu un novērtēšanu, vēl pirms tie var pieteikties uz normatīvajos aktos noteikto uzglabāšanas atļauju. Pārredzamība attiecībā uz to, kāda ir situācija potenciālo CO_2 uzglabāšanas jaudu ziņā, runājot par attiecīgo teritoriju ģeoloģisko piemērotību un visiem esošajiem ģeoloģiskajiem datiem, tostarp neapstrādātiem datiem un paraugdatiem, kas noskaidroti ogļūdeņražu ieguves vietu izpētē, var palīdzēt tirgus dalībniekiem plānot investīcijas. Lai kopīgi sasniegtu Savienības mērķrādītāju attiecībā uz CO_2 iesūknēšanas jaudu, dalībvalstīm, ņemot vērā konfidencialitāti, valsts drošību un komerciāli sensitīvu informāciju, kā arī pienācīgu kompensāciju par privāti ģenerētiem un īpašumā esošiem datiem, šādi esošie dati būtu jādara publiski pieejami un regulāri jāziņo nākotnes perspektīvā par jebkādu progresu, kas panākts CO_2 uzglabāšanas vietu izveidē, un par attiecīgajām iesūknēšanas un uzglabāšanas jaudu vajadzībām. Minētie pārredzamības pienākumi neskar dalībvalstu tiesības neatļaut vai ierobežot CO_2 uzglabāšanas jaudas izvēršanu savā teritorijā.

(40) Lai izvairītos no balasta aktīviem un nodrošinātu, ka ekonomiski dzīvotspējīga iesūknēšanas jauda samazina CO_2 emisijas, būtu jāveido ekonomiskais pamatojums visā vērtības ķēdē. Tāpēc līdz 2030. gadam ir jāizveido pilnīgas un individuālas *CCS* vērtības ķēdes, tostarp uztveršana, transportēšana un uzglabāšana, izmantojot efektīvu Savienības un valstu politiku ar atbilstošiem noteikumiem, kas garantē konkurenci un atvērtu piekļuvi.

(41) Svarīgs šķērslis investīcijām oglekļa uztveršanā, kuras kļūst aizvien ekonomiski dzīvotspējīgākas, ir ekspluatācijā esošu CO_2 uzglabāšanas vietu pieejamība Savienībā, uz kurām balstās stimuli, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ([24]). Lai kāpinātu tehnoloģiju mērogu un paplašinātu to vadošās izgatavošanas jaudas, Savienībai ir jāparūpējas, lai nākotnē būtu pietiekami daudz tādu pastāvīgu CO_2 ģeoloģiskas uzglabāšanas vietu, kurām izdota atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK ([25]), kā arī CO_2 transportēšanas infrastruktūra. Nosakot Savienības mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt, ka ik gadu ekspluatācijā tiek nodoti 50 miljoni tonnu CO_2 iesūknēšanas jaudas, kas atbilst līdz 2030. gadam paredzamajām jaudas vajadzībām, un ņemot vērā uzņēmumus, kuri galvenokārt darbojas dalībvalstīs ar ļoti ierobežotu uzglabāšanas jaudu juridisku, ģeoloģisko, ģeogrāfisku, tehnisku vai tirgus ierobežojumu dēļ, attiecīgās nozares var koordinēt savas investīcijas Eiropas neto nulles CO_2 transportēšanas un uzglabāšanas vērtības ķēdē, ko industrijas var izmantot savu darbību dekarbonizācijai. Šīs sākotnējās jaudas arī sekmēs turpmāku CO_2 uzglabāšanas jaudu izveidi 2050. gada perspektīvā. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm, lai sasniegtu neto nulles emisiju mērķi, arī attiecībā uz oglekļa piesaistījumiem, Savienībai līdz 2050. gadam, iespējams, būs jāuztver līdz 550 miljoniem tonnu CO_2 gadā. Šāds pirmais industriāla apjoma uzglabāšanas jaudas mērķis mazinās risku investīcijām CO_2 emisiju uztveršanā, kas ir svarīgs rīks, kurš palīdzēs sasniegt klimatneitralitāti. Pēc tam, kad šī regula tiks iekļauta Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu, Savienības mērķrādītājs – līdz 2030. gadam ik gadu nodot ekspluatācijā 50 miljonus tonnu CO_2 iesūknēšanas jaudas – tiks attiecīgi pielāgots. Lai nodrošinātu Savienības mērķrādītāja sasniegšanu, dalībvalstīm būtu jāīsteno nepieciešamie pasākumi nolūkā sekmēt un veicināt *CCS* projektu izvēršanu. Šādiem pasākumiem būtu jāietver arī pasākumi, kas stimulē emitētājus uztvert emisijas, un investīciju atbalsts investoriem CO_2 transportēšanas infrastruktūrā, lai transportētu CO_2 uz uzglabāšanas vietām.

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

([25]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.).

(42) Visos starptautiskajos nolīgumos, kas attiecas uz Savienības CO_2 pastāvīgu uzglabāšanu trešās valstīs, būtu jāparedz līdzvērtīgi nosacījumi, lai nodrošinātu pastāvīgi drošu un videi nekaitīgu uztvertā CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu un nodrošinātu, ka Savienības CO_2 uzglabāšana netiek izmantota, lai palielinātu ogļūdeņražu ražošanu, un atbilst patiesam emisiju samazinājumam.

(43) Par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem nosakot CO_2 uzglabāšanas vietas un jebkurus saistītos CO_2 uztveršanas un CO_2 infrastruktūras projektus, kas palīdz sasniegt Savienības 2030. gada mērķrādītāju, var paātrināt un sekmēt CO_2 uzglabāšanas vietu izveidi un aizvien lielāko industriālo pieprasījumu pēc uzglabāšanas vietām novirzīt uz izmakslietderīgākajām uzglabāšanas vietām. Arvien vairāk noplicinātu gāzes un naftas ieguves lauku, ko varētu pārveidot par drošām CO_2 uzglabāšanas vietām, ir sasnieguši lietderīgās ražošanas laika beigas. Turklāt naftas un gāzes industrija ir apliecinājusi apņemšanos sākt enerģētisko pārkārtošanos, un tai ir papildu uzglabāšanas vietu izpētei un attīstīšanai vajadzīgie aktīvi, prasmes un zināšanas. Lai sasniegtu Savienības mērķrādītāju – līdz 2030. gadam ik gadu nodot ekspluatācijā 50 miljonus tonnu CO_2 iesūknēšanas jaudas, nozarei savs ieguldījums ir jāsakopo, lai nodrošinātu, ka *CCS* kā klimatisko problēmu risinājums ir pieejams, vēl pirms rodas pieprasījums. Lai Savienības mērogā nodrošinātu savlaicīgu un izmakslietderīgu CO_2 uzglabāšanas vietu izveidi saskaņā ar Savienības izvirzīto mērķi attiecībā uz iesūknēšanas jaudu, naftas un gāzes ražošanas licenciātiem Savienībā būtu proporcionāli savai naftas un gāzes ražošanas jaudai jāpalīdz minēto mērķrādītāju sasniegt, vienlaikus nodrošinot elastību sadarbībai un ņemot vērā citu trešo personu devumu. Vērtības ķēdes pieeja būtu jāveicina ar darbībām, kas tiek veiktas gan Savienības, gan valsts līmenī. Attiecīgi naftas un gāzes ražošanas licenciātiem Savienībā būtu jāveic nepieciešamās investīcijas un jāatbalsta dzīvotspējīgu uzņēmējdarbības modeļu izstrāde visai oglekļa dioksīda vērtības ķēdei.

(44) Lai palīdzētu sasniegt Savienības CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķi, atbildīgās struktūras var slēgt nolīgumus ar struktūrām, kas nav atbildīgās struktūras, lai pilnībā vai daļēji izpildītu savu pienākumu. Minētie nolīgumi var būt daļa no kopuzņēmuma līguma, ar ko izveido uzglabāšanas vietu, vai tos var noslēgt atsevišķi starp pusēm, lai izpildītu atbildīgā subjekta ieguldījumu. Ja šādi kopuzņēmumi ir izveidoti pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas, attiecīgā kopīgā CO_2 uzglabāšanas projekta pilnu iesūknēšanas jaudu var izmantot, lai izpildītu atbildīgo partneru pušu pienākumus.

(45) Lai nodrošinātu, ka uzglabāšanas vietas tiek attīstītas pareizos tirgus apstākļos, Komisijai būtu jāveic novērtējums, kurā aplūkota saistība starp CO_2 uztveršanas projektu radīto konkrēto pieprasījumu pēc iesūknēšanas jaudas un galveno CO_2 transportēšanai vajadzīgo infrastruktūru, kura ir īstenošanas procesā vai kuras ekspluatāciju plānots sākt līdz 2030. gadam, un 2030. gada uzglabāšanas jaudas saistībām.

(46) Atkāpes no pienākuma ir būtisks rīks, ar ko šādos apstākļos novērst balasta aktīvus. Lai efektīvi piemērotu šīs atkāpes, dalībvalstīm un Komisijai būtu pilnībā jāsadarbojas ar attiecīgajām pilnvarojumu saņēmušajām struktūrām, novērtējot atkāpes nepieciešamību, jo īpaši tad, ja pilnvarojumu saņēmusī struktūra norāda uz atkāpes nepieciešamību. Lai sasniegtu Savienības CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķi, ja, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu, atkāpe netiek piešķirta vai ja attiecīgā dalībvalsts nav pieprasījusi atkāpi, Komisija un dalībvalsts sadarbosies ar attiecīgajām pilnvarojumu saņēmušajām struktūrām, lai palīdzētu novērst šķēršļus un traucēkļus nolūkā atvieglot pienākuma izpildi.

(47) Papildu politikas pasākumi ir būtiski, lai nodrošinātu pārrobežu infrastruktūras plānošanas izvēršanu. *CCS* un oglekļa uztveršanas un izmantošanas projektu izvēršanā izšķiroša nozīme ir CO_2 transportēšanas pasākumu pilnā klāsta pieejamībai un savienojamībai. Minētie pasākumi ietver kuģus, liellaivas, vilcienus un kravas automobiļus, kā arī stacionāras iekārtas savienošanai un pietauvošanai, sašķidrināšanai, bufera uzglabāšanai un CO_2 pārveidotājiem, ņemot vērā tā tālāko transportēšanu pa cauruļvadiem un īpašu transporta veidu izmantošanu.

(48) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veidot struktūras – vai piedāvāt atbalstu šādu struktūru veidošanai –, kuru mērķis ir izveidot CO_2 transportēšanas tīklus, ieskaitot infrastruktūras būvniecību vai nodrošinājumu ar transportēšanas vai citiem nogādāšanas līdzekļiem.

(49) CO_2 uztveršana, uzglabāšana un izmantošana neizbēgami būs daļa no Savienības dekarbonizētās nākotnes, tostarp piesaistes. Ir vajadzīgs labi funkcionējošs uztvertā CO_2, CO_2 iesūknēšanas pakalpojumu, CO_2 transportēšanas pakalpojumu un oglekļa izmantošanas darbību Savienības mēroga tirgus. Šim tirgum būtu jāsasniedz noteikti sabiedriskās politikas mērķi ekonomiski visizdevīgākajā veidā. Vispārējs mērķis ir ilgtspējīga un izmakslietderīga Savienības industrijas dekarbonizācija, nodrošinot, ka CO_2 emisijas, kuras nevar samazināt ar tehniskiem līdzekļiem

vai kuras nav ekonomiski izdevīgi samazināt, var uztvert un vai nu uzglabāt, vai izmantot, izvairoties no aizkavētām emisijām. Minētajam tirgum būtu arī jānodrošina uztvertā CO_2 ģeoloģiskās uzglabāšanas drošums, ilgtspēja un pastāvība un tas, ka uztvertais CO_2 ir pieejams oglekļa izmantošanas darbībām atbilstīgi Savienības mērķiem klimata jomā. Funkcionējoša CO_2 tirgus pamatā vajadzētu būt arī CO_2 transportēšanas infrastruktūras tīklam ar minimālu vidisko pēdu, kurš tirgus dalībniekiem ir pieejams ar taisnīgiem, atvērtiem un nediskriminējošiem nosacījumiem. Tirgum būtu jāatbilst Savienības vidiskiem standartiem.

(50) Uztvertā CO_2 izmantošana konkrētos ražošanas procesos var pastāvīgi uzglabāt CO_2 vai palīdzēt samazināt Savienības atkarību no fosilā kurināmā. Tāpēc visas struktūras, kas iesaistītas šajā regulā izklāstīto CO_2 iesūknēšanas darbību vērtības ķēdē, būtu jāmudina apsvērt, vai uzglabājamo CO_2 varētu pastāvīgi uzglabāt jaunos produktos un vai tas varētu palīdzēt sasniegt Savienības mērķus samazināt atkarību no fosilā kurināmā.

(51) Savienība ir palīdzējusi veidot globālu ekonomisko sistēmu, kuras pamatā ir atvērta, pārredzama un noteikumos balstīta tirdzniecība, ir uzstājīgi aicinājusi ievērot un pilnveidot sociālās un vidiskās ilgtspējas un klimatiskās pārkārtošanās standartus, un ir pilnībā apņēmusies šīs vērtības turēt godā. Savienības mērķis ir izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, reformējot Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO), veidojot jaunas partnerības un apkarojot negodīgu tirdzniecības praksi un ražošanas jaudas pārpalikumu, lai nodrošinātu taisnīgu konkurences vidi Savienības industrijai, tostarp izmantojot neto nulles emisiju industriālās partnerības, nodrošinot kvalitatīvas darbvietas darba ņēmējiem.

(52) Lai nodrošinātu Savienības piekļuvi drošai un ilgtspējīgai tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādei, kas vajadzīgas, lai aizsargātu Savienības izturētspēju, un lai sasniegtu savus klimatneitralitātes mērķrādītājus, iekšējam tirgum ir jākļūst par vidi, kas atbalsta inovāciju neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā. Inovācija būs izšķirošs faktors, lai nodrošinātu Savienības konkurētspēju, kā arī pēc iespējas ātrāk sasniegtu neto nulles emisiju mērķus. Ņemot vērā neto nulles emisiju tehnoloģiju straujo attīstību, kā arī būtiskos regulatīvos norādījumus, kas sniegti par zaļo pārkārtošanos, nolūkā sasniegt šīs regulas mērķus ir ārkārtīgi svarīgi, lai to sagatavošanā, pārskatīšanā un pārstrādāšanā, piemērojot inovācijas principu, tiktu ņemta vērā Savienības tiesību aktu un politikas iniciatīvu iespējamā ietekme uz inovāciju.

(53) Lai atspoguļotu šīs regulas mērķus, Komisija varētu apsvērt, vai atjaunināt pārkārtošanās plānus, kas tiek izstrādāti pēc Komisijas 2021. gada maija paziņojuma un kas varētu noteikt Savienības industrijas pārkārtošanās un konkurētspējas veicinātājus, kā arī vājās vietas, vai ņemt vērā šo regulu turpmākās šāda veida iniciatīvās.

(54) Saskaņā ar pirmo pīlāru Zaļā kursa industriālajā plānā Savienībai ir jāizstrādā un jāuztur neto nulles emisiju tehnoloģisko risinājumu nodrošināšanai vajadzīgā industriālā bāze, kas palīdzētu stiprināt enerģijas piegādes drošību, taču tai vienlaikus arī jāīsteno vērienīgās ieceres klimatneitralitātes jomā. Lai palīdzētu sasniegt minēto mērķi un nepieļautu atkarību no neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādēm, kas kavētu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas centienus vai apdraudētu enerģijas piegādes drošību, šai regulai būtu jāparedz noteikumi, kuri veicina pieprasījumu pēc ilgtspējīgām un noturīgām neto nulles emisiju tehnoloģijām.

(55) Minimālo obligāto prasību piemērošana nodrošina, ka publisko izdevumu sviras efekts, kura mērķis ir palielināt pieprasījumu pēc labāka iepirkuma attiecībā uz neto nulles emisiju produktiem vidiskās ilgtspējas jomā, tiek palielināts strukturētā veidā, kas ir īstenojams līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem. Dažiem izņēmumiem būtu jānodrošina, lai līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji izvairītos no konkrētām nevēlamām sekām. Minētie izņēmumi attiecas uz monopola situācijām, konkrētām tirgus nepilnībām vai situācijām, kad līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji varētu saskarties ar nesamērīgām izmaksām vai tehniskām nesaderībām. Līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem vajadzētu turpināt būt iespējai iekļaut papildu minimālās prasības to iepirkuma dokumentos, ar noteikumu, ka tie atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2014/23/ES ([26]), 2014/24/ES ([27]) vai 2014/25/ES ([28]) un piemērojamiem nozaru tiesību aktiem. Tām arī vajadzētu turpināt būt iespējai ar tādiem pašiem

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

([27]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

nosacījumiem papildus izmantot tādus piešķiršanas kritērijus, lai noteiktu ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, kā cenu, izmaksas vai citus kritērijus.

(56) Attiecībā uz būvdarbu līgumiem un būvdarbu koncesijām, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būtu jāizvēlas viens vai vairāki konkrēti nosacījumi, prasības vai līgumsaistības, lai palīdzētu sasniegt vairākus mērķus, piemēram, pievērsties sociāliem vai ar nodarbinātību saistītiem apsvērumiem, lai panāktu pozitīvu sociālo rezultātu, attiecīgā gadījumā efektīvi ņemot vērā kiberdrošības apsvērumus vai gūstot pietiekamu pārliecību, ka attiecīgie produkti tiks piegādāti savlaicīgi. Minētie aspekti ir svarīgi arī noturības veicināšanai. Būtu jāparedz arī izņēmumi, kas attiecas uz monopola situācijām, konkrētām tirgus nepilnībām vai situācijām, kad līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji varētu saskarties ar nesamērīgām izmaksām vai tehniskām nesaderībām.

(57) Dažos gadījumos uzmanība būtu jāpievērš piedāvājuma ieguldījumam noturībā attiecībā uz konkrētām trešām valstīm. Ja Komisija ir konstatējusi, ka trešās valsts izcelsmes neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galveno specifisko komponentu īpatsvars veido vairāk nekā 50 % no minētās konkrētās tehnoloģijas vai minēto komponentu piegādes Savienībā, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem vajadzētu būt pienākumam to iepirkuma dokumentos iekļaut vairākus nosacījumus, lai panāktu noturīgu rezultātu. Tādējādi konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas vai konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas galveno specifisko komponentu, kuru izcelsme ir attiecīgajā trešā valstī, vērtībai konkrētos apstākļos nevajadzētu pārsniegt 50 % ierobežojumu. Turklāt, ja Komisija ir konstatējusi, ka minēto trešās valsts izcelsmes produktu vai komponentu piegādes daļa Savienībā ir palielinājusies vidēji vismaz par 10 procentpunktiem divus gadus pēc kārtas un ir sasniegusi vismaz 40 % no piegādes Savienībā, būtu jāpiemēro tas pats mehānisms. Tas ļaus Savienībai efektīvi ņemt vērā atkarības attīstību. Attiecībā uz līgumiem, uz kuriem attiecas Savienības Pasaules Tirdzniecības organizācijas Nolīguma par valsts iepirkumu (NVI) I papildinājums vai citi attiecīgi starptautiski nolīgumi, kas ir saistoši Savienībai, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem nebūtu jāpiemēro minētās prasības neto nulles emisiju tehnoloģijām vai to galvenajiem specifiskajiem komponentiem, kas iegūti no piegādes avotiem, kuri ir parakstījuši minētos nolīgumus.

(58) Ja minētās noturības prasības netiek ievērotas, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem to iepirkuma dokumentos būtu arī jāprasa, lai galvenais darbuzņēmējs maksātu attiecīgajai līgumslēdzējai iestādei vai līgumslēdzējam samērīgu maksu vismaz 10 % apmērā no līguma konkrēto neto nulles emisiju tehnoloģiju vērtības, lai nodrošinātu mehānisma ievērošanu.

(59) Dalībvalstīm nebūtu jādiskriminē neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādātājs no citas dalībvalsts vai jāpiemēro nepamatoti atšķirīga attieksme pret to. Minētais pienākums atspoguļo jau esošo līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju pienākumu saskaņā ar Direktīvām 2014/23/ES, 2014/24/ES un 2014/25/ES nodrošināt vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret ekonomikas dalībniekiem un ievērot minētajās direktīvās paredzētos procedūras noteikumus, lai nodrošinātu, ka vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas principi tiek praktiski īstenoti un publiskā iepirkuma procedūras ir atvērtas konkurencei.

(60) Neskarot Savienības tiesību aktus, kas piemērojami konkrētai tehnoloģijai, tostarp saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1781 ([29]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/1542 ([30]), un ja vien minētajos aktos nav norādīts citādi, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, novērtējot atbilstīgi šai regulai iepirkto neto nulles emisiju risinājumu vidisko ilgtspēju, būtu jāspēj ņemt vērā dažādus elementus, kas ietekmē klimatu un vidi.

(61) Būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras noteikt pamatprincipus līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem par to, kā noteikt tehniskās specifikācijas, prasības un līguma izpildes nosacījumus, kas saistīti ar publisko līgumu vidisko ilgtspēju. Tam nebūtu jāskar Savienības tiesību akti, kas piemērojami konkrētām tehnoloģijām, tostarp saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1781 un Regulu (ES) 2023/1542.

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1781 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem, groza Direktīvu (ES) 2020/1828 un Regulu (ES) 2023/1542 un atceļ Direktīvu 2009/125/EK (OV L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([30]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1542 (2023. gada 12. jūlijs) par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK un Regulu (ES) 2019/1020 un atceļ Direktīvu 2006/66/EK (OV L 191, 28.7.2023., 1. lpp.).

(62) Lai publiskā iepirkuma procedūrā vai izsolē ņemtu vērā vajadzību atbalstīt atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanu vai patēriņu un diversificēt neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes avotus, tādējādi mazinot atkarību no atsevišķiem piegādes avotiem, un neskarot Savienības starptautiskās saistības, piegāde būtu jāuzskata par nepietiekami diversificētu vismaz tad, ja specifisku neto nulles emisiju tehnoloģiju vai to galveno specifisko komponentu izcelsme ir no vienas trešās valsts un nodrošina vairāk nekā 50 % no minētās piegādes Savienībā.

(63) Lai veicinātu pretendentu atbildīgu uzņēmējdarbību, izmantoto tehnoloģiju, projektu un saistīto infrastruktūru kiberdrošību un datu drošību un lai sekmētu projektu īstenošanu pilnībā un laikus, publiskajām iestādēm, plānojot izsoles, kuru nolūks ir veicināt atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, būtu jāiekļauj pirmskvalifikācijas kritēriji, kas saistīti ar atbildīgu uzņēmējdarbību, kiberdrošību un datu drošību un spēju pilnībā un laikus īstenot projektu.

(64) Lai atbalstītu mērķi – izstrādāt un uzturēt industriālo bāzi atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju nodrošināšanai nolūkā stiprināt Savienības enerģijas piegādes drošību un nepieļaut atkarību no minēto tehnoloģiju piegādes, kas kavētu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas centienus vai apdraudētu enerģijas piegādes drošību, – publiskajām iestādēm, plānojot izsoles, kuru nolūks ir veicināt atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, būtu jāpalielina minēto tehnoloģiju piegādes ilgtspēja un noturība Savienībā. Dalībvalstīm būtu jānovērtē izsoļu ieguldījums ilgtspējā, pārbaudot piedāvājumu vidisko ilgtspēju, to devumu inovācijā un ieguldījumu energosistēmas integrācijā. Minētajā nolūkā dalībvalstīm vajadzētu būt izvēles iespējai izsoles plānā ieviest pirmskvalifikācijas vai piešķiršanas kritērijus. Lai gan visiem pretendentu projektiem – lai tie varētu piedalīties izsolē – būtu jāizpilda pirmskvalifikācijas kritēriji, piešķiršanas kritēriju mērķis ir izvērtēt un sarindot dažādos projektus, kas piedalās izsolē.

(65) Apsverot piedāvājumu vidisko ilgtspēju vai nu ar pirmskvalifikācijas kritērijiem, vai arī ar piešķiršanas kritērijiem, publiskās iestādes, plānojot izsoles, kuru nolūks ir veicināt atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, var ņemt vērā dažādus elementus, kas ietekmē klimatu un vidi. Starp minētajiem elementiem varētu būt risinājuma ilgizturība un uzticamība, tas, cik viegli veikt remontu un tehnisko apkopi un piekļūt šādiem pakalpojumiem, tas, cik viegli ir risinājumu modernizēt un pārjaunot, tas, cik viegla un kvalitatīva ir reciklēšana, vielu izmantojums, enerģijas, ūdens un citu resursu patēriņš vienā vai vairākos produkta aprites cikla posmos, produkta un tā iepakojuma masa un tilpums, atjaunīgo materiālu, reciklētu vai izmantoto komponentu iestrāde, to patērēto elementu daudzums, raksturlielumi un pieejamība, kas nepieciešami pienācīgai produkta lietošanai un uzturēšanai, produkta vidiskā pēda un tā ietekme uz vidi visā aprites ciklā, produkta oglekļa pēda, mikroplastmasas izdalīšanās, emisijas, kas nonāk gaisā, ūdenī vai augsnē vienā vai vairākos produkta aprites cikla posmos, radīto atkritumu daudzums un lietošanas nosacījumi.

(66) Lai atbalstītu inovatīvāku un progresīvāku atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju izstrādi un ražošanu, piedāvājumu ieguldījumā ilgtspējas stiprināšanā var ņemt vērā – vai nu ar pirmskvalifikācijas kritērijiem, vai arī ar piešķiršanas kritērijiem – ieguldījumu inovācijā, paredzot tādus pirmskvalifikācijas vai piešķiršanas kritērijus, kuri veicina pilnīgi jaunu risinājumu izmantošanu vai līdzīgu modernāko risinājumu uzlabošanu.

(67) Lai atbalstītu atjaunīgo energoresursu enerģijas integrāciju Savienības energosistēmā un tās doto labumu izmakslietderīgā dekarbonizācijā, piedāvājumu ieguldījumā ilgtspējas stiprināšanā var ņemt vērā ieguldījumu energosistēmas integrācijā, ko panāk, piemēram, izmantojot enerģijas uzkrāšanu, atlikumsiltuma un aukstuma atgūšanu un atjaunīgā ūdeņraža ražošanu.

(68) Lai palielinātu neto nulles emisiju atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju piegādes noturību un nepieļautu pārmērīgu atkarību no valstīm ar augstu piegādes koncentrāciju Savienībā, publiskajām iestādēm, izmantojot pirmskvalifikācijas vai piešķiršanas kritērijus, būtu jānovērtē to dažādo projektu ieguldījums noturības stiprināšanā, kuri piedalās izsolēs atjaunīgo energoresursu enerģijas apguves veicināšanai, ņemot vērā nepieciešamību diversificēt atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju piegādi, neskarot Savienības starptautiskās saistības. Piemērojot noturības kritēriju, publiskajām iestādēm būtu jāņem vērā, ka piegāde būtu jāuzskata par nepietiekami diversificētu vismaz tad, ja vairāk nekā 50 % no pieprasījuma Savienībā pēc konkrētas neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galvenajiem specifiskajiem komponentiem nāk no vienas trešās valsts.

(69) Ja tos piemēro kā piešķiršanas kritērijus, tad to kritēriju svērums, kas attiecas uz piedāvājuma ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, saistībā ar izsolēm atjaunīgo energoresursu enerģijas apguves veicināšanai neskar iespēju iestādēm, kuras minētās izsoles plāno, noteikt augstāku robežvērtību kritērijiem, kas saistīti ar vidisko ilgtspēju, inovāciju un energosistēmas integrāciju, ja tas ir saderīgi ar jebkādiem ar cenu nesaistītu kritēriju ierobežojumiem, kas noteikti valsts atbalsta noteikumos. Jebkurā gadījumā šo kritēriju piemērošanai un to minimālajam un apvienotajam svērumam izsolēs būtu jānodrošina, ka izsoles joprojām ir konkurenciālas un atbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. un 108. pantam.

(70) Lai palielinātu Savienības atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju piedāvājumu nolūkā līdz 2030. gadam Savienībā sasniegt vispārējā izgatavošanas jaudas etalonrādītāja vajadzības, šajā regulā būtu jāparedz konkrēta izsolītā apjoma daļa, kurai piemēro ar cenu nesaistītus kritērijus. Komisijai šis apjoms būtu jānovērtē reizi divos gados, lai noteiktu ar cenu nesaistīto kritēriju ietekmi uz Savienības atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju ikgadējās izgatavošanas jaudas attīstību un atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, tostarp to finansiālo ietekmi un ietekmi uz apguves ātrumu, vienlaikus ņemot vērā arī sistēmas izmantojamību un skaidrību projektu izstrādātājiem. Ja novērtējumi liecina, ka noturības un ilgtspējas kritēriju piemērošana pozitīvi ietekmē Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošību, jo īpaši palielinot atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju izgatavošanas jaudu Savienībā, un būtiski nekavē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 ([31]) noteikto atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju sasniegšanu, tostarp ieviešanu katrā dalībvalstī, minēto noteikumu piemērošana būtu pakāpeniski jāpalielina. Par katru posmu būtu jāveic ietekmes novērtējums, lai nodrošinātu, ka lielāks apjoms turpina pozitīvi ietekmēt atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju piegādes drošību un ka šie ieguvumi atsver ietekmi uz atjaunīgo energoresursu enerģijas apguves izmaksām un ātrumu. Nosakot izsolāmā apjoma daļu, ja tas ir lietderīgi un iespējams, būtu jācenšas panākt pakāpenisku vispārējo palielinājumu, lai palīdzētu sasniegt šīs regulas vispārējos mērķus un līdz 2029. gada beigām sasniegtu 50 %.

(71) Atkarībā no dalībvalstu mērķiem atjaunīgo energoresursu enerģijas apguves jomā un valsts dekarbonizācijas stratēģijām noturības un ilgtspējas kritēriju piemērošana dalībvalstis varētu ietekmēt ļoti atšķirīgi. Tāpēc, novērtējot šo kritēriju ietekmi uz atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, Komisijai būtu jāizvērtē vispārējā finansiālā ietekme uz apguvi Savienībā, kā arī ietekme uz dalībvalstīm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Lai noteiktu ietekmi uz atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi un ņemtu vērā praktisko pieredzi, kas gūta, piemērojot ar cenu nesaistītus kritērijus, Komisijai, veicot novērtējumu, strukturētā un pārredzamā veidā būtu jāapspriežas ar valstu iestādēm, kas rīko izsoles.

(72) Izsoļu kritēriji varētu radīt pārmērīgu slogu atjaunīgās enerģijas projektu ar mazu jaudu virzītājiem. Lai ierobežotu šīs regulas ietekmi uz izsolēm nolūkā atbalstīt projektus, kuru maksimālā jauda ir 10 megavati, dalībvalstīm būtu jāspēj minētās izsoles izslēgt no gadā izsolītās jaudas kopējā apjoma aprēķina.

(73) Ja par izsolēm, kurām piemēro pirmskvalifikācijas, noturības un ilgtspējas kritērijus, nav pietiekamas atsaucības, atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi nebūtu jāpalēnina, uzliekot dalībvalstīm pienākumu minētos kritērijus piemērot izsolāmā apjoma daļai, par kuru nav pietiekamas atsaucības. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāspēj no izsoļu prasībām izslēgt to izsoles apjoma daļu, par kuru nav pietiekamas atsaucības. Uzskata, ka par izsoli nav pietiekamas atsaucības, ja šai izsolei iesniegtie solījumi aptver apjomu, kas ir mazāks par kopējo izsolāmās jaudas apjomu.

(74) Lai izveidotu shēmas, no kurām labumu gūst mājsaimniecības, uzņēmumi vai patērētāji un kuras stimulē neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu iegādi, un neskarot Savienības starptautiskās saistības, piedāvājums būtu jāuzskata par nepietiekami diversificētu, ja viens avots apmierina vairāk nekā 50 % no kopējā pieprasījuma pēc konkrētas neto nulles emisiju tehnoloģijas Savienībā. Lai nodrošinātu konsekventu piemērošanu, Komisijai, sākot no šīs regulas piemērošanas dienas, būtu jāpublicē ikgadējs saraksts, kurā uzrādīts šajā kategorijā ietilpstošo neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu sadalījums pēc to izcelsmes, izdalot pēc Savienības piegādes daļām, kuru izcelsme ir dažādi avoti, pēdējā gadā, par kuru ir pieejami dati.

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

(75) Ar Padomes Lēmumu 2014/115/ES ([32]) cita starpā tika apstiprināts NVI grozījums. NVI mērķis ir izveidot līdzsvarotu tiesību un pienākumu daudzpusēju satvaru attiecībā uz publiskiem līgumiem, kas palīdzētu panākt pasaules tirdzniecības liberalizāciju un paplašināšanos. Attiecībā uz līgumiem, uz kuriem attiecas Savienības NVI I papildinājums, kā arī citi attiecīgi starptautiskie nolīgumi, kas Savienībai ir saistoši, tostarp brīvās tirdzniecības nolīgumi un 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību III panta 8. punkta a) apakšpunkts par tādu produktu iepirkumu, ko valdības aģentūras iegādājas komerciālai tālākpārdošanai vai izmantošanai komerciālai pārdošanai paredzētu preču ražošanā, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem nebūtu jāpiemēro noturības prasības neto nulles emisiju tehnoloģijām vai to galvenajiem specifiskajiem komponentiem, kuru izcelsme ir no piegādes avotiem, kas ir parakstījuši minētos nolīgumus.

(76) Noteikumu par noturību piemērošanai publiskā iepirkuma procedūrās, ievērojot šo regulu, nebūtu jāskar Direktīvas 2014/24/ES 25. pantu un Direktīvas 2014/25/ES 43. un 85. pantu un vajadzētu būt saskaņā ar Komisijas 2019. gada 24. jūlija paziņojumu "Norādījumi par trešo valstu pretendentu un preču iesaisti ES publiskā iepirkuma tirgū". Tāpat publiskā iepirkuma noteikumus būtu jāturpina piemērot būvdarbiem, piegādēm un pakalpojumiem, uz kuriem attiecas šī regula, tostarp Direktīvas 2014/24/ES 67. panta 4. punkts un visi īstenošanas pasākumi, kas izriet no Regulas (ES) 2024/1781.

(77) Lai iegrožotu administratīvo slogu, ko rada nepieciešamība ņemt vērā prasības, kuras saistītas ar piedāvājuma ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, un kas jo īpaši attiecas uz mazākiem publiskajiem pircējiem un mazākas vērtības līgumiem, kuriem nav būtiskas ietekmes uz tirgu, attiecīgo šīs regulas noteikumu piemērošana publiskā iepirkuma veicējiem, kas nav centralizēto iepirkumu struktūras, un līgumiem, kuru vērtība ir mazāka par 25 miljoniem EUR, būtu jāatliek par diviem gadiem.

(78) Lai piemērotu noteikumus, kas saistīti ar publisko iepirkumu, ievērojot šo regulu, ja uz produktu attiecas deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369 ([33]), līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būtu jāiegādājas tikai tie produkti, kas atbilst minētās regulas 7. panta 2. punktā noteiktajam pienākumam.

(79) Mājsaimniecības, uzņēmumi un galapatērētāji veido būtisku daļu no Savienības pieprasījuma pēc neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktiem, un svarīgi rīki, ar ko var paātrināt zaļo pārkārtošanos, ir publiskā atbalsta shēmas, kurās mājsaimniecībām, jo īpaši mazaizsargātām mājsaimniecībām un patērētājiem ar zemiem un vidēji zemiem ienākumiem, tiek radīti stimuli iegādāties šādus produktus. Saskaņā ar Jumtu saules enerģijas iniciatīvu, ko Komisija izziņoja 2022. gada 18. maija paziņojumā, dalībvalstīm, piemēram, būtu jāizveido valsts programmas, ar kurām tiktu atbalstīta jumta saules enerģijas masveida apguve. Plānā *REPowerEU* Komisija aicināja dalībvalstis pilnvērtīgi izmantot atbalsta pasākumus, kuri sekmē pāreju uz siltumsūkņiem. Šādām atbalsta shēmām, ko valsts līmenī izveidojušas dalībvalstis vai vietējā līmenī – vietējās vai reģionālās pašvaldības, būtu arī jāpalīdz uzlabot Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju ilgtspēju un noturību. Publiskajām iestādēm, piemēram, būtu atbalsta saņēmējiem jāpiešķir lielāka finansiālā kompensācija tad, ja tiek iegādāti neto nulles emisiju tehnoloģiju galaprodukti, kas dod lielāku ieguldījumu Savienības noturības stiprināšanā. Publiskās iestādes var noteikt, ka shēmu atbilstība ir atkarīga no ieguldījuma ilgtspējas un noturības stiprināšanā. To darot, dalībvalstis tiek mudinātas ņemt vērā shēmas pieejamību enerģētiskās nabadzības skartajiem iedzīvotājiem. Lai atbalsta shēmas palīdzētu palielināt pieprasījumu pēc neto nulles emisiju tehnoloģiju produktiem Savienībā, publiskajām iestādēm būtu jānodrošina, ka shēmas ir atvērtas, pārredzamas un nediskriminējošas. Publiskajām iestādēm papildu finansiālā kompensācija par šādiem produktiem būtu arī jāiegrožo tā, lai nepalēninātu neto nulles emisiju tehnoloģiju apguvi Savienībā. Lai palielinātu šādu shēmu efektivitāti, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka gan patērētājiem, gan neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavotājiem informācija ir viegli pieejama bezmaksas tīmekļvietnē. Tas, ka publiskās iestādes izmanto iespēju patērētājiem vai mājsaimniecībām paredzētās shēmās atalgot ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, nedrīkstētu skart valsts atbalsta noteikumus un PTO noteikumus par subsīdijām.

(80) Izstrādājot shēmas, kurās labumguvējas ir mājsaimniecības, uzņēmumi vai patērētāji un kuras stimulē neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu iegādi, dalībvalstīm, reģionālajām vai vietējām iestādēm, publisko tiesību subjektiem vai apvienībām, ko veido viena vai vairākas šādas iestādes vai viens vai vairāki šādi publisko tiesību

([32]) Padomes Lēmums 2014/115/ES (2013. gada 2. decembris) par to, lai noslēgtu Protokolu, ar ko groza Nolīgumu par publisko iepirkumu (OV L 68, 7.3.2014., 1. lpp.).

([33]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp.).

subjekti, būtu jānodrošina Savienības starptautisko saistību ievērošana, tostarp nodrošinot, ka šādas shēmas nesasniedz apmēru, kas nopietni kaitē PTO dalībvalstu interesēm.

(81) Komisijai būtu jāspēj arī palīdzēt dalībvalstīm izstrādāt mājsaimniecībām, uzņēmumiem un patērētājiem paredzētas shēmas, lai veidotu sinerģijas un nodrošinātu paraugprakses apmaiņu. Svarīga loma tajā, kā paātrināt dalībvalstu un publisko iestāžu ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā publiskā iepirkuma un izsoļu praksē, būtu jāpilda arī Neto nulles emisiju Eiropas platformai ("Platforma"). Komisijai pēc apspriešanās ar Platformu būtu jāpieņem īstenošanas akts, ar ko nosaka kritērijus ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā novērtēšanai. Minētajā aktā īpaša uzmanība būtu jāpievērš maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kuriem vajadzētu būt taisnīgām iespējām piedalīties apjomīgajā publiskā iepirkuma tirgū. Tam būtu arī jānodrošina, ka prasības attiecībā uz ilgtspēju un noturību tiek piemērotas tā, lai nodrošinātu godīgu un vienlīdzīgu konkurenci starp tirgus dalībniekiem neatkarīgi no to īpašumtiesību struktūras.

(82) Lai nodrošinātu, ka publiskā iepirkuma procedūras un izsoles ar mērķi apgūt atjaunīgos energoresursus patiešām veicina Savienības noturību, minētajām darbībām ir jābūt industrijai paredzamām. Lai industrija varētu laikus pielāgot savu ražošanu, līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būtu laikus jāinformē tirgus par aplēstajām neto nulles emisiju tehnoloģiju produktu iepirkuma vajadzībām.

(83) Papildus pasākumiem, kas vērsti uz publisko un mājsaimniecību pieprasījumu, Savienība varētu apsvērt, kā rīkoties, lai, īpašu uzmanību pievēršot MVU, atvieglotu neto nulles emisiju tehnoloģiju izvēršanu Savienības industrijas vērtības ķēdēs, jo īpaši, veicinot saikni starp piedāvājumu un pieprasījumu no industrijas.

(84) Kā norādīts paziņojumā "Zaļā kursa industriālais plāns", Savienības industrijas tirgus daļas ir pakļautas spēcīgam spiedienam trešo valstu subsīdiju dēļ, kuras grauj vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Minētā situācija rada konkurences problēmas Savienībai saglabāt un attīstīt savu rūpniecību un rada vajadzību pēc ātras un vērienīgas Savienības reakcijas, modernizējot tās tiesisko regulējumu.

(85) Ņemot vērā Savienības mērķi samazināt stratēģisko atkarību no trešām valstīm neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā, ir ļoti svarīgi, lai publiskā atbalsta mehānismi, piemēram, publiskā iepirkuma procedūras un izsoles, nepalielinātu šādas atkarības. Tāpēc, ja tas ir nepieciešams un ir lietderīgi, būtu jānosaka pamatoti ierobežojumi attiecībā uz to produktu īpatsvaru piegādes līgumos, kas iegūti no trešām valstīm, ja Komisija ir konstatējusi, ka ir izpildīti šajā regulā paredzētie nosacījumi, kas saistīti ar noturību. Turklāt būtu jāpieliek pūles, lai negodīgas trešo valstu subsīdijas, kas apdraud vienlīdzīgus konkurences apstākļus, efektīvi novērstu piemēram, izmantojot visus iespējamos pasākumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (ES) 2022/1031 ([34]) un (ES) 2022/2560 ([35]).

(86) Piekļuve publiskajam un privātajam finansējumam ir svarīga, lai nodrošinātu Savienības atvērto stratēģisko autonomiju un izveidotu stabilu un konkurētspējīgu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas bāzi un to piegādes ķēdes visā Savienībā. Lielākā daļa investīciju, kas nepieciešamas Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai, nāks no privātā kapitāla, ko piesaistīs gan nulles emisiju ekosistēmas izaugsmes potenciāls, gan stabils un vērienīgs politikas satvars. Tāpēc labi funkcionējoši, padziļināti un integrēti kapitāla tirgi būs būtiski, lai piesaistītu un novirzītu līdzekļus, kas vajadzīgi zaļās pārkārtošanās un neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem. Tālab, lai Savienība sasniegtu savus neto nulles emisiju mērķus, ir jāpanāk straujš progress kapitāla tirgu savienības izveidē. Ilgtspējīga finansējuma programmai (un apvienotajam finansējumam) arī ir svarīga loma tajā, kā vērtības ķēdēs kāpināt investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģijās, vienlaikus garantējot nozares konkurētspēju. Kā norādīts

([34]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1031 (2022. gada 23. jūnijs) par trešo valstu ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi Savienības publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem un par procedūrām, kas atbalsta sarunas par Savienības ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem (Starptautiskā iepirkuma akts – IPI) (OV L 173, 30.6.2022., 1. lpp.).

([35]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2560 (2022. gada 14. decembris) par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu (OV L 330, 23.12.2022., 1. lpp.).

šai regulai pievienotajā dienestu darba dokumentā, laikposmā no 2023. līdz 2030. gadam investīciju vajadzības sasniedz aptuveni 92 miljardus EUR, kas atkarībā no dažādiem scenārijiem svārstās no aptuveni 52 miljardiem EUR līdz aptuveni 119 miljardiem EUR, kā rezultātā publiskā finansējuma vajadzības būtu 16–18 miljardi EUR. Ņemot vērā to, ka minētajā novērtējumā ir ņemtas vērā tikai sešas konkrētas tehnoloģijas, reālās investīciju vajadzības, visticamāk, būs ievērojami lielākas.

(87) Uzņēmumu un finanšu investoru privātās investīcijas ir būtiskas. Ja ar privātām investīcijām vien nepietiek, lai sekmīgi realizētu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus, varētu būt vajadzīgs publisks atbalsts, piemēram, garantiju, aizdevumu vai kapitālieguldījumu un kvazikapitāla ieguldījumu veidā, vienlaikus izvairoties no iekšējā tirgus izkropļojumiem. Ja minētais publiskais atbalsts tiek sniegts valsts atbalsta veidā, šādam atbalstam vajadzētu būt stimulējošam un nepieciešamam, mērķorientētam, ar pagaidu raksturu, piemērotam un samērīgam, vienlaikus saglabājot konkurenci un kohēziju iekšējā tirgū. Spēkā esošās valsts atbalsta pamatnostādnes, kuras nesen ir padziļināti pārskatītas atbilstoši divējādās pārkārtošanās mērķiem, paver plašas iespējas atbalstīt investīcijas šīs regulas darbības jomā ietilpstošos projektos, ievērojot dažus nosacījumus. Dalībvalstīm var būt svarīga loma tajā, lai atvieglotu finansējuma pieejamību neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, proti, tās ar mērķorientēta un pagaidu valsts atbalsta palīdzību var novērst tirgus nepilnības. 2023. gada 9. martā pieņemtā krīzes un pārkārtošanās pagaidu regulējuma mērķis ir iekšējā tirgū nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kas ir vērsti uz nozarēm, kurās ir konstatēts risks, ka ražošana varētu tikt pārcelta uz trešām valstīm, un kas ir samērīgi atbalsta summu ziņā. Tas sniedz dalībvalstīm iespēju ieviest pasākumus, ar kuriem tiks atbalstītas jaunas investīcijas ražošanas kompleksos noteiktās neto nulles emisiju nozarēs, tostarp ar nodokļu atvieglojumu palīdzību. Lai sekmētu mērķi panākt dalībvalstu un reģionu apstākļu konverģenci, atļautā atbalsta summa varētu tikt pielāgota, pieļaujot augstāku atbalsta intensitāti un atbalsta summas griestus, ja investīcijas tiek veiktas atbalstāmos apgabalos. Nolūkā izvairīties no iekšējā tirgus sadrumstalotības būtu vajadzīgi atbilstoši nosacījumi, lai verificētu, ka pastāv konkrēti riski, ka investīcijas varētu tikt novirzītas ārpus EEZ, un ka nav riska, ka ražošana varētu tikt pārvietota EEZ robežās. Lai minētajā nolūkā mobilizētu valsts resursus, dalībvalstis tiek mudinātas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. panta 3. punktu izmantot 25 % no ETS ieņēmumiem, ko dalībvalstis katru gadu iekasē no ETS izsolēm.

(88) Jebkādai valsts atbalsta papildu mobilizēšanai vajadzētu būt mērķtiecīgai, īslaicīgai un saskaņotai ar Savienības politikas mērķiem, piemēram, Eiropas zaļo kursu un pīlāru. Šādam finansējumam nebūtu jārada papildu atšķirības starp dalībvalstīm, ievērojot Savienības konkurences un kohēzijas politiku.

(89) Publiskais atbalsts būtu jāizmanto konkrētu, identificētu tirgus nepilnību vai nepietiekamu investīciju situāciju risināšanai samērīgā veidā, un ar darbībām nebūtu jādublē vai jāizstumj privātais finansējums vai jāizkropļo konkurence iekšējā tirgū. Darbībām vajadzētu būt ar nepārprotamu pievienoto vērtību Savienībai. Publiskās investīcijas jo īpaši var būt vērstas uz nepieciešamajām investīcijām infrastruktūrā, inovācijas veicināšanu un radikālu tehnoloģiju izvēršanu.

(90) Lai finansētu investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektos, ir pieejamas arī vairākas Savienības finansējuma programmas, piemēram, Atveseļošanas un noturības mehānisms, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ([36]), *InvestEU*, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523 ([37]), kohēzijas politikas programmas vai Inovāciju fonds, kas izveidots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK ([38]). Turklāt *STEP* palīdzēs labāk novirzīt esošos Savienības līdzekļus kritiski svarīgām investīcijām, kuru mērķis ir atbalstīt kritisko tehnoloģiju, tostarp tīru tehnoloģiju, izstrādi vai izgatavošanu.

(91) Regula (ES) 2023/435 ([39]) dalībvalstīm dara pieejamu papildu neatmaksājamu atbalstu 20 miljardu EUR apmērā, kas paredzēts energoefektivitātes veicināšanai un fosilā kurināmā aizstāšanai, cita starpā ar Savienības neto nulles emisiju industrijas projektu palīdzību. Kā norādīts Komisijas norādījumos par *REPowerEU* nodaļām, dalībvalstis tiek

([36]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

([37]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

([38]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

([39]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

mudinātas savos atveseļošanas un noturības plānos *REPowerEU* veltītajā nodaļā iekļaut pasākumus, ar kuriem atbalsta investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanā un industriālajā inovācijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ([40]).

(92) *InvestEU* ir Savienības pamatprogramma, kuras mērķis ir veicināt investīcijas, it sevišķi zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā, nodrošinot finansējumu un tehnisko palīdzību, piemēram, izmantojot finansējuma apvienošanas mehānismus. Šāda pieeja palīdz piesaistīt papildu publisko un privāto kapitālu. Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas veikt iemaksas *InvestEU* dalībvalstu nodalījumos, lai atbalstītu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai pieejamos finanšu produktus, neskarot piemērojamos valsts atbalsta noteikumus.

(93) Lai veicinātu stratēģisko neto nulles emisiju projektu, kā arī neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu apguvi visos reģionos, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos, pārejas reģionos un Taisnīgas pārkārtošanās fondu teritorijās, dalībvalstis var sniegt atbalstu no kohēzijas politikas programmām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1060 ([41]); šis atbalsts var būt infrastruktūras investīciju paketes, produktīvas investīcijas inovācijā, izgatavošanas jaudās MVU, pakalpojumos, apmācības un prasmju pilnveides pasākumos, kā arī atbalsts publisko iestāžu un projektu virzītāju spēju veidošanai. Tehniskā atbalsta instruments, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240 ([42]) dalībvalstīm un reģioniem var palīdzēt sagatavot neto nulles emisiju izaugsmes stratēģijas, uzlabot uzņēmējdarbības vidi, samazināt birokrātiju un paātrināt atļauju piešķiršanas procesus. Dalībvalstis būtu jāmudina veicināt neto nulles emisiju projektu ilgtspēju, proti, minētās investīcijas būtu jāintegrē Savienības vērtības ķēdēs, par pamatu jo īpaši izmantojot starpreģionālos un pārrobežu sadarbības tīklus. Šādu pasākumu pieņemšana būtu jāapsver jo īpaši attiecībā uz ielejām.

(94) Arī Inovāciju fonds paver ļoti daudzsološas un izmaksefektīvas iespējas atbalstīt tīrā ūdeņraža un citu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas un apguves izvēršanu Savienībā, tādējādi stiprinot Savienības suverenitāti attiecībā uz klimatrīcībai un enerģētiskajai drošībai svarīgām tehnoloģijām.

(95) Lai pārvarētu ierobežojumus, ko rada pašreizējie sadrumstalotie publisko un privāto investīciju centieni, un veicinātu integrāciju un investīciju atdevi, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāuzlabo koordinācija un jāveido sinerģija starp esošajām finansēšanas programmām Savienības un valstu līmenī, kā arī jānodrošina labāka koordinācija un sadarbība ar industriju un galvenajām privātā sektora ieinteresētajām personām. Platformai ir svarīga loma, sniedzot visaptverošu pārskatu par pieejamajām un atbilstošajām finansējuma iespējām un apspriežot individuālās stratēģisko neto nulles emisiju projektu finansējuma vajadzības. Lai stimulētu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanu Savienībā, Platformā var apspriest finansējuma jautājuma risināšanu, tiesisko regulējumu, kā arī investīciju un atrašanās vietas garantijas.

(96) Turklāt, ņemot vērā neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu un stratēģisko neto nulles emisiju projektu nozīmi Savienības energoapgādē, daži administratīvie ierobežojumi daļēji būtu jāatceļ vai jāvienkāršo, lai paātrinātu šādu projektu īstenošanu.

(97) Kosmosa datus un pakalpojumus, ko nodrošina Savienības kosmosa programma, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696 ([43]) jo īpaši *Copernicus*, pēc iespējas izmanto, lai vidisko novērtējumu un atļauju vajadzībām nodrošinātu informāciju par ģeoloģiju, bioloģiju, ekoloģiju, sociālekonomisko attīstību un resursu pieejamību. Minētie dati un pakalpojumi, it sevišķi *Copernicus* antropogēno CO_2 emisiju monitoringa un verifikācijas spēja, ir būtiski novērtējumam par industrijas projektu ietekmi un antropogēno CO_2 emisiju piesaistītāju ietekmi uz globālajām siltumnīcefekta gāzu koncentrācijām un plūsmām.

([40]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

([41]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

([42]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/240 (2021. gada 10. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 1. lpp.).

([43]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

(98) Komisijai, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1025/2012 ([44]) 10. panta 1. punktā, būtu jālūdz, lai viena vai vairākas Eiropas standartizācijas organizācijas izstrādā Eiropas standartus, kuri palīdzētu sasniegt šīs regulas mērķus.

(99) Ūdeņraža ielejām ar industriāliem tiešajiem lietojumiem ir svarīga loma energoietilpīgo industriju dekarbonizācijā. *REPowerEU* ir izvirzīts mērķis ūdeņraža ieleju skaitu Savienībā divkāršot. Lai šo mērķi sasniegtu, dalībvalstīm būtu jāpaātrina atļauju piešķiršana un būtu jāapsver neto nulles emisiju regulatīvo smilškastu izveide, kā arī prioritārā kārtā jānodrošina piekļuve finansējumam. Lai stiprinātu neto nulles emisiju industrijas noturību, dalībvalstīm būtu jānodrošina ūdeņraža ieleju starpsavienojumi pāri Savienības robežām. Industriālās iekārtas, kuras pašas ražo enerģiju un var dot pozitīvu ieguldījumu elektroenerģijas ražošanā, būtu jāmudina dot ieguldījumu viedajā elektrotīklā kā enerģijas ražotājām, un šajā nolūkā būtu jāvienkāršo normatīvās prasības.

(100) Neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes var būt svarīgs rīks, ar ko neto nulles emisiju tehnoloģiju un regulatīvās mācīšanās jomā veicināt inovāciju. Inovācija jāveicina, izmantojot eksperimentēšanas telpas, jo zinātnisko pētījumu iznākumi ir jātestē kontrolētā reālā vidē. Lai testētu inovatīvas neto nulles emisiju tehnoloģijas vai citas inovatīvas tehnoloģijas, kurām ir potenciāls nodrošināt pāreju uz klimatneitrālu un tīru ekonomiku, un lai samazinātu stratēģiskās atkarības, kontrolētā reālo apstākļu vidē uz ierobežotu laiku būtu jāievieš neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes, tādējādi uzlabojot regulatīvo mācīšanos un potenciālu mēroga izvēršanu un plašāku apguvi. Ir lietderīgi panākt līdzsvaru starp juridisko noteiktību neto nulles emisiju regulatīvo smilškastu dalībniekiem un Savienības tiesību aktu mērķu sasniegšanu. Dalībvalstīm būtu jāspēj valsts tiesību aktos paredzēt atkāpes attiecībā uz neto nulles līmeņa regulatīvajām smilškastēm, vienlaikus nodrošinot atbilstību Savienības tiesību aktiem un valsts tiesību aktos noteiktajām pamatprasībām par neto nulles emisiju tehnoloģiju. Kā tika izziņots jaunajā Eiropas Inovācijas programmā, Komisija 2023. gadā publicēja dokumentu "Norādījumi par smilškastēm", kurš dalībvalstīm palīdzēs sagatavot neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes. Minētās inovatīvās tehnoloģijas laika gaitā varētu kļūt būtiskas, lai sasniegtu Savienības klimatneitralitātes mērķi un nodrošinātu piegādes drošību un Savienības energosistēmas izturētspēju.

(101) Savienības energotehnoloģiju stratēģiskais plāns (SET plāns), kas pārskatīts Komisijas 2023. gada 20. oktobra paziņojumā, atbalsta tīras, efektīvas un izmaksu ziņā konkurētspējīgas enerģijas tehnoloģiju izstrādi, koordinējot un sadarbojoties tīras enerģijas pētniecībā un inovācijā, apvienojot Eiropas industriju, pētniecības organizācijas un valdību pārstāvjus no SET plāna valstīm ([45]). SET plāna pārskatīšanas mērķis ir saskaņot SET plāna sākotnējos stratēģiskos mērķus ar Eiropas zaļo kursu, *REPowerEU* un Zaļā kursa industriālo plānu, jo īpaši ar šo regulu. Tās mērķis ir veicināt vienotu pieeju Eiropas dekarbonizācijas mērķu sasniegšanai, atbalstīt Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģijas un veidot ilgtspējīgu un noturīgu enerģētikas nākotni. SET plānam ir bijusi strukturējoša ietekme uz kopīgām pētniecības un inovācijas darbībām, palīdzot tām ātrāk un efektīvāk sasniegt kopīgos enerģētikas pētniecības un tehnoloģiju mērķus. SET plāns ir palīdzējis saskaņot pētniecības un inovācijas centienus un piesaistīt iesaistīto valstu publisko finansējumu, lai atbalstītu kopīgi saskaņotās pētniecības un inovācijas prioritātes, izmantojot partnerību pārejai uz tīru enerģiju un partnerību pilsētvides pārkārtošanās virzīšanai, saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695 ([46]), kā piemēru sekmīgai Savienības starpnozaru sadarbībai. SET plānam ir būtiska nozīme enerģētikas savienības pētniecības, inovācijas un konkurētspējas dimensijas īstenošanā nacionālajos enerģētikas un klimata plānos. Tomēr SET plāns kopš tā izveides 2007. gadā ir bijis neoficiāls forums. Šī regula dod impulsu stiprināt saikni starp Eiropas inovāciju un jaunu inovatīvu tehnoloģiju izgatavošanu.

(102) Ir vajadzīgi papildu prasmīgi darbinieki, lai nodrošinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos un Savienības ilgtspējīgu izaugsmi un konkurētspēju, paplašinātu Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju industriju piegādes ķēdes un saglabātu kvalitatīvas darbvietas Savienībā. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgas būtiskas investīcijas pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē, kā arī profesionālās izglītības un apmācības jomā.. Enerģētikas pārkārtošana prasīs ievērojami

([44]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

([45]) Pašlaik visas ES dalībvalstis, kā arī IS, NO un TR.

([46]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

palielināt kvalificētu darbinieku skaitu dažādās nozarēs, arī atjaunīgās enerģijas, enerģijas uzkrāšanas un izejvielu jomā, un šiem pasākumiem ir liels potenciāls radīt kvalitatīvas darbvietas. Saskaņā ar SET plānu līdz 2030. gadam kurināmā elementu ūdeņraža apakšsektorā būs vajadzīgi 180 000 apmācītu darbinieku, tehniķu un inženieru. Saules fotoelementu enerģijas nozarē izgatavošanā vien būs vajadzīgs līdz pat 66 000 darbvietu. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi padarīt darbvietas neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā pievilcīgas un pieejamas un novērst pašreizējo neatbilstību starp darba ņēmēju prasmēm un uzņēmumu vajadzībām.

(103) Tā kā svarīgu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudas stiprināšana Savienībā nebūs iespējama bez daudzskaitlīga prasmīga darbaspēka, ir jāievieš pasākumi, kuri nodrošina, ka darba tirgū integrējas un iesaistās vairāk cilvēku, jo īpaši sievietes, jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), migrantu izcelsmes personas, vecāka gadagājuma cilvēki un personas ar invaliditāti. Turklāt tam būtu jāietver darba ņēmēji no trešām valstīm, jo Savienība piesaista tikai nelielu kvalificētu migrantu īpatsvaru. Saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Padomes Ieteikumā par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, pārejā no vienas darbavietas uz citu svarīgi ir īpaši atbalstīt tos darba ņēmējus, kas strādā nozarēs, kuras nākotnē vairs nebūs vajadzīgas un kurās ir lejupslīde. Tas nozīmē, ka ir jāinvestē prasmēs visiem, vienlaikus īstenojot mērķorientētu pieeju attiecībā uz neaizsargātām grupām un pārkārtošanās reģioniem. Par galīgo mērķi būtu jāizvirza tādu kvalitatīvu darbvietu radīšana Savienībā, kas vajadzīgas neto nulles emisiju tehnoloģijām saskaņā ar pīlārā paredzētajiem nodarbinātības un apmācības mērķrādītājiem, tostarp taisnīgs un adekvāts atalgojums, dzīves un darba apstākļu uzlabošana un drošu un veselīgu darbvietu nodrošināšana, kā arī tiesības uz kvalitatīvu mūžizglītību. Prasmju un darbaspēka trūkumu varētu izraisīt arī nepievilcīgas darbvietas un slikti darba apstākļi. Tāpēc darbvietu kvalitātes uzlabošana nozarēs un uzņēmumos, kuros ir slikti darba apstākļi, ir svarīgs elements, lai piesaistītu darbiniekus. Pilnveidojot un pilnvērtīgi ņemot vērā iniciatīvas, piemēram, ES Prasmju pilnveides paktu, darbības Savienības līmenī attiecībā uz prasmju nepieciešamības izpēti un prognozēšanu, ko īsteno, piemēram, Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (*Cedefop*) un Eiropas Darba iestāde, un plānus nozaru sadarbībai prasmju jomā, mērķis ir mobilizēt visus dalībniekus, lai nodrošinātu apmācības programmu atbilstību un palielinātu to izmantošanu, tostarp dalībvalstu iestādes, arī reģionālā un vietējā līmenī, izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējus, sociālos partnerus un industriju, jo īpaši MVU, kā arī visu veidu universitātes, lai apzinātu vajadzīgās prasmes, izstrādātu izglītības un apmācības programmas un tās ātri un operatīvi tās izvērstu plašā mērogā. Šajā ziņā stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem ir nozīmīga loma. Dalībvalstīm un Komisijai būtu jānodrošina attiecīgs finansiālais atbalsts, arī izmantojot sviras efekta iespējas, ko paver Savienības budžets ar tādiem instrumentiem kā ESF+, *InvestEU*, Taisnīgas pārkārtošanās fonds, "Apvārsnis Eiropa", Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Atveseļošanas un noturības mehānisms, Modernizācijas fonds, kas izveidots, ievērojot Direktīvas 2003/87/EK 10.d pantu, *REPowerEU*, Vienotā tirgus programma un *STEP*. Finansiālajā atbalstā būtu jāietver sākuma finansējums, ko Komisija nodrošina, lai izveidotu Eiropas Neto nulles emisiju industrijas akadēmijas ("akadēmijas") un ļautu tām darboties ar mērķi trīs gadu laikā pēc to izveides kļūt finansiāli ilgtspējīgām, tostarp, saņemot finansiālu ieguldījumu no privātā sektora.

(104) Akadēmijas būtu jāizveido, lai izstrādātu izglītības un apmācības programmas, saturu un materiālus, kā arī apliecinājumus, kuros norādīts ka mācību programmu ir izstrādājusi viena no akadēmijām, lai pilnveidotu un pārkvalificētu visu darbspējas vecumu cilvēkus, kuri nepieciešami galvenajām neto nulles emisiju tehnoloģiju vērtības ķēdēm, un piedāvātu minētās programmas, saturu un materiālus piemērotiem izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējiem un citiem dalībniekiem, kas iesaistīti prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā dalībvalstīs, brīvprātīgai izmantošanai. Akadēmijām būtu jāuzņemas veicinoša loma, pilnībā respektējot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju, kā arī par arodmācību saturu un organizāciju. To darot, akadēmijas palīdzētu sasniegt ilgtermiņa mērķi – vienlaikus reindustrializēt un dekarbonizēt Savienību, reaģējot uz kritiski svarīgu prasmju trūkumu, kā arī veicinot tās atvērto stratēģisko autonomiju un apmierinot pieprasījumu pēc Savienībā izgatavotām neto nulles emisiju tehnoloģijām, stiprinot tās inovācijas un ražošanas spēju. Akadēmiju izveides pamatā vajadzētu būt novērtējumam, ko Komisija – balstoties uz esošiem un objektīviem pētījumiem – veikusi par prasmju trūkumu neto nulles emisiju tehnoloģiju nozarēs, kas ir svarīgas industriālajai pārveidei un dekarbonizācijai. Katrai akadēmijai būtu jāizstrādā rīcības plāns, kurā būtu noteikti atskaites punkti un mērķrādītāji, tostarp attiecībā uz izglītojamo skaitu, pamatojoties uz prasmju trūkuma novērtējumu.

(105) Akadēmijām būtu jāmudina uz to, ka papildus citām vajadzīgajām prasmēm tiktu mācītas transversālās prasmes, kas veicina profesionālo mobilitāti. Akadēmijām mācību saturs būtu jādara pieejams dažādās valodās, lai mācību programmām var piekļūt pēc iespējas vairāk izglītojamo. Tām būtu jānodrošina apmācība visos prasmju līmeņos vajadzīgajā apmērā, tādējādi pievēršoties visiem izglītības un kvalifikāciju līmeņiem visā attiecīgo nozaru vērtību ķēdē. Izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji dalībvalstīs var papildināt akadēmiju izstrādāto izglītības un apmācības saturu un materiālus ar attiecīgu papildu informāciju, kas sagatavota dalībvalstu līmenī un atspoguļo,

piemēram, valsts tiesību aktus darba un sociālo tiesību jomā, piemērojamos koplīgumus vai teritoriālās vai nozaru prasības, attiecīgā gadījumā iesaistot sociālekonomiskos partnerus. Mācību saturam vajadzētu būt vērstam arī uz valsts un vietējo pārvaldes iestāžu darbiniekiem – jo īpaši tiem, kas ir atbildīgi par atļauju izsniegšanu, ietekmes novērtēšanu un regulējumu jauno tehnoloģiju jomā –, tādējādi veicinot spēju veidošanu valsts pārvaldes iestādēs un mazinot atšķirības starp dalībvalstīm.

(106) Lai veicinātu prasmju pārredzamību un pārnesamību un darba ņēmēju mobilitāti, akadēmijas izstrādās un sekmēs to, ka izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji ievieš kvalifikācijas apliecinājuma dokumentus, kā arī attiecīgā gadījumā mikrokvalifikācijas, kas aptver mācīšanās rezultātus. Akadēmiju izstrādātos apliecinājumus var izdot izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji vai piešķiršanas struktūras dalībvalstīs, ja ir sekmīgi pabeigta akadēmiju izstrādātā izglītības un apmācības programma. Apliecinājumi būtu jāizdod Eiropas digitāla mācību apliecinājuma dokumentu formātā, un tos var integrēt *Europass* un attiecīgā gadījumā un, ja iespējams, iekļaut nacionālajās kvalifikāciju ietvarstruktūrās. Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklam (*EURES*), kas darba ņēmējiem un darba devējiem visā Savienībā sniedz informāciju, konsultācijas un darbā pieņemšanas vai darbā iekārtošanas pakalpojumus, var būt nozīmīga loma vakanto amata vietu publiskošanā saistībā ar neto nulles emisiju tehnoloģijām un attiecīgā gadījumā Eiropas profesionālo profilu ieviešanā.

(107) Platformas uzdevums būtu palīdzēt virzīt akadēmiju darbu, nodrošinot, ka to saturs risina tādu prasmju nepietiekamības problēmu, kuras apzinātas Komisijas veiktajā novērtējumā, un nodrošināt vispārēju pārraudzību. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ieceltais valsts pārstāvis var rīkoties kā starpnieks starp attiecīgajām valsts ministrijām un dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kā arī valsts sociālajiem partneriem un industrijas pārstāvjiem. Platformai būtu jāpārrauga dažādu akadēmiju panāktais progress, jāanalizē prasmju nepietiekamības pamatcēloņi un jānosaka, cik lielā mērā akadēmiju apmācības programmu ieviešana risina prasmju nepietiekamības problēmu neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijās, un jāpapildina esošās apmācības iespējas neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā dalībvalstīs. Platformai būtu jāziņo par mācību programmu ieviešanu, tostarp sagatavojot progresa ziņojumu, kas jāiesniedz trīs gadus pēc katras akadēmijas izveides, un norādot to izglītojamo skaitu, kuri izmanto akadēmiju programmas, sadalījumā pa rūpniecības nozarēm, dzimumu, vecumu un izglītības un kvalifikācijas līmeņiem.

(108) Ja Savienības tiesību aktos nav specifisku noteikumu, ar ko ievieš minimālās apmācības prasības, kuras jāizpilda, lai piekļūtu reglamentētai profesijai vai tajā darbotos, lēmums par to, vai un kā reglamentēt profesiju, ir dalībvalstu kompetencē. Tomēr valsts noteikumi, kas regulē piekļuvi reglamentētām profesijām, nedrīkstētu radīt nepamatotus vai nesamērīgus šķēršļus minēto pamattiesību īstenošanai. Kompetence reglamentēt piekļuvi profesijai ir jāīsteno, ievērojot nediskriminācijas un proporcionalitātes principus, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/958 ([47]). Dalībvalstīm savā novērtējumā būtu jāņem vērā jebkāda negatīva ietekme, ko regulējums vai profesijas var atstāt uz prasmju pieejamību neto nulles emisiju industrijā, un jācenšas pēc iespējas ierobežot regulējumu šajās jomās.

(109) Ja dalībvalstis konstatē, ka akadēmiju izstrādātās mācību programmas ir līdzvērtīgas konkrētajām kvalifikācijām, ko uzņēmēja dalībvalsts pieprasa, lai piekļūtu reglamentētām darbībām tādas profesijas ietvaros, kas ir īpaši interesanta neto nulles emisiju industrijai minētajā dalībvalstī, dalībvalstīm saistībā ar piekļuvi reglamentētai profesijai un lai veicinātu mobilitāti neto nulles emisiju industrijas profesijās, šie apliecinājumi būtu jāuzskata par pietiekamiem kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK ([48]) 11. pantu.

(110) Neto nulles emisiju tehnoloģiju ieguldījums Savienības dekarbonizācijas mērķu sasniegšanā var realizēties tikai tad, kad tiek ievestas minētās tehnoloģijas. Šāda ieviešana zināmā mērā var notikt privātajās mājsaimniecībās, tomēr lielākā daļa dekarbonizācijas, visticamāk, nāks no rūpniecisko procesu dekarbonizēšanas. Lai nodrošinātu, ka Savienībā tiek veiktas investīcijas minētajā dekarbonizācijā, kas ir svarīgi kvalitatīvu darbvietu un labklājības nodrošināšanai Savienībā, kā arī Savienības dekarbonizācijas mērķu sasniegšanai, ir ļoti būtiski, lai šī regula Savienības industrijā sekmētu investīciju vides uzlabošanu.

([47]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/958 (2018. gada 28. jūnijs) par samērīguma novērtēšanu pirms jaunas profesiju reglamentācijas pieņemšanas (OV L 173, 9.7.2018., 25. lpp.).

([48]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.).

(111) Savienības līmenī būtu jāizveido Platforma, ko veido dalībvalstis un kuru vada Komisija. Platforma varētu sniegt Komisijai un dalībvalstīm konsultācijas un palīdzību konkrētos jautājumos un kalpot par references struktūru, kurā Komisija un dalībvalstis koordinē savu rīcību un kura atvieglo informācijas apmaiņu par jautājumiem, kas saistīti ar šo regulu. Turklāt Platformai būtu jāturpina veikt šajā regulā izklāstītos uzdevumus, jo īpaši attiecībā uz atļauju piešķiršanu, tostarp attiecībā uz vienotajiem kontaktpunktiem, stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, finansējuma koordinēšanu, piekļuvi tirgiem, prasmēm un neto nulles emisiju regulatīvajām smilškastēm, kā arī palīdzēt Komisijai novērtēt pasākumu ierosināšanas iespējamību un samērīgumu, ja Komisija secina, ka regulas vispārējie mērķi, visticamāk, netiks sasniegti. Vajadzības gadījumā Platforma varētu izveidot pastāvīgas vai pagaidu apakšgrupas un uzaicināt trešās personas, piemēram, ekspertus vai neto nulles emisiju industriju pārstāvjus.

(112) Ja tas ir lietderīgi un noderīgi, Platformai būtu jācenšas cieši sadarboties ar citām attiecīgām Komisijas iniciatīvām, platformām un grupām, lai censtos panākt sinerģijas, dalītos zināšanās, apmainītos ar informāciju un veicinātu ieinteresēto personu iesaisti, vienlaikus izvairoties no dublēšanās un pārklāšanās. Platforma sadarbosies ar esošajām Savienības industriālajām aliansēm un tādējādi veicinās alianšu darbu, iesaistot dalībvalstis. Galvenās alianses sadarbībai ar Platformu ir Eiropas Akumulatoru alianse, Eiropas Saules fotoelementu nozares alianse, Eiropas Tīrā ūdeņraža alianse, Bezemisiju aviācijas alianse, Procesoru un pusvadītāju tehnoloģiju rūpniecības alianse un Atjaunīgo un mazoglekļa degvielu vērtību ķēdes industriālā alianse. Nozares, kas pašlaik nav pārstāvētas industriālajās aliansēs, arī izmanto strukturēto satvaru, ko nodrošina Platforma. Attiecībā uz neto nulles emisiju stratēģiskajām partnerībām attiecīgā gadījumā ir paredzēta cieša sadarbība ar Kritisko izejvielu valdi.

(113) Regulatīvā un administratīvā sloga samazināšana un piemērots tiesiskais regulējums ir īpaši svarīgi, lai industrijas varētu efektīvi pielāgoties klimata un enerģētikas pārkārtošanās procesam. Tāpēc Savienībai būtu jācenšas līdz 2030. gadam ievērojami samazināt vispārējo regulatīvo slogu industrijai, jo īpaši jauna produkta laišanai iekšējā tirgū. Minētie centieni jo īpaši būtu jāveic saskaņā ar labāka regulējuma sistēmu un neskarot Savienības vides un darba standartus. Komisijai būtu jāinformē Platforma par norisēm saistībā ar regulatīvo un administratīvo slogu neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijām Savienībā, pamatojoties uz Komisijas 2023. gada 24. oktobra ziņojumu "Progress tīrās enerģijas tehnoloģiju konkurētspējā" un Komisijas 2022. gada ikgadējo apsekojumu par slogu. Lai atvieglotu Savienības iestāžu darbu pie tā, lai regulatīvais slogs neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijām būtu minimāls, šī regula izveido Neto nulles emisiju regulatīvā sloga zinātnisko padomdevēju grupu ("Zinātnisko padomdevēju grupa"). Zinātnisko padomdevēju grupai būtu jāizstrādā zinātniski pamatoti ieteikumi par regulatīvā sloga ietekmi Savienībā uz neto nulles emisiju industrijām, izmantojot zinātniski pamatotu metodiku un attiecīgā gadījumā ņemot vērā labāka regulējuma rīkkopu, lai novērtētu regulatīvā sloga ietekmi. Zinātnisko padomdevēju grupas darbs neskar Savienības iestāžu prerogatīvas.

(114) Regula (ES) 2018/1999 paredz, ka dalībvalstīm jāiesniedz 2021.–2030. gada nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjauninātі projekti. Kā uzsvērts Komisijas norādījumos dalībvalstīm par atjaunināšanu, atjauninātajos nacionālo enerģētikas un klimata plānos būtu jāapraksta dalībvalstu mērķi un rīcībpolitikas, kuri veicina komerciāli pieejamu energoefektīvu un mazoglekļa tehnoloģiju, aprīkojuma un svarīgu komponentu izgatavošanas projektu mēroga kāpināšanu to teritorijā. Minētajos plānos būtu jāapraksta arī dalībvalstu mērķi un rīcībpolitikas, ar kuriem šādu mēroga kāpināšanu iecerēts veicināt ar diversifikācijas centieniem trešās valstīs un kuri to industrijām palīdzētu uztvert, transportēt CO_2 emisijas un tās pastāvīgi uzglabāt ģeoloģiskās uzglabāšanas vietās. Minētajiem plāniem būtu jāveido pamats, uz kura tiek noteikta vajadzība pēc neto nulles emisiju tehnoloģijām. Ņemot vērā šo regulu nacionālo enerģētikas un klimata plānu sagatavošanā, dalībvalstīm būtu jāņem vērā gan vispārējā konkurētspēja, gan pētniecība un inovācija neto nulles emisiju industriju jomā ilgtermiņā.

(115) Zaļā kursa industriālā plāna ietvaros Komisija paziņoja par savu nodomu izveidot neto nulles emisiju industriālās partnerības, kas aptvertu neto nulles emisiju tehnoloģijas, pastiprinot centienus apvienot spēkus ar partneriem, kuri ir apņēmušies ievērot Parīzes nolīgumu. Sadarbība, izmantojot šādas partnerības, visticamāk, sekmēs neto nulles emisiju tehnoloģiju apguvi visā pasaulē, un atbalstīs savstarpēji pastiprinošas partnerības starp Savienību un trešām valstīm, tostarp ilgtspējīgas investīcijas un tehnisko palīdzību. Neto nulles emisiju industriālajām partnerībām vajadzētu būt savstarpēji izdevīgām Savienībai un tās partneriem, un tām būtu jāveicina globālo klimata mērķu sasniegšana. Minētās partnerības var arī veicināt Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju un to komponentu piegādes diversifikāciju un noturību, uzlabot Savienības un tās partneru apmaiņu ar informāciju par neto nulles

emisiju tehnoloģiju izstrādi un palīdzēt Savienības neto nulles emisiju industrijām piekļūt globālajam tīras enerģijas tirgum, vienlaikus atbalstot jaunās nozares tīras enerģijas tehnoloģiju jomā trešās valstīs ar nepārprotamām salīdzinošām priekšrocībām. Komisija un dalībvalstis Platformā var koordinēt neto nulles emisiju industriālās partnerības, apspriežot esošās attiecīgās partnerības un procesus, piemēram, zaļās partnerības, enerģētikas dialogus un citus esošo divpusējo līgumisko vienošanos veidus, kā arī iespējamo sinerģiju ar attiecīgajiem dalībvalstu divpusējiem nolīgumiem ar trešām valstīm.

(116) Savienībai būtu jācenšas diversificēt un stimulēt starptautisko tirdzniecību un investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģijās, veidot savstarpēji pastiprinošas partnerības, vienlaikus visā pasaulē veicinot augstus sociālos, darba un vidiskos standartus. Tas būtu jādara ciešā sadarbībā un partnerībā ar līdzīgi domājošām valstīm, izmantojot spēkā esošos līgumus vai jaunas stratēģiskas iesaistes. Tāpat ciešā sadarbībā ar partnervalstīm, izmantojot atvērtu un līdzsvarotu pieeju un balstoties uz savstarpību un savstarpējām interesēm, būtu jāstiprina starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas centienos izstrādāt un ieviest neto nulles emisiju tehnoloģijas.

(117) Lai apzinātu un mazinātu iespējamos piegādes riskus, kas saistīti ar neto nulles emisiju tehnoloģijām, vajadzētu būt iespējai pastāvīgi pārraudzīt rādītājus, kas ir saistīti ar tirgus tendencēm, izgatavošanas jaudām, inovāciju, nodarbinātību un prasmēm, neto nulles emisiju tehnoloģiju atļauju piešķiršanas termiņiem un CO_2 iesūknēšanas jaudu. Tomēr patlaban nav pieejami pietiekami daudz kvalitatīvu datu, lai pārraudzītu minētos rādītājus. Ņemot vērā, ka šajā regulā paredzētie uzdevumi ir atkarīgi no kvalitatīvu datu pieejamības, Komisijai, veicot pārraudzību, neto nulles emisiju tehnoloģijas ir jānosaka prioritārā secībā, pamatojoties uz to nozīmi Savienībā, un vienlaikus jāstrādā pie šādu datu pieejamības uzlabošanas. Komisija arī cieši sadarbosies ar Savienības statistikas iestādi *Eurostat*, lai izstrādātu vienotus kodus neto nulles emisiju tehnoloģijām, kas vajadzīgas kvalitatīvai ilgtermiņa ziņošanai un statistikai.

(118) Ja saskaņā ar šo regulu Komisijai ir deleģētas pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([49]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(119) Tiktāl, ciktāl kāds no šajā regulā paredzētajiem pasākumiem ir valsts atbalsts, noteikumi, kas attiecas uz šādiem pasākumiem, neskar LESD 107. un 108. panta piemērošanu.

(120) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga vai iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets

1. Šīs regulas vispārīgais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību, izveidojot satvaru, lai nodrošinātu Savienības piekļuvi drošām un ilgtspējīgām neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādēm, tostarp palielinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu un to piegādes ķēdes nolūkā aizsargāt to noturību, vienlaikus palīdzot sasniegt Savienības klimata

([49]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

mērķrādītājus un klimatneitralitātes mērķi, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119, lai dekarbonizētu Savienības ekonomiku un sabiedrību, un veicinot kvalitatīvas darbvietas neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā, un tādējādi arī uzlabojot Savienības konkurētspēju.

2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto vispārīgo mērķi, šī regula nosaka pasākumus, kuru mērķis ir:

a) samazināt ar neto nulles emisiju tehnoloģijām saistīto piegādes traucējumu risku, kas varētu izkropļot konkurenci un sadrumstalot iekšējo tirgu, jo īpaši identificējot un atbalstot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudas palielināšanu un to piegādes ķēdes;

b) izveidot Savienības tirgu CO_2 uzglabāšanas pakalpojumiem;

c) ar publiskā iepirkuma procedūrām, izsolēm un citiem publiskās intervences veidiem veicināt pieprasījumu pēc ilgtspējīgām un noturīgām neto nulles emisiju tehnoloģijām;

d) ar akadēmiju atbalstu pilnveidot prasmes, tādējādi saglabājot un radot kvalitatīvas darbvietas;

e) atbalstīt inovāciju, izveidojot neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes, koordinējot pētniecības un inovācijas darbības ar energotehnoloģiju stratēģiskā plāna vadības grupas starpniecību, kā arī izmantojot pirmskomercializācijas iepirkumu un inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu;

f) uzlabot Savienības spēju pārraudzīt un mazināt piegāžu riskus, kas saistīti ar neto nulles emisiju tehnoloģijām.

2. pants

Darbības joma

1. Izņemot šīs regulas 33. un 34. pantu, ko piemēro inovatīvām neto nulles emisiju tehnoloģijām un citām inovatīvām emisiju tehnoloģijām, šo regulu piemēro neto nulles emisiju tehnoloģijām. No šīs regulas darbības jomas ir izslēgtas kritiskās izejvielas, kas ietilpst Regulas (ES) 2024/1252 darbības jomā.

2. Attiecībā uz integrētiem ražošanas kompleksiem, kas aptver tādu materiālu ražošanu, kas ietilps gan Regulas (ES) 2024/1252, gan šīs regulas darbības jomā, to, kura no regulām tiek piemērota, nosaka pēc ražošanas kompleksu galaprodukta.

3. Izņemot 5., 25., 26. un 28. pantu, šo regulu piemēro energoietilpīgiem industrijas dekarbonizācijas projektiem, kas ir daļa no neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdes un kas būtiski un pastāvīgi samazina rūpniecisko procesu CO_2 ekvivalenta emisiju rādītājus, ciktāl tas ir tehniski iespējams.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "neto nulles emisiju tehnoloģijas" ir 4. pantā uzskaitītās tehnoloģijas, ja tās ir galaprodukti, specifiski komponenti vai specifiskas mašīnas, ko primāri izmanto minēto produktu ražošanā;

2) "komponents" ir neto nulles emisiju tehnoloģiju galaprodukta daļa, ko izgatavo un tirgo uzņēmums, citstarp arī pārstrādāts materiāls;

3) "atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas" ir tehnoloģijas, kas ražo atjaunīgo energoresursu enerģiju;

4) "atjaunīgo energoresursu enerģija" ir no atjaunīgiem avotiem iegūta enerģija jeb atjaunīgā enerģija, kā definēts Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta otrās daļas 1. punktā;

5) “enerģijas uzkrāšana” ir elektroenerģijas un siltumenerģijas uzkrāšana, kā arī cita veida uzkrāšana, ko izmanto, lai uzkrātu nefosilu enerģiju;

6) “nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas” ir no atjaunojamiem energoresursiem ražotas nebioloģiskas izcelsmes degvielas, kā definēts Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta otrās daļas 36. punktā;

7) “ilgtspējīgas alternatīvās degvielas” ir ilgtspējīgas aviācijas degvielas, sintētiskas mazoglekļa aviācijas degvielas vai ūdeņradis aviācijai, kā definēts Regulas (ES) 2023/2405 3. panta 7., 13. vai 17. punktā, kas paredzētas aviācijas nozarei, vai degvielas, kas paredzētas jūras transporta nozarei, kā noteikts saskaņā ar Regulas (ES) 2023/1805 10. panta 1. un 2. punktu;

8) “uz dekarbonizāciju orientētas transformatīvas industriālās tehnoloģijas” ir tādu transformatīvu industriālo tehnoloģiju izgatavošanas jaudas izvēršana, kuras izmanto, lai būtiski un pastāvīgi samazinātu CO_2 ekvivalenta emisiju rādītājus energoietilpīga uzņēmuma komerciālam kompleksam, kā noteikts Padomes Direktīvas 2003/96/EK ([50]) 17. panta 1. punkta a) apakšpunktā, tērauda, alumīnija, krāsaino metālu, ķimikāliju, cementa, kaļķu, stikla, keramikas, mēslošanas līdzekļu, kā arī celulozes un papīra ražošanas nozarēs, ciktāl tas ir tehniski iespējams;

9) “biotehnoloģiskie risinājumi klimata un enerģētikas jomā” ir tehnoloģijas, kas sakņotas tādu mikroorganismu vai bioloģisko molekulu izmantošanā kā, piemēram, fermenti, sveķi vai biopolimēri, kas spēj samazināt CO_2 emisijas, rūpnieciskās izgatavošanas procesos aizstājot energoietilpīgus fosilos vai ķimikālijās balstītus ielaidresursus, kas cita starpā ir būtiski oglekļa uztveršanai, biodegvielu ražošanai un biobāzētu materiālu ražošanai saskaņā ar aprites ekonomikas principiem;

10) “primāri izmantojami” ir gala produkti un specifiski komponenti, kas ir būtiski neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanai, kā izklāstīts pielikumā, vai gala produkti, specifiskie komponenti un specifiskās mašīnas, kas ir būtiskas neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanai, pamatojoties uz pierādījumiem, ko projekta virzītājs iesniedzis valsts kompetentajai iestādei, izņemot energoietilpīgus industrijas dekarbonizācijas projektus, kuriem šāds apliecinājums nav vajadzīgs;

11) “pārstrādāts materiāls” ir materiāls, kas ir pārstrādāts tā, lai tas būtu piemērots specifiskai funkcijai neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdē, izņemot kritiskās izejvielas, kas definētas, ievērojot Regulas (ES) 2024/1252 4. pantu;

12) “inovatīvas neto nulles emisiju tehnoloģijas” ir neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas ietver patiesas inovācijas, kuras pašlaik tirgū nav pieejamas un ir pietiekami izstrādātas, lai tās testētu kontrolētā vidē;

13) “citas inovatīvas tehnoloģijas” ir ar enerģiju vai klimatu saistītas tehnoloģijas, kurām piemīt pierādīts potenciāls veicināt industriālo vai energosistēmu dekarbonizāciju un mazināt stratēģiskās atkarības, kuras ietver patiesas inovācijas, kas Savienības tirgū pašlaik nav pieejama, un kuras ir pietiekami progresīvas, lai tās varētu testēt kontrolētā vidē;

14) “pirmskomercializācijas iepirkums” ir neto nulles emisiju tehnoloģiju iepirkums pirmskomercializācijas posmā, kas ietver gan riskus, gan ieguvumus tirgus apstākļos un pakāpenisku konkurētspējīgu izstrādi;

15) “inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums” ir publiskā iepirkuma procedūra, kurā līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji darbojas kā neto nulles emisiju tehnoloģiju sākuma klients, un iepirkums var ietvert atbilstības testēšanu;

16) “neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekts” ir plānots komerciāls komplekss vai esoša kompleksa paplašināšana vai pārprofilēšana neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanai vai energoietilpīgam industrijas dekarbonizācijas projektam;

17) “energoietilpīgi industrijas dekarbonizācijas projekti” ir energoietilpīga uzņēmuma komerciāla kompleksa būvniecība, kā definēts Padomes Direktīvas 2003/96/EK 17. panta 1. punkta a) apakšpunktā, vai pārveide tērauda, alumīnija, krāsaino metālu, ķimikāliju, cementa, kaļķu, stikla, keramikas, mēslošanas līdzekļu, kā arī celulozes un papīra ražošanas nozarēs, kas ir daļa no neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdes un kas paredz būtiski un pastāvīgi samazināt rūpniecisko procesu CO_2 ekvivalenta emisiju rādītājus, ciktāl tas ir tehniski iespējams;

([50]) Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris) kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

18) "stratēģisks neto nulles emisiju projekts" ir neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekts, CO_2 uztveršanas projekts, CO_2 uzglabāšanas projekts vai CO_2 transportēšanas infrastruktūras projekts, kura īstenošanas vieta ir Savienībā un kuru kāda dalībvalsts ir atzinusi par stratēģisku neto nulles emisiju projektu, ievērojot 13. un 14. pantu;

19) "atļauju piešķiršanas process" ir process, kas aptver visas attiecīgās atļaujas, kuras vajadzīgas, lai būvētu, paplašinātu, pārveidotu un ekspluatētu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus un stratēģiskos neto nulles emisiju projektus, tostarp ar būvniecību, ķimikālijām un tīkla pieslēgumu saistītas atļaujas un – ja tādi ir vajadzīgi – vidiskos novērtējumus un atļaujas, un ietverot visus pieteikumus un procedūras, sākot ar apstiprinājumu tam, ka pieteikums ir pilnīgs, līdz visaptverošā lēmuma par procedūras iznākumu paziņošanai, ko veic attiecīgais vienotais kontaktpunkts, kā arī – attiecībā uz CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu – uzglabāšanas atļauju piešķiršanas process saistībā ar visu nepieciešamo atļauju apstrādi virszemes iekārtām, kurām jāekspluatē uzglabāšanas vieta, tostarp būvatļaujas, pilnvarojums attiecībā uz cauruļvadiem, un vidiskais pilnvarojums CO_2 iesūknēšanai un uzglabāšanai, kas aizpildīts saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK;

20) "visaptverošs lēmums" ir lēmums vai lēmumu kopums, kuru pieņem dalībvalsts iestādes, un kurā noteikts, vai projekta virzītājam ir atļauts īstenot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu, neskarot lēmumus, kuri pieņemti pārsūdzības procedūras kontekstā;

21) "projekta virzītājs" ir jebkurš uzņēmums vai uzņēmumu konsorcijs, kas izstrādā neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu vai stratēģisku neto nulles emisiju projektu;

22) "neto nulles emisiju regulatīvā smilškaste" ir shēma, kas uzņēmumiem dod iespēju inovatīvas neto nulles emisiju tehnoloģijas un citas inovatīvas tehnoloģijas testēt kontrolētā reālu apstākļu vidē saskaņā ar īpašu plānu, kuru izstrādā un pārrauga kompetentā iestāde;

23) "publiskā iepirkuma procedūra" ir viena no šādām procedūrām:

a) jebkāda veida piešķiršanas procedūra, uz kuru attiecas Direktīva 2014/24/ES un ar kuru noslēdz publisku līgumu vai uz kuru attiecas Direktīva 2014/25/ES un ar kuru noslēdz piegādes, būvdarbu un pakalpojumu līgumu;

b) būvdarbu vai pakalpojumu koncesijas piešķiršanas procedūra, uz kuru attiecas Direktīva 2014/23/ES;

24) "līgumslēdzēja iestāde" publiskā iepirkuma procedūru kontekstā ir līgumslēdzēja iestāde, kā definēts Direktīvas 2014/23/ES 6. pantā, Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 1. apakšpunktā un Direktīvas 2014/25/ES 3. pantā;

25) "līgumslēdzējs" publiskā iepirkuma procedūru kontekstā ir līgumslēdzējs, kā definēts Direktīvas 2014/23/ES 7. pantā un Direktīvas 2014/25/ES 4. pantā;

26) "līgums" publiskā iepirkuma procedūru kontekstā ir publisks līgums, kā definēts Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 5. apakšpunktā, piegādes, būvdarbu un pakalpojumu līgumi, kā definēts Direktīvas 2014/25/ES 2. panta 1. punktā, un koncesijas, kā definēts Direktīvas 2014/23/ES 5. panta 1. punktā;

27) "izsole" ir tādu konkursa procedūru mehānisms, kuru mērķis ir atbalstīt atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanu vai patēriņu un uz kurām neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK ([51]) vai Direktīva 2014/23/ES, 2014/24/ES vai 2014/25/ES;

28) "CO_2 iesūknēšanas jauda" ir ikgadējais CO_2 daudzums, ko var iesūknēt ekspluatācijā esošā ģeoloģiskās uzglabāšanas vietā, kurai izdota atļauja saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, nolūkā samazināt emisijas vai palielināt oglekļa piesaistījumus, it sevišķi no liela mēroga rūpnieciskām iekārtām, un ko mēra tonnās gadā;

29) "CO_2 transportēšanas infrastruktūra" ir cauruļvadu tīkls, tostarp saistītās kompresoru stacijas, CO_2 transportēšanai uz uzglabāšanas vietu, kā arī visi kuģu, autotransporta vai dzelzceļa transporta veidi, tostarp sašķidrināšanas ierīces un – vajadzības gadījumā – pagaidu krātuves, CO_2 transportēšanai uz ostas kompleksiem un uzglabāšanas vietu;

([51]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.).

30) "energosistēmas integrācija" ir visas energosistēmas kā viena veseluma plānošanas un ekspluatēšanas risinājumi – aptverot dažādus enerģijas nesējus, infrastruktūras un patēriņa sektorus un tos ciešāk sasaistot nolūkā panākt nefosilus, elastīgus, uzticamus un resursefektīvus energopakalpojumus ar vismazākajām izmaksām sabiedrībai, ekonomikai un videi;

31) "neto nulles emisiju industriālās partnerības" ir Savienības un trešās valsts apņemšanās pastiprināt sadarbību, kas saistīta ar neto nulles emisiju tehnoloģijām un kas iedibināta ar nesaistošu instrumentu, kurā izklāstītas konkrētas darbības savstarpējās interesēs;

32) "pirmreizējs" ir jauns vai būtiski modernizēts neto nulles emisiju tehnoloģiju komplekss, kas nodrošina inovāciju attiecībā uz neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas procesu un kas vēl nav faktiski izveidots vai par ko nav uzņemtas saistības to būvēt Savienībā;

33) "izgatavošanas jauda" ir izgatavošanas projektā saražoto neto nulles emisiju tehnoloģiju izlaides jaudas kopējais apjoms vai, ja izgatavošanas projektā tiek ražoti specifiski komponenti vai specifiskas mašīnas, ko primāri izmanto šādu produktu ražošanai, nevis paši galaprodukti, – to galaproduktu izlaides jauda, kuriem šādi komponenti vai specifiskas mašīnas tiek ražotas.

4. pants

Neto nulles emisiju tehnoloģiju saraksts

1. Neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, ir šādas:

a) saules enerģijas tehnoloģijas, tostarp FE tehnoloģijas, saules siltumenerģijas elektrotehnoloģijas un saules siltumenerģijas tehnoloģijas;

b) sauszemes vēja enerģijas un atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas;

c) akumulatoru un enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas;

d) siltumsūkņi un ģeotermālās enerģijas tehnoloģijas;

e) ūdeņraža tehnoloģijas, cita starpā elektrolīzeri un kurināmā elementi;

f) ilgtspējīgas biogāzes un biometāna tehnoloģijas;

g) *CCS* tehnoloģijas;

h) elektrotīkla tehnoloģijas, to vidū elektrouzlādes tehnoloģijas transportam un tīkla digitalizācijas tehnoloģijas;

i) kodolskaldīšanās enerģijas tehnoloģijas, tostarp kodoldegvielas cikla tehnoloģijas;

j) ilgtspējīgu alternatīvo degvielu tehnoloģijas;

k) hidroenerģijas tehnoloģijas;

l) atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas, kas nav ietvertas iepriekšējās kategorijās;

m) ar energosistēmu saistītas energoefektivitātes tehnoloģijas, to vidū siltumtīkla tehnoloģijas;

n) nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu tehnoloģijas;

o) biotehnoloģiskie risinājumi klimata un enerģētikas jomā;

p) uz dekarbonizāciju orientētas transformatīvas industriālās tehnoloģijas, kas nav ietvertas iepriekšējās kategorijās;

q) CO_2 transportēšanas un izmantošanas tehnoloģijas;

r) vēja piedziņas un elektriskās piedziņas tehnoloģijas transportam;

s) kodoltehnoloģijas, kas nav ietvertas iepriekšējās kategorijās.

2. Šā panta 1. punkts neskar dalībvalsts tiesības izvēlēties starp dažādiem enerģijas avotiem un noteikt savu vispārējo energoapgādes struktūru.

3. Šā panta 1. punkts neskar Savienības finansējuma piešķiršanu, jo īpaši atbilstības vai piešķiršanas kritērijus, kas pieņemti saskaņā ar atbilstīgajām procedūrām, vai Savienības atbalstu ar EIB starpniecību.

II NODAĻA

NETO NULLES EMISIJU TEHNOLOĢIJU IZGATAVOŠANU VEICINOŠI NOSACĪJUMI

I SADAĻA

Etalonrādītāji

5. pants

Etalonrādītāji

1. Komisija un dalībvalstis atbalsta neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus saskaņā ar šo nodaļu, lai nodrošinātu neto nulles emisiju tehnoloģiju un to piegādes ķēžu stratēģisko atkarību mazināšanu Savienībā, sasniedzot šādu tehnoloģiju izgatavošanas jaudu:

a) etalonrādītājs, kas atbilst vismaz 40 % no Savienības ikgadējām vajadzībām ieviest attiecīgās tehnoloģijas, kas nepieciešamas, lai sasniegtu Savienības 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus;

b) palielināta attiecīgo tehnoloģiju Savienības daļa nolūkā līdz 2040. gadam sasniegt 15 % no pasaules ražošanas apjoma, pamatojoties uz pārraudzību, ievērojot 42. pantu, izņemot gadījumus, kad palielinātā Savienības izgatavošanas jauda būtu ievērojami lielāka nekā Savienības vajadzības ieviest attiecīgās tehnoloģijas, kas nepieciešamas, lai sasniegtu Savienības 2040. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus.

II SADAĻA

Administratīvo un atļauju piešķiršanas procesu racionalizēšana

6. pants

Vienotie kontaktpunkti

1. Līdz 2024. gada 30. decembrim dalībvalstis izveido vai izraugās vienu vai vairākas iestādes par vienotajiem kontaktpunktiem attiecīgajos administratīvajos līmeņos. Katrs vienotais kontaktpunkts ir atbildīgs par atļauju piešķiršanas procesa atvieglošanu un koordinēšanu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, tostarp stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, un informācijas sniegšanu par administratīvo procesu racionalizēšanu saskaņā ar 7. pantu, tostarp informācijas sniegšanu par to, kad pieteikums tiek uzskatīts par pilnīgu saskaņā ar 9. panta 10. punktu.

2. Ja dalībvalsts, ievērojot šā panta 1. punktu, izveido vai izraugās vairāk nekā vienu vienoto kontaktpunktu, tā nodrošina rīkus, lai palīdzētu projektu virzītājiem tiešsaistes tīmekļa vietnē, kas izveidota saskaņā ar 7. pantu, identificēt attiecīgo izveidoto vai izraudzīto kontaktpunktu.

3. Vienots kontaktpunkts, kas izveidots vai izraudzīts, ievērojot 1. punktu, projekta virzītājam ir vienīgais kontaktpunkts atļauju piešķiršanas procesā neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektam, tostarp stratēģiskam neto nulles emisiju projektam. Tas koordinē un atvieglina visu attiecīgo dokumentu un informācijas iesniegšanu un paziņo projekta virzītājam visaptverošā lēmuma iznākumu.

4. Projektu virzītājiem ir atļauts visus atļauju piešķiršanas procesam nozīmīgos dokumentus iesniegt elektroniski.

5. Kompetentās iestādes nodrošina, ka tiek ņemti vērā visi attiecīgie pētījumi, kas veikti, vai atļaujas vai pilnvarojumi, kas izdoti konkrētam projektam, un ka nav prasīts pētījumus, atļaujas vai pilnvarojumus dublēt, ja vien Savienības vai valsts tiesību aktos nav noteikts citādi.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzēji var viegli piekļūt informācijai par strīdu izšķiršanas procedūrām un strīdu izšķiršanas procedūrām, kas attiecas uz atļauju piešķiršanas procesu, tostarp – attiecīgā gadījumā – alternatīviem strīdu izšķiršanas mehānismiem, ja šādas procedūras ir paredzētas valsts tiesību aktos.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka vienotajam kontaktpunktam un visām kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par jebkuru posmu atļauju piešķiršanas procesos, arī visiem procedūras posmiem, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, arī – attiecīgā gadījumā – prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, lai iestāde varētu sekmīgi pildīt šajā regulā noteiktos uzdevumus.

8. Šīs regulas 38. un 39. pantā minētajā Platformā periodiski apspriež šīs iedaļas un 15. un 16. panta īstenošanu un dalās paraugpraksē par to, kā vienotos kontaktpunktus labāk organizēt.

9. Iestādes, kas ir iesaistītas atļauju piešķiršanas procesā, un citas attiecīgās iestādes attiecīgajam vienotajam kontaktpunktam precizē un dara pieejamas prasības un informācijas apjomu, ko projekta virzītājs pieprasa pirms atļauju piešķiršanas procesa sākuma.

7. pants

Informācijas piekļūstamība tiešsaistē

Dalībvalstis nodrošina piekļuvi šādai informācijai par procesiem, kas ir nozīmīgi neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, arī stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, tiešsaistē un centralizētā un viegli piekļūstamā veidā:

a) vienotie kontaktpunkti, kas minēti 6. panta 1. punktā;

b) atļauju piešķiršanas process, arī informācija par strīdu izšķiršanu;

c) finansēšanas un investīciju pakalpojumi;

d) finansējuma ieguves iespējas Savienības vai dalībvalstu līmenī;

e) uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumi, tostarp, bet ne tikai, attiecībā uz uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju, vietējiem nodokļu tiesību aktiem vai darba tiesībām.

8. pants

Īstenošanas paātrināšana

Dalībvalstis sniedz administratīvu atbalstu to teritorijā esošiem neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, lai veicinātu to savlaicīgu un efektīvu īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot projektos iesaistītajiem MVU, tostarp nodrošinot:

a) palīdzību attiecībā uz to, ka tiek panākta atbilstība piemērojamajiem administratīvajiem un ziņošanas pienākumiem;

b) palīdzību projektu virzītājiem saistībā ar sabiedrības informēšanu ar mērķi palielināt sabiedrības atbalstu projektam;

c) palīdzību projektu virzītājiem atļauju piešķiršanas procesā, jo īpaši MVU.

9. pants

Atļauju piešķiršanas procesa ilgums

1. Atļauju piešķiršanas process neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem nepārsniedz nevienu no šādiem termiņiem:

a) 12 mēneši tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas vai paplašināšanas projektu būvniecības gadījumā, kuros izgatavošanas jauda gadā ir mazāka par 1 GW;

b) 18 mēneši tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas vai paplašināšanas projektu būvniecības gadījumā, kuros izgatavošanas jauda gadā ir 1 GW vai vairāk.

2. Atļauju piešķiršanas process neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, kuros izgatavošanas jauda gadā netiek mērīta GW, nepārsniedz 18 mēnešus.

3. Ja energoietilpīgiem industrijas dekarbonizācijas projektiem, tostarp, ja tie atzīti par stratēģiskiem projektiem, vienā objektā ir nepieciešams būvēt vairākus kompleksus vai vienības, projekta virzītājs un vienotais kontaktpunkts var vienoties par projekta sadalīšanu vairākos mazākos projektos, lai ievērotu piemērojamos termiņus.

4. Ja, ievērojot Direktīvu 2011/92/ES, ir vajadzīgs ietekmes uz vidi novērtējums, šā panta 1. un 2. punktā minētajā atļauju piešķiršanas procesa ilgumā neiekļauj minētās direktīvas 1. panta 2. punkta g) apakšpunkta i) punktā minētos novērtējuma posmus.

5. Ja apspriešanās, ievērojot Direktīvas 2011/92/ES 1. panta 2. punkta g) apakšpunkta ii) punktu, rada nepieciešamību ietvert ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā papildu informāciju, vienotais kontaktpunkts var dot projekta virzītājam iespēju iesniegt papildu informāciju. Tādā gadījumā vienotais kontaktpunkts paziņo projekta virzītājam papildu informācijas iesniegšanas datumu, kas ir vismaz 30 dienas no paziņojuma saņemšanas datuma. Laikposmu starp termiņu, līdz kuram papildu informācija jāsniedz, un minētās informācijas sniegšanu, neieskaita atļauju piešķiršanas procesa termiņā, kas minēts šā panta 1. un 2. punktā.

6. Izņēmuma gadījumos, ja tas nepieciešams ierosinātā neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekta vai stratēģiska neto nulles emisiju projekta rakstura, sarežģītības, atrašanās vietas vai lieluma dēļ, šā panta 1., 2. un 7. punktā un 16. panta 1. un 2. punktā minētos termiņus pirms termiņa beigām un katrā gadījumā atsevišķi var vienu reizi pagarināt par maksimāli trīs mēnešiem.

7. Ja dalībvalsts uzskata, ka ierosinātais neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekts vai stratēģiskais neto nulles emisiju projekts rada ārkārtēju risku darba ņēmēju vai vispārējās sabiedrības veselībai un drošībai, un ja ir vajadzīgs papildu laiks, lai pārliecinātos, ka ir ieviesti pasākumi apzināmo risku novēršanai, tā šā panta 1. un 2. punktā un 16. panta 1. un 2. punktā minētos termiņus sešos mēnešos kopš atļauju piešķiršanas procesa sākuma var pagarināt par sešiem mēnešiem.

8. Piemērojot 6. vai 7. punktu, vienotais kontaktpunkts rakstiski informē projekta virzītāju par termiņa pagarinājuma iemesliem un datumu, kad ir gaidāms rakstisks visaptverošais lēmums.

9. Vienotais kontaktpunkts, kas minēts šīs regulas 6. panta 1. punktā, informē projekta virzītāju par datumu, kad ir jāiesniedz Direktīvas 2011/92/ES 5. panta 1. punktā minētais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, ņemot vērā atļauju piešķiršanas procesa organizāciju attiecīgajā dalībvalstī un nepieciešamību paredzēt pietiekami daudz laika ziņojuma novērtēšanai. Laikposmu starp termiņu, līdz kuram ietekmes uz vidi ziņojums jāsniedz, un minētā ziņojuma iesniegšanu, neieskaita atļauju piešķiršanas procesa termiņā, kas minēts šā panta 1. un 2. punktā.

10. Ne vēlāk kā 45 dienas no atļaujas piešķiršanas pieteikuma saņemšanas, attiecīgais vienotais kontaktpunkts atzīst, ka pieteikums ir pilnīgs, vai – ja projekta virzītājs nav nosūtījis visu pieteikuma apstrādei vajadzīgo informāciju – bez nepamatotas kavēšanās pieprasa projekta virzītājam iesniegt pilnīgu pieteikumu, precizējot, kuras informācijas trūkst. Ja iesniegto pieteikumu par nepilnīgu uzskata otro reizi, vienotais kontaktpunkts 30 dienu laikā pēc otrās iesniegšanas var iesniegt otru informācijas pieprasījumu. Vienotais kontaktpunkts nepieprasa informāciju jomās, uz kurām neattiecas pirmais papildu informācijas pieprasījums, un tam ir tiesības pieprasīt tikai papildu pierādījumus, lai aizpildītu identificēto trūkstošo informāciju. Dienu, kad 6. panta 1. punktā minētais vienotais kontaktpunkts pieteikumu ir atzinis par pilnīgu, uzskata par atļauju piešķiršanas procesa sākumu minētajam konkrētajam pieteikumam.

11. Ne vēlāk kā divus mēnešus no pieteikuma saņemšanas dienas vienotais kontaktpunkts ciešā sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm izstrādā detalizētu atļauju piešķiršanas procesa grafiku. Minētais grafiks sākas no brīža, kad vienotais kontaktpunkts atzīst pieteikuma pilnīgumu. Grafiku vienotais kontaktpunkts publicē brīvpiekļuves tīmekļvietnē.

12. Termiņi, kas noteikti šajā pantā un 16. pantā, neskar pienākumus, kuri izriet no Savienības un starptautiskajiem tiesību aktiem, un neskar administratīvās pārsūdzības procedūras un tiesiskās aizsardzības līdzekļus tiesu iestādēs.

13. Termiņi, kas šajā pantā un 16. pantā noteikti jebkuram no atļauju piešķiršanas procesiem, neskar nekādus īsākus termiņus, ko noteikušas dalībvalstis.

10. pants

Vidiskie novērtējumi un vidiskais pilnvarojums

1. Ja, ievērojot Direktīvas 2011/92/ES 5.–9. pantu, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, attiecīgais projekta virzītājs pirms pieteikuma iesniegšanas var no vienotā kontaktpunkta pieprasīt atzinumu par to, cik plaša un detalizēta informācija jāiekļauj ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, ievērojot minētās direktīvas 5. panta 1. punktu. Vienotais kontaktpunkts nodrošina, ka atzinums tiek sniegts iespējami drīz un ne vēlāk kā 45 dienu laikā no dienas, kad projekta virzītājs iesniedzis atzinuma pieprasījumu.

2. Ja pienākums novērtēt ietekmi uz vidi izriet vienlaikus no jebkurām divām vai vairāk direktīvām – Direktīvas 2000/60/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK ([52]), Direktīvas 2008/98/EK, Direktīvas 2009/147/EK, Direktīvas 2010/75/ES, Direktīvas 2011/92/ES, Direktīvas 2012/18/ES vai Direktīvas 92/43/EEK – dalībvalstis nodrošina, ka tiek piemērotas koordinētas vai kopīgas procedūras, kas atbilst visām minēto Savienības tiesību aktu prasībām.

Pirmajā daļā minētajā koordinētajā procedūrā kompetentā iestāde koordinē dažādos atsevišķos konkrēta projekta ietekmes uz vidi novērtējumus, kas prasīti attiecīgajos Savienības leģislatīvajos aktos.

Pirmajā daļā minētajā kopīgajā procedūrā kompetentā iestāde paredz vienu konkrēta projekta ietekmes uz vidi novērtējumu, kas prasīts attiecīgajos Savienības leģislatīvajos aktos. Kopīgas vai koordinētas procedūras piemērošana neietekmē ietekmes uz vidi novērtējuma saturu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka 90 dienu laikā pēc tam, kad ir saņemta visa vajadzīgā informācija, ievērojot Direktīvas 2011/92/ES 5., 6. un 7. pantu, un pēc tās pašas direktīvas 6. un 7. pantā minētās apspriešanās pabeigšanas, kompetentās iestādes par ietekmes uz vidi novērtējumu sniedz argumentētu secinājumu, kas minēts tās pašas direktīvas 1. panta 2. punkta g) apakšpunkta iv) punktā.

4. Izņēmuma gadījumos, ja tas nepieciešams ierosinātā projekta rakstura, sarežģītības, atrašanās vietas vai lieluma dēļ, dalībvalstis 3. punktā minēto termiņu pirms tā beigām un katrā gadījumā atsevišķi var pagarināt ne vairāk kā par 20 dienām. Tādā gadījumā attiecīgais vienotais kontaktpunkts rakstiski informē projekta virzītāju par pagarinājuma iemesliem un par termiņu tā argumentētajam secinājumam.

5. Termiņi, kuros jāapspriežas ar attiecīgo sabiedrības daļu, kā minēts Direktīvas 2011/92/ES 1. panta 2. punkta e) apakšpunktā, un kuros jāapspriežas ar tās pašas direktīvas 6. panta 1. punktā minētajām iestādēm par tās pašas direktīvas 5. panta 1. punktā minēto vidisko ziņojumu, nepārsniedz 85 dienas un – saskaņā ar minētās direktīvas 6. panta 7. punktu – nav īsāki par 30 dienām. Gadījumos, uz kuriem attiecas minētās direktīvas 6. panta 4. punkta otrā daļa, minēto periodu katrā gadījumā atsevišķi pagarina līdz maksimāli 90 dienām.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka to kompetentajām iestādēm un citām iestādēm, kas izraudzītas, ievērojot Direktīvas 2011/92/ES 6. panta 1. punktu, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas vajadzīgi to pienākumu izpildei saskaņā ar šo pantu.

11. pants

Plānošana

1. Valsts, reģionālās un vietējās iestādes, kas ir atbildīgas par plānu, tostarp zonējuma, telpisko plānu un zemes izmantošanas plānu, sagatavošanu, attiecīgā gadījumā apsver iespēju šādos plānos iekļaut noteikumus par neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu, tostarp stratēģisku neto nulles emisiju projektu un – attiecīgā gadījumā – neto nulles emisiju industrijas paātrinātas izvēršanas ieleju, kā arī visas vajadzīgās infrastruktūras, izstrādi. Apsverot šādu noteikumu iekļaušanu, prioritāti piešķir mākslīgām un būvētām platībām, industriāliem objektiem un degradētām teritorijām. Lai veicinātu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu izstrādi, dalībvalstis nodrošina, ka visi attiecīgie telpiskās plānošanas dati ir pieejami tiešsaistē saskaņā ar 7. pantu.

([52]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

2. Ja plāni ietver noteikumus par neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, tostarp stratēģisku neto nulles emisiju projektiem un tiem vajadzīgās infrastruktūras izstrādi, un tiem tiek veikts novērtējums, ievērojot Direktīvu 2001/42/EK un ievērojot Direktīvas 92/43/EEK 6. pantu, minētos novērtējumus apvieno. Attiecīgā gadījumā apvienotajā novērtējumā pievēršas arī ietekmei uz potenciāli skartajiem ūdensobjektiem, kas minēti Direktīvā 2000/60/EK. Ja tas ir aktuāli, dalībvalstīm ir jānovērtē arī esošo un nākotnes darbību ietekme uz jūras vidi, arī sauszemes un jūras mijiedarbība, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/89/ES ([53]) 4. pantā, un apvienotais novērtējums attiecas arī uz šo ietekmi. Tas, ka novērtējumi tiek apvienoti, ievērojot šo punktu, neietekmē to saturu vai kvalitāti. Apvienoto novērtējumu veic tādā veidā, lai nepagarinātu šajā regulā noteiktos termiņus.

12. pants

UNECE konvenciju piemērojamība

1. Šī regula neskar pienākumus, kas noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (*UNECE*) Konvencijā par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kura parakstīta Orhūsā 1998. gada 25. jūnijā, un *UNECE* Konvencijā par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā, kas parakstīta Espo 1991. gada 25. februārī, un tās Protokolu par stratēģisko vides novērtējumu, kas parakstīts Kijivā 2003. gada 21. maijā.

2. Visus lēmumus, kas pieņemti, ievērojot šo iedaļu un 8., 15., 16. un 28. pantu, dara publiski pieejamus viegli saprotamā veidā, un visi lēmumi, kas attiecas uz neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu vai stratēģisku neto nulles emisiju projektu, ir pieejami vienā tīmekļvietnē.

III IEDAĻA

Stratēģiski neto nulles emisiju projekti

13. pants

Atlases kritēriji

1. Dalībvalstis par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem atzīst Savienībā esošus neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus, kas palīdz sasniegt 1. pantā izklāstītos mērķus, tostarp palīdz sasniegt Savienības klimata vai enerģētikas mērķrādītājus, un atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

a) neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekts stiprina Savienības neto nulles emisiju tehnoloģiju tehnoloģisko un industriālo noturību, palielinot izgatavošanas jaudu kādam komponentam vai segmentam neto nulles emisiju tehnoloģijas piegādes ķēdē:

   i) Savienībā palielinot izgatavošanas jaudu neto nulles emisiju tehnoloģijai, attiecībā uz kuru Savienība vairāk nekā 50 % apmērā ir atkarīga no importa no trešām valstīm;

   ii) pievienojot ievērojamu izgatavošanas jaudu, būtiski veicinot Savienības 2030. gada klimata vai enerģētikas mērķu sasniegšanu; vai

   iii) pievienojot izgatavošanas jaudu vai atjauninot esošo izgatavošanas jaudu Savienībā neto nulles emisiju tehnoloģijai, attiecībā uz kuru Savienības izgatavošanas jauda veido ievērojamu daļu no pasaules ražošanas un kurai ir izšķiroša nozīme Savienības noturībā;

b) neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektam ir nepārprotami pozitīva ietekme uz Savienības neto nulles emisiju industrijas piegādes ķēdi vai lejupējiem sektoriem, nodrošinot Eiropas neto nulles emisiju industrijām piekļuvi labākajām pieejamajām neto nulles emisiju tehnoloģijām vai produktiem, kas ražoti pirmreizējā izgatavošanas kompleksā, un tas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

([53]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.).

i) projektā ciešā sadarbībā ar reģionālajām un vietējām iestādēm, izglītības un apmācības iestādēm un sociālajiem partneriem, tostarp arodbiedrībām, ievieš pasākumus, ar kuriem piesaista un notur neto nulles emisiju tehnoloģijām vajadzīgo darbaspēku un nodrošina to prasmju pilnveidi vai pārkvalifikāciju, arī izmantojot māceklību, stažēšanos, tālākizglītību vai apmācību;

ii) veicina MVU konkurētspēju kā daļu no neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēdes;

c) projekts palīdz sasniegt Savienības klimata vai enerģētikas mērķus, izgatavojot neto nulles emisiju tehnoloģijas ar tādu praksi, ar ko īsteno uzlabotus vidiskās ilgtspējas un snieguma vai apritīguma elementus, tostarp visaptverošu mazoglekļa efektivitāti, energoefektivitāti, ūdensefektivitāti vai materiālefektivitāti, un ar praksi, kas būtiski un pastāvīgi samazina CO_2 ekvivalenta emisiju rādītājus.

2. Līdz 2025. gada 1. martam Komisija pieņem īstenošanas aktu, kurā izklāsta pamatnostādnes, kas nodrošina vienādus nosacījumus šajā pantā noteikto kritēriju īstenošanai. Minētajās pamatnostādnēs iekļauj vismaz konkrētus norādījumus par kritērijiem, kas jāizmanto, lai novērtētu:

a) vai pievienotā izgatavošanas jauda attiecas uz pirmreizējas vai labākās pieejamās tehnoloģijas izgatavošanas jaudu;

b) vai papildu izgatavošanas jaudu var uzskatīt par ievērojamu.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

3. Dalībvalstis par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem atzīst tādus CO_2 uzglabāšanas projektus, kuri atbilst visiem šādiem kritērijiem:

a) CO_2 uzglabāšanas vieta atrodas Savienības teritorijā, tās ekskluzīvajās ekonomikas zonās vai tās kontinentālajā šelfā Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas (*UNCLOS*) nozīmē;

b) CO_2 uzglabāšanas projekts palīdz sasniegt 20. pantā izvirzīto mērķi;

c) attiecībā uz CO_2 uzglabāšanas projektu ir iesniegts pieteikums uz atļauju nodrošināt drošu un pastāvīgu CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.

Jebkurš CO_2 uztveršanas projekts, kas saistīts ar CO_2 uzglabāšanas projektu, kurš atbilst pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, un jebkurš saistīts CO_2 infrastruktūras projekts, kas vajadzīgs uztvertā CO_2 transportēšanai, arī tiek atzīts par stratēģisku nulles emisiju projektu.

4. Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus, kuri atbilst neto nulles emisiju tehnoloģijai, kuru īstenošanas vieta ir mazāk attīstītos un pārejas reģionos un Taisnīgas pārkārtošanās fonda teritorijās un kuri ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar kohēzijas politikas noteikumiem, pēc piešķiršanas procedūras pabeigšanas dalībvalstis par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem saskaņā ar 14. panta 3. punktu atzīst pēc projekta virzītāja rakstiska pieprasījuma, un projekta virzītājam nav jāiesniedz oficiāls pieteikums saskaņā ar 14. panta 2. punktu.

5. Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu, kura īstenošanas vieta ir Savienībā, kurš veicina 1. panta 1. punktā izvirzīto mērķu sasniegšanu un kurš saņem atbalstu no ETS Inovāciju fonda vai ir daļa no svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs, Eiropas ūdeņraža ielejām vai Ūdeņraža bankas, ja ar minētajiem līdzekļiem tiek atbalstītas investīcijas izgatavošanas jaudās, dalībvalstis pēc projekta virzītāja rakstiska pieprasījuma atzīst par stratēģisku neto nulles emisiju projektu saskaņā ar 14. panta 3. punktu, un projekta virzītājam šajā nolūkā nav jāiesniedz oficiāls pieteikums saskaņā ar 14. panta 2. punktu.

6. Ja stratēģisks neto nulles emisiju projekts veicina tādas tehnoloģijas vērtības ķēdi, kuru dalībvalsts nepieņem kā daļu no savas energoapgādes vispārējās struktūras, minētā dalībvalsts var atteikties minēto projektu atzīt par stratēģisku projektu. Ja ir neto nulles emisiju tehnoloģijas, attiecībā uz kurām dalībvalsts plāno projektus par stratēģiskiem projektiem neatzīt, minētā dalībvalsts to paziņo iespējami drīz un publiski.

14. pants

Pieteikums un atzīšana

1. Pieteikumus neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu atzīšanai par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem projekta virzītājs iesniedz attiecīgajai dalībvalstij.

2. Šā panta 1. punktā minētajā pieteikumā iekļauj šādus elementus:

a) attiecīgi pierādījumi, kas saistīti ar 13. panta 1. vai 3. punktā noteikto kritēriju izpildi;

b) uzņēmējdarbības plāns, kurā izvērtēta projekta finansiālā dzīvotspēja, kas ir saskanīga ar mērķi radīt kvalitatīvas darbvietas; un

c) projekta grafika pirmo projektu, kurā aplēsts, kad projekts varētu palīdzēt sasniegt 5. pantā minēto Savienības izgatavošanas jaudas etalonrādītāju vai 20. pantā minēto Savienības līmeņa CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķi.

Komisija nodrošina iepriekš noteiktu veidlapu 1. punktā minēto pieteikumu iesniegšanai.

3. Dalībvalstis 1. punktā minēto pieteikumu viena mēneša laikā pēc pilnīga pieteikuma saņemšanas novērtē taisnīgā un pārredzamā procesā. Ja projekta virzītājs nav nosūtījis visu būtisko un pilnīgo informāciju, kas vajadzīga pieteikuma apstrādei, dalībvalsts projekta virzītājam tikai vienu reizi pieprasa bez nepamatotas kavēšanās iesniegt papildu informāciju, lai iegūtu pilnīgu pieteikumu. Novērtēšanas procesa sākums ir diena, kurā apstiprināts, ka iesniegums ir pilnīgs. Šajā procesā pieņemtais lēmums ir pamatots, un to paziņo projekta virzītājam un Platformai, kas minēta 38. un 39. pantā.

4. Ja 3. punktā minētajā termiņā lēmums netiek pieņemts, projekta virzītājs var par to paziņot dalībvalstij un bez nepamatotas kavēšanās pieprasīt, lai dalībvalsts projekta virzītājam paziņo atjauninātu termiņu, kas nav vēlāk kā 30 dienas pēc sākotnējā termiņa.

5. Komisija par apstiprinātajiem stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem var sniegt atzinumu. Ja dalībvalsts pieteikumu noraida, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības pieteikumu iesniegt Komisijai, kas 20 darbdienu laikā pieteikumu novērtē. Komisijas novērtējums neskar dalībvalsts lēmumu.

6. Ja Komisija pēc novērtējuma saskaņā ar šā panta 5. punktu piekrīt tam, ka dalībvalsts pieteikumu ir noraidījusi, tā par savu secinājumu vēstules veidā paziņo pieteikuma iesniedzējam. Ja Komisijas novērtējums nesakrīt ar dalībvalsts novērtējumu, konkrēto projektu apspriež 38. un 39. pantā minētajā Platformā.

7. Ja Komisija vai dalībvalsts konstatē, ka stratēģiskā neto nulles emisiju projektā ir veiktas būtiskas izmaiņas vai ka tas vairs neatbilst 13. pantā noteiktajiem kritērijiem, vai arī ja tā atzīšanas par stratēģisku neto nulles emisiju projektu pamatā bijis pieteikums, kas satur nepareizu informāciju, tā informē attiecīgo projekta virzītāju. Pēc projekta virzītāja uzklausīšanas dalībvalsts lēmumu, ar ko projektu atzīst par stratēģisku neto nulles emisiju projektu, var atcelt.

8. Projekts, kas vairs nav atzīstams par stratēģisku neto nulles emisiju projektu, zaudē visas tiesības, kas saistītas ar minēto statusu saskaņā ar šo regulu.

9. Komisija izveido un uztur stratēģisku neto nulles emisiju projektu reģistru, kas ir atklāti pieejams.

15. pants

Stratēģisku neto nulles emisiju projektu prioritārais statuss

1. Projektu virzītāji un visas attiecīgās iestādes nodrošina, ka attiecībā uz stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem attiecīgie procesi tiek izskatīti pēc iespējas ātrāk saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem.

2. Neskarot Savienības tiesību aktos paredzētos pienākumus, ja projektu atzīst par stratēģisku neto nulles emisiju projektu, dalībvalstis minētajam stratēģiskajam neto nulles emisiju projektam piešķir visaugstāko iespējamo valsts nozīmes statusu, ja valsts tiesību aktos šāds statuss ir paredzēts, un attiecīgi pret minēto stratēģisko neto nulles emisiju projektu attiecas kā pret tādu atļauju piešķiršanas procesos, arī tajos, kas saistīti ar vidiskajiem novērtējumiem un, ja ir pieejami dati, ar telpisko plānošanu.

3. Uzskata, ka stratēģiski neto nulles emisiju projekti palīdz stiprināt neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošību Savienībā un tādējādi tie ir sabiedrības interesēs. Attiecībā uz ietekmi uz vidi vai pienākumiem, kas minēti Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā, Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā, Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punktā un 16. panta 1. punktā un Savienības tiesību aktos par dabas atjaunošanu, stratēģiskos neto nulles emisiju projektus Savienībā uzskata par tādiem, kas ir sabiedrības interesēs, un tos var uzskatīt par tādiem, ko pamato sevišķi svarīgas sabiedrības intereses un kas kalpo sabiedrības veselības un drošības interesēm, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi minētajos tiesību aktos izklāstītie nosacījumi.

4. Visas ar stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem saistītās strīdu izšķiršanas procedūras, tiesvedību, pārsūdzības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus valstu tiesu iestādēs vai paneļos, tostarp attiecībā uz mediāciju vai arbitrāžu, ja valsts tiesību aktos tādas ir paredzētas, uzskata par steidzamiem, ja un ciktāl valsts tiesību aktos, kuri attiecas uz atļauju piešķiršanas procesiem, šādas steidzamības procedūras ir paredzētas, un ar noteikumu, ka tiek ievērotas parasti piemērojamās privātpersonu vai vietējo kopienu tiesības uz aizstāvību. Attiecīgā gadījumā šādās steidzamības procedūrās piedalās stratēģisko neto nulles emisiju projektu virzītāji.

16. pants

Stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesa ilgums

1. Atļauju piešķiršanas process stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem nepārsniedz:

a) deviņus mēnešus tādu stratēģisku neto nulles emisiju projektu būvniecības vai paplašināšanas gadījumā, kuros izgatavošanas jauda gadā ir mazāka par 1 GW;

b) 12 mēnešus tādu stratēģisku neto nulles emisiju projektu būvniecības vai paplašināšanas gadījumā, kuros izgatavošanas jauda gadā ir 1 GW vai vairāk;

c) 18 mēnešus visām atļaujām, kas vajadzīgas uzglabāšanas vietas ekspluatācijai saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.

2. Stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, kuros izgatavošanas jauda gadā netiek mērīta GW, atļauju piešķiršanas process nepārsniedz 12 mēnešus.

3. Ja, ievērojot Direktīvu 2011/92/ES, ir vajadzīgs ietekmes uz vidi novērtējums, šā panta 1. un 2. punktā minētajā atļauju piešķiršanas procesa ilgumā minētās direktīvas 1. panta 2. punkta g) apakšpunkta i) punktā minēto novērtējuma posmu neiekļauj.

17. pants

Neto nulles emisiju paātrinātas izvēršanas ielejas

1. Dalībvalstis var nolemt neto nulles emisiju paātrinātas izvēršanas ielejas (“ielejas”) izraudzīt kā konkrētas teritorijas, lai paātrinātu neto nulles emisiju industriālās darbības, jo īpaši lai paātrinātu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu, arī stratēģisku neto nulles emisiju projektu vai to kopu, īstenošanu vai lai testētu inovatīvas neto nulles emisiju tehnoloģijas. Ieleju mērķi ir izveidot neto nulles emisiju industriālās darbības kopas un vēl vairāk racionalizēt administratīvās procedūras.

2. Šā panta 1. punktā minētais lēmums:

a) nosaka ielejām skaidru ģeogrāfisko un tehnoloģisko tvērumu;

b) ņem vērā teritorijas, kas ietver mākslīgas un būvētas platības, industriālos objektus un degradētas teritorijas;

c) uz to attiecas vidiskais novērtējums, ievērojot Direktīvu 2001/42/EK un – attiecīgā gadījumā – novērtējums, ievērojot Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. punktu; ciktāl iespējams, minēto novērtējumu rezultāti atvieglina neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektu vai stratēģisko neto nulles emisiju projektu sagatavošanu, lai sasniegtu šīs regulas mērķus un izvairītos no novērtējumu dublēšanās; šis noteikums neskar atsevišķu projektu atbilstību piemērojamiem Savienības vides tiesību aktiem;

d) ja iespējams, nodrošina sinerģijas ar atjaunīgo energoresursu paātrinātas izvēršanas teritoriju izraudzīšanos, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2023/2413 ([54]).

3. Dalībvalsts lēmumam par ielejas izraudzīšanos pievieno plānu, kurā izklāstīti konkrēti valsts pasākumi šīs ielejas kā izgatavošanas darbībām piemērotas vietas pievilcības palielināšanai, tostarp vismaz šādas ekonomiskā un administratīvā atbalsta shēmas, kuru nolūks ir:

a) veicināt vajadzīgās infrastruktūras izstrādi ielejā;

b) atbalstīt privātās investīcijas ielejā;

c) panākt vietējā darbaspēka pienācīgu pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi;

d) informāciju par ieleju darīt pieejamu tiešsaistē saskaņā ar 7. pantu.

4. Publiskās investīcijas, kuru mērķis ir izveidot ielejas, aprīkot tās ar piemērotu infrastruktūru, pārveidot degradētās teritorijas un attīstīt vietējā prasmju kopuma atbilstību, attiecīgā gadījumā var gūt labumu no maksimālajām līdzfinansējuma likmēm saskaņā ar Regulām (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056 un (ES) 2021/1057.

18. pants

Atļauju piešķiršana ielejās

1. II un III sadaļa attiecas uz atsevišķiem projektiem ielejās. Katrai ielejai izraugās vienotu kontaktpunktu.

2. Lai izvairītos no novērtējumu dublēšanās, kompetentā iestāde, sniedzot 10. panta 1. punktā minēto atzinumu, ņem vērā to novērtējumu rezultātus, kas veikti, ievērojot 17. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

3. Vienotais kontaktpunkts projektu virzītājiem dara pieejamas veidnes, kurās norādītas konkrētas atļaujas, kas vajadzīgas projektiem ielejās. Minētajās veidnēs iekļauj informāciju par visām projekta iezīmēm un pasākumiem, kas paredzēti, lai izvairītos no būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi vai to novērstu, nolūkā nodrošināt, ka novērtējums, ievērojot Direktīvu 2011/92/ES, tiek veikts tikai tiem projektiem, kuriem ir būtiska ietekme uz vidi, un lai kompetentajai iestādei būtu vieglāk noteikt, vai projektam ir jāveic novērtējums, ievērojot minētās direktīvas 4. panta 2.–6. punktus.

4. Uzskata, ka neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti ielejās palīdz stiprināt stratēģisku neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes drošību Savienībā un tādējādi tie ir sabiedrības interesēs. Attiecībā uz ietekmi uz vidi vai pienākumiem, kas minēti Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā, Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā, Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punktā un 16. panta 1. punktā un Savienības tiesību aktos par dabas atjaunošanu, neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus ielejās Savienībā uzskata par tādiem, kas ir sabiedrības interesēs, un tos var uzskatīt par tādiem, ko pamato sevišķi svarīgas sabiedrības intereses un kas kalpo sabiedrības veselības un drošības interesēm, ar noteikumu, ka ir izpildīti visi minētajos tiesību aktos izklāstītie nosacījumi.

19. pants

Finansējuma koordinēšana

1. Ar 38. pantu izveidotā Platforma izskata stratēģisko neto nulles emisiju projektu vājās vietas un Savienības mēroga finansiālās vajadzības, konsultē par to, kā koordinēt Savienības un valstu finansējumu, ņemot vērā minētās finansiālās vajadzības, un apkopo iespējamo paraugpraksi cita starpā nolūkā attīstīt Savienības pārrobežu piegādes ķēdes, jo īpaši,

([54]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 (OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

pamatojoties uz regulāru informācijas apmaiņu un ieteikumiem, ko sniegusi Neto nulles emisiju industrijas grupa, un ar attiecīgajām industriālajām aliansēm.

2. Pēc stratēģiskā neto nulles emisiju projekta virzītāja pieprasījuma Platformā apspriež un konsultē par to, kā var rast trūkstošo projekta finansējumu, ņemot vērā jau nodrošināto finansējumu un apsverot vismaz šādus elementus:

a) papildu privātā finansējuma avoti;

b) atbalsts, izmantojot EIB grupas vai citu starptautisku finanšu iestāžu, arī Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, resursus;

c) pastāvošie dalībvalstu instrumenti un programmas, arī no valsts attīstību veicinošām bankām, iestādēm un eksporta kredīta aģentūrām;

d) attiecīgas Savienības finansējuma un finansēšanas programmas.

3. Līdz 2024. gada 30. septembrim un pēc tam reizi divos gados Platforma sniedz ieteikumus Komisijai par to, kā nodrošināt pietiekamu finansējumu, tostarp no Savienības budžeta, lai sasniegtu šajā regulā izvirzītos mērķus.

4. Dalībvalstis un attiecīgā gadījumā Komisija veic pasākumus, lai paātrinātu publiskās investīcijas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektos. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, šādas darbības var ietvert konsultēšanu un atbalsta koordinēšanu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektiem, kuriem ir grūtības piekļūt finansējumam.

III NODAĻA

CO_2 IESŪKNĒŠANAS JAUDA

20. pants

Savienības līmeņa CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķis

1. Līdz 2030. gadam panāk, ka uzglabāšanas vietās, proti, ģeoloģiskās uzglabāšanas vietās, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, tostarp noplicinātos naftas un gāzes ieguves laukos un sālsūdens nesējslāņos, kas atrodas Savienības teritorijā, tās ekskluzīvajās ekonomiskajās zonās vai kontinentālajā šelfā Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas nozīmē un kas nav kombinētas ar uzlabotu ogļūdeņražu atguvi, CO_2 gada iesūknēšanas jauda ir vismaz 50 miljoni tonnu.

2. Visas uzglabāšanas vietas projektē tā, lai tās darbotos vismaz piecus gadus, un tajās ievēro pārredzamā un nediskriminējošā veidā nodrošinātas taisnīgas un atvērtas piekļuves principus, kā noteikts Direktīvā 2009/31/EK.

3. Līdz 2027. gada 30. jūnijam un pēc tam reizi divos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par panākto progresu virzībā uz Savienības ikgadējā iesūknēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanu, tostarp par tirgus stāvokli saistībā ar iesūknēšanas jaudu. Ziņojumos iekļauj pārskatu par uzglabāšanas vietu ģeogrāfisko izplatību Savienībā. Pirmajā ziņojumā izvērtē, vai tiek uzskatīts, ka ir jāievieš Savienības mēroga mērķis 2040. gadam vai vajadzības gadījumā agrāk.

4. Ziņojumos, kas minēti 3. punktā, iekļauj CO_2 uzglabāšanas un iesūknēšanas jaudas novērtējumu, jo īpaši izmantojot informāciju, kas savākta, ievērojot 21. panta 2. punktu un 23. panta 6. punktu. Ziņojumi:

a) sniedz detalizētu analīzi par CO_2 uzglabāšanas vietu ģeogrāfisko un laika plānošanu un CO_2 uztveršanas projektiem attiecībā uz CO_2 emisijām no rūpnieciskām iekārtām Savienībā, ņemot vērā CO_2 izmantošanas īpašo potenciālu veicināt CO_2 pastāvīgu uzglabāšanu;

b) nosaka galveno infrastruktūru, kas vajadzīga rūpniecisko iekārtu CO_2 emisiju transportēšanai un uzglabāšanai visā Savienībā;

c) sniedz detalizētu analīzi par iespējamajiem šķēršļiem, kas kavē *CCS* tirgus attīstību.

5. Komisija līdz 2028. gada 31. decembrim, pamatojoties uz 3. punktā minēto novērtējumu, var iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai līdz 2040. gadam vai vajadzības gadījumā agrāk ieviestu jaunu Savienības līmeņa mērķi attiecībā uz CO_2 iesūknēšanas jaudu. Ja Komisija nolemj neierosināt tiesību akta priekšlikumu, lai ieviestu minēto mērķi, tā sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei sava lēmuma pamatojumu.

6. Trīs mēnešu laikā pēc tam, kad Savienība ir parakstījusi starptautisku nolīgumu saistībā ar šo nodaļu, Komisija iesniedz ziņojumu, kurā izvērtē starptautiskā nolīguma ietekmi, jo īpaši attiecībā uz Savienības vides standartu veicināšanu un saglabāšanu, klimata mērķiem, kā arī iespējamo vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā minētā starptautiskā nolīguma noteikumus. Pamatojoties uz minēto ziņojumu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei tiesību akta priekšlikumu, ar ko groza šo regulu, ievērojot 1. punktu.

7. Komisija publicē pamatnostādnes, kurās norādīti attiecīgie CO_2 tīrības un mikroelementu līmeņi CO_2 plūsmā, CO_2 uzglabāšanas projektiem, kas veicina Savienības iesūknēšanas jaudas mērķa sasniegšanu.

21. pants

CO_2 uzglabāšanas jaudas datu pārredzamība

1. Līdz 2024. gada 30. decembrim dalībvalstis:

a) datus par visām teritorijām, kurās to teritorijā varētu atļaut CO_2 uzglabāšanas vietas, tostarp sālsūdens nesējslāņiem, dara publiski pieejamus, neskarot prasības attiecībā uz konfidenciālas informācijas aizsardzību;

b) struktūrām, kurām to teritorijā ir vai ir bijusi piešķirta atļauja, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK ([55]) 1. panta 3. punktā, uzliek pienākumu darīt publiski pieejamus – ar atrunu, ka tekstam ir tikai informatīvs raksturs – ģeoloģiskos datus, kas attiecas uz ražošanas objektiem, kuru ekspluatācija ir izbeigta vai par kuru ekspluatācijas izbeigšanu ir paziņots kompetentajai iestādei, un, ja pieejami, ekonomiskos novērtējumus par attiecīgajām izmaksām attiecībā uz CO_2 iesūknēšanas iespēju, ja vien struktūra nav iesniegusi izpētes atļaujas pieteikumu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, tostarp datus par to:

   i) vai vieta ir piemērota CO_2 ilgtspējīgai, drošai un pastāvīgai iesūknēšanai un uzglabāšanai;

   ii) vai ir pieejama vai nepieciešama transportēšanas infrastruktūra un veidi, kas piemēroti CO_2 drošai transportēšanai uz vietu.

Šā punkta pirmās daļas a) apakšpunkta vajadzībām dati ietver vismaz to informāciju, kas prasīta Komisijas paziņojumos par norādījumiem dalībvalstīm par integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, kuri paziņoti, ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 3. panta 1. punktu, un to atjauninājumos, kas iesniegti, ievērojot minētās regulas 14. pantu (nacionālie enerģētikas un klimata plāni).

2. Līdz 2024. gada 30. decembrim un pēc tam katru gadu katra dalībvalsts iesniedz Komisijai ziņojumu, ko dara publiski pieejamu un kas neskar prasības par konfidenciālas informācijas aizsardzību, aprakstot:

a) to CO_2 uztveršanas projektu kartēšanu, kas tiek īstenoti tās teritorijā vai sadarbībā ar citām dalībvalstīm, un aplēses par attiecīgajām vajadzībām attiecībā uz iesūknēšanas un uzglabāšanas jaudu un CO_2 transportēšanu;

b) CO_2 uzglabāšanas kartēšanu un procesā esošos CO_2 transportēšanas projektus dalībvalsts teritorijā, tostarp Direktīvā 2009/31/EK paredzēto atļauju piešķiršanas statusu, datumus, kad paredzēts pieņemt galīgo investēšanas lēmumu, un datumus, kad paredzēts sākt ekspluatāciju;

c) valsts atbalsta pasākumus, kas ir pieņemti vai tiks pieņemti, lai veicinātu projektus, kas minēti šā punkta a) un b) apakšpunktā, kā arī pasākumus, kas saistīti ar CO_2 pārrobežu transportēšanu;

([55]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/22/EK (1994. gada 30. maijs) par atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumiem ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei (OV L 164, 30.6.1994., 3. lpp.).

d) attiecīgā gadījumā valsts stratēģiju un mērķrādītājus, kas tiks un ir noteikti CO_2 uztveršanai, līdz 2030. gadam;

e) divpusēju un reģionālu sadarbību, kas atvieglo CO_2 pārrobežu transportēšanu, tostarp tās ietekmi uz struktūru, kuras uztver CO_2, piekļuvi drošam un nediskriminējošam CO_2 transportēšanas veidam;

f) CO_2 transportēšanas projektus, kas ir īstenošanas procesā, un aplēstās vajadzības pēc turpmāko CO_2 transportēšanas projektu jaudas, kura atbilstu attiecīgajai uztveršanas un uzglabāšanas jaudai.

3. Ja 2. punktā minētais ziņojums liecina, ka valstī nav CO_2 uzglabāšanas projektu, kas būtu īstenošanas procesā, konkrētā dalībvalsts ziņo par plāniem, kuri ļautu vieglāk panākt dekarbonizāciju rūpniecības sektoros. Tas attiecīgā gadījumā ietver CO_2 pārrobežu transportēšanu uz uzglabāšanas vietām, kuras atrodas citās dalībvalstīs, kā arī uz CO_2 atgūšanas projektiem.

22. pants

CO_2 transportēšanas infrastruktūra

1. Lai veicinātu 20. pantā noteiktā mērķa sasniegšanu, Savienība un tās dalībvalstis, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar atbilstīgiem uzņēmumiem, dara visu iespējamo, lai attīstītu vajadzīgo CO_2 transportēšanas infrastruktūru, tostarp pārrobežu infrastruktūru, vienlaikus ņemot vērā ekonomiskos un vidiskos ieguvumus, ko sniedz uztveršanas un uzglabāšanas vietu tuvums.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu piekļuvi CO_2 transportēšanas tīkliem un uzglabāšanas vietām saražotā un uztvertā CO_2 ģeoloģiskai uzglabāšanai, ciktāl tas ir ekonomiski iespējams vai ja potenciālais lietotājs ir gatavs maksāt, saskaņā ar Direktīvas 2009/31/EK 21. pantu.

3. Ja CO_2 uztver un transportē vienā dalībvalstī un transportē un uzglabā citās dalībvalstīs, dalībvalstis savus veiktos pasākumus koordinē, ievērojot 2. punktu. Komisija var veicināt šādu koordināciju, izveidojot CCS reģionālās grupas, ja iesaistītās dalībvalstis ir iesniegušas kopīgu pieprasījumu.

23. pants

Pilnvaroto naftas un gāzes ražotāju ieguldījums

1. Katrai struktūrai, kurai ir izdota Direktīvas 94/22/EK 1. panta 3. punktā definēta atļauja, piemēro pienākumu sniegt individuālu ieguldījumu šīs regulas 20. pantā noteiktā Savienības mēroga mērķrādītāja sasniegšanā attiecībā uz pieejamo CO_2 iesūknēšanas jaudu. Minēto individuālo ieguldījumu aprēķina proporcionāli, balstoties uz katras struktūras daļu Savienības jēlnaftas un dabasgāzes produkcijā periodā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, un to veido CO_2 iesūknēšanas jauda uzglabāšanas vietā, attiecībā uz kuru izdota atļauja saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK un kura līdz 2030. gadam tiks darīta pieejama tirgū. Struktūras, kuru jēlnaftas un dabasgāzes ražošana ir mazāka par robežvērtību, kas noteikta saskaņā ar deleģēto aktu, ievērojot šā panta 12. punktu, šajā aprēķinā neiekļauj, un tiem nepiemēro pienākumu sniegt ieguldījumu.

2. Līdz 2024. gada 30. septembrim dalībvalstis identificē un paziņo Komisijai 1. punktā minētās struktūras un to jēlnaftas un dabasgāzes produkcijas apjomus laikposmā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.

3. Pēc tam, kad Komisija ir saņēmusi ziņojumus, kas iesniegti, ievērojot 21. panta 2. punktu, tā pēc apspriešanās ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām norāda šā panta 1. punktā minēto struktūru ieguldījumus Savienības CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā līdz 2030. gadam.

4. Līdz 2025. gada 30. jūnijam 1. punktā minētās struktūras iesniedz Komisijai plānu, kurā sīki izklāsta, kā tie plāno sasniegt savu ieguldījumu Savienības CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā līdz 2030. gadam. Minētajos plānos:

a) apstiprina struktūras ieguldījumu, kas ir jaunās CO_2 uzglabāšanas un iesūknēšanas jaudas mērķapjoms, kurš līdz 2030. gadam tiks nodots ekspluatācijā;

b) norāda mērķapjoma sasniegšanas līdzekļus un atskaites punktus.

5. Lai sasniegtu pieejamās iesūknēšanas jaudas mērķapjomus, 1. punktā minētās struktūras var:

a) patstāvīgi vai sadarbībā investēt CO_2 uzglabāšanas projektos vai šādus projektus izstrādāt;

b) slēgt līgumus ar citām 1. punktā minētajām struktūrām;

c) sava ieguldījuma sasniegšanas nolūkā slēgt līgumus ar uzglabāšanas projektu attīstītājiem vai investoriem, kas ir trešās personas.

6. Līdz 2026. gada 30. jūnijam un pēc tam katru gadu – 1. punktā minētās struktūras iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā sniegts detalizēts pārskats par progresu ceļā uz to ieguldījuma sasniegšanu. Komisija minētos ziņojumus dara publiski pieejamus.

7. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalsts var lūgt Komisiju laikposmā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim atbrīvot minētajā punktā norādītās struktūras no individuāliem ieguldījumiem saistībā ar ražošanas darbībām, ko tās veikušas minētās dalībvalsts teritorijā, ar noteikumu, ka:

a) visu to uzglabāšanas vietu kopējā gada iesūknēšanas jauda, ko ekspluatē jebkura struktūra, kura ir saņēmusi uzglabāšanas atļauju Direktīvas 2009/31/EK nozīmē un pieņēmusi galīgo lēmumu par investīcijām un kura atrodas minētās dalībvalsts teritorijā, pārsniedz šā panta 1. punktā minēto struktūru individuālo ieguldījumu summu saistībā ar attiecīgajām ražošanas darbībām, un ka ikgadējā iesūknēšanas jauda, kas saistīta ar minētajām uzglabāšanas vietām, atbilst uzglabāšanas atļaujās un galīgajos investīciju lēmumos minētajai jaudai un palīdz sasniegt šīs regulas 20. pantā noteikto Savienības mēroga mērķrādītāju attiecībā uz pieejamo CO_2 iesūknēšanas jaudu;

b) pieteikums ir iesniegts pirms 2027. gada beigām.

8. Ar noteikumu, ka ir izpildīti 7. punktā minētie nosacījumi, Komisija pieņem lēmumu, ar ko attiecīgās struktūras atbrīvo no to individuālā ieguldījuma saistībā ar ražošanas darbībām, ko tās veikušas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijā.

9. Struktūras, kas atbrīvotas, ievērojot 8. punktu, var slēgt nolīgumus saskaņā ar 5. punkta b) un c) apakšpunktu tikai attiecībā uz jebkādu iesūknēšanas jaudu, kas pārsniedz individuālo ieguldījumu, no kura tās ir atbrīvotas, un individuālo ieguldījumu summu, par kuru piešķirts atbrīvojums.

10. Vienu gadu pēc lēmuma par atbrīvojumu un pēc tam katru gadu dalībvalsts iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā sīki izklāstīts struktūru, kas atbrīvotas, ievērojot 8. punktu, progress 20. pantā noteiktā Savienības mēroga mērķrādītāja sasniegšanā attiecībā uz pieejamo CO_2 iesūknēšanas jaudu. Komisija minētos ziņojumus dara publiski pieejamus.

11. Komisija, pamatojoties uz ziņojumiem, kas minēti 42. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 42. panta 8. punktā, līdz 2028. gada 31. decembrim izvērtē saistību starp tādu CO_2 uztveršanas projektu radīto pieprasījumu pēc iesūknēšanas jaudas un tādu galveno CO_2 transportēšanai vajadzīgo infrastruktūru, kuri ir īstenošanas procesā vai kuru ekspluatāciju plānots sākt līdz 2030. gadam, un šā panta 1. punktā minēto struktūru individuālo ieguldījumu summu saistībā ar ražošanas darbībām attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Būtiska līdzsvara trūkuma gadījumā attiecīgā dalībvalsts var izņēmuma kārtā lūgt Komisiju piešķirt atkāpi attiecībā uz datumu, līdz kuram individuālie ieguldījumi ir jāsasniedz.

12. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 44. pantu, ar kuriem šo regulu papildina attiecībā uz šādiem elementiem:

a) noteikumi par to struktūru identificēšanu, uz kurām attiecas ieguldījums, ievērojot 1. punktu, tostarp robežvērtību, zem kuras struktūras ir atbrīvotas no ieguldījuma;

b) kārtība, kādā ņem vērā līgumus starp 1. punktā minētajām struktūrām un investīcijas trešo personu turētā uzglabāšanas jaudā, lai individuālo ieguldījumu sasniegtu saskaņā ar 5. punkta b) un c) apakšpunktu;

c) šā panta 6. punktā minēto ziņojumu saturs;

d) sīki izstrādātie nosacījumi, saskaņā ar kuriem Komisija var piešķirt atbrīvojumu struktūrām saskaņā ar 7., 8. vai 11. punktu.

13. Ne vēlāk kā 2026. gada 30. jūnijā dalībvalstis, izmantojot administratīvu procedūru, tiesvedību vai abus, nosaka sodus, kas piemērojami 1. punktā minēto struktūru pārkāpumiem attiecībā uz to pienākumiem saskaņā ar 3. punktu. Minētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

24. pants

Uztvertā CO_2 tirgus tiesiskais regulējums

1. Līdz 2027. gada 30. jūnijam Komisija veic novērtējumu par uztvertā CO_2 tirgus darbību. Minētā novērtējuma pamatā ir skaidra metodika, tajā ņem vērā 21. panta 2. punktā minētos ikgadējos ziņojumus un jo īpaši apsver, vai:

a) pienākumi, kas izklāstīti 23. panta 1. punktā, efektīvi veicina CO_2 uzglabāšanas tirgus attīstību Savienībā;

b) tirgus nodrošina atvērtu, taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi CO_2 uzglabāšanas un transportēšanas tīklam un tā drošību;

c) tirgus nodrošina atvērtu, taisnīgu un nediskriminējošu piekļuvi CO_2 uztveršanai izmantošanas vai uzglabāšanas nolūkiem;

d) CO_2 transportēšanas tīkls un cita infrastruktūra ir atbilstīgi visā Savienībā, lai pietiekami atbalstītu iesūknēšanas jaudas mērķus, kā arī vajadzību pēc CO_2 uztveršanas;

e) CO_2 tirgus darbība nodrošina pietiekamu piekļuvi iesūknēšanas jaudai grūti dekarbonizējamu CO_2 emisiju gadījumā.

2. Pamatojoties uz 1. punktā minēto novērtējumu, Komisija var ierosināt tiesību aktu tirgus regulēšanai, lai novērstu jebkādus konstatētos trūkumus, jo īpaši attiecībā uz grūti dekarbonizējamām emisijām.

IV NODAĻA

PIEKĻUVE TIRGIEM

25. pants

Ieguldījums ilgtspējas un noturības stiprināšanā publiskā iepirkuma procedūrās

1. Publiskā iepirkuma procedūrām, uz kurām attiecas Direktīvas 2014/23/ES, 2014/24/ES vai 2014/25/ES darbības joma, ja līgumu priekšmets ir neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas uzskaitītas šīs regulas 4. panta 1. punkta a)–k) apakšpunktā, vai tādu būvdarbu līgumu un būvdarbu koncesiju gadījumā, kuros iekļautas minētās tehnoloģijas, līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji piemēro minimālās obligātās prasības attiecībā uz vidisko ilgtspēju, kā noteikts šā panta 5. punktā minētajā īstenošanas aktā.

2. Šā panta 1. punkts neliedz līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem izmantot papildu minimālās prasības vai piešķiršanas kritērijus saistībā ar vidisko ilgtspēju.

3. Neatkarīgi no 1. punkta, līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji 1. punktā minētajiem būvdarbu līgumiem un būvdarbu koncesijām piemēro vismaz vienu no šādiem nosacījumiem, prasībām vai līgumsaistībām:

a) īpašs nosacījums, kas attiecas uz sociāliem vai ar nodarbinātību saistītiem apsvērumiem un kas izpaužas kā līguma izpildes klauzula Direktīvas 2014/24/ES 70. panta un Direktīvas 2014/25/ES 87. panta, kā arī Direktīvas 2014/23/ES vispārīgo principu nozīmē;

b) prasība pierādīt atbilstību piemērojamām kiberdrošības prasībām, kas paredzētas kibernoturības regulā, tostarp attiecīgā gadījumā un ja iespējams, izmantojot attiecīgu Eiropas kiberdrošības sertifikācijas shēmu;

c) konkrētas līgumsaistības laikus piegādāt 4. panta 1. punkta a)–k) apakšpunktā uzskaitīto līguma komponentu, kas attiecas uz neto nulles emisiju tehnoloģijām un kas var radīt pienākumu maksāt atbilstīgu maksu, ja šis pienākums nav izpildīts, un kas pārsniedz prasības, kuras paredzētas piemērojamajos valsts tiesību aktos, ja šādi tiesību akti ir spēkā.

4. Minimālās obligātās prasības, kas minētas 1. punktā, ja piemērojamas, attiecīgā gadījumā ir šādas:

a) tehniskās specifikācijas vai prasības Direktīvas 2014/23/ES 36. panta, Direktīvas 2014/24/ES 42. panta un Direktīvas 2014/25/ES 60. panta nozīmē; vai

b) līguma izpildes klauzulas Direktīvas 2014/24/ES 70. panta un Direktīvas 2014/25/ES 87. panta, kā arī Direktīvas 2014/23/ES vispārīgo principu nozīmē.

5. Līdz 2025. gada 30. martam Komisija pieņem īstenošanas aktu, kurā precizētas minimālās prasības par vidisko ilgtspēju attiecībā uz 1. punktā minētajām publiskā iepirkuma procedūrām.

Pieņemot minēto īstenošanas aktu, Komisija ņem vērā vismaz šādus elementus:

a) atbilstīgo tehnoloģiju stāvoklis tirgū Savienības līmenī;

b) noteikumi par vidisko ilgtspēju, kas izklāstīti citos Savienības leģislatīvos un neleģislatīvos aktos, kuri piemērojami publiskā iepirkuma procedūrām, uz kuriem attiecas 1. punktā noteiktais pienākums;

c) Savienības starptautiskās saistības, tostarp NVI un citi starptautiskie nolīgumi, kas Savienībai ir saistoši.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

6. Dalībvalsts nepiemēro diskriminējošu vai nepamatoti atšķirīgu attieksmi pret piegādātājiem vai neto nulles emisiju produktiem no citas dalībvalsts.

7. Piedāvājuma ieguldījumu noturību ņem vērā tādu publiskā iepirkuma procedūru gadījumā, uz kurām attiecas Direktīvas 2014/23/ES, 2014/24/ES vai 2014/25/ES darbības joma, ja šādu līgumu priekšmets ir neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas uzskaitītas šīs regulas 4. panta 1. punkta a–k) apakšpunktā, vai tādu 1. punktā minēto būvdarbu līgumu un būvdarbu koncesiju gadījumā, kuros ir iekļautas minētās tehnoloģijas, un arī tādu līgumu gadījumā, kuru slēgšanas tiesības piešķirtas, balstoties uz pamatnolīgumu, ja minēto nolīgumu paredzamā vērtība ir vienāda vai lielāka par vērtībām, kas noteiktas Direktīvas 2014/23/ES 8. pantā, Direktīvas 2014/24/ES 4. pantā un Direktīvas 2014/25/ES 15. pantā, saskaņā ar šo punktu.

Ja Komisija laikā, kad tiek izsludināta publiskā iepirkuma procedūra, kā minēts šā panta 1. punktā, vai sākta šāda procedūra, saskaņā ar 29. panta 2. punktu ir konstatējusi, ka trešās valsts izcelsmes konkrētas neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galveno specifisko komponentu īpatsvars veido vairāk nekā 50 % no minētās konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galveno specifisko komponentu piegādes Savienībā, vai ja Komisija saskaņā ar 29. panta 2. punktu ir konstatējusi, ka trešās valsts izcelsmes konkrēta neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galveno specifisko komponentu piegādes īpatsvars ir palielinājies vidēji vismaz par 10 procentpunktiem divus gadus pēc kārtas un ir sasniedzis vismaz 40 % no piegādes Savienībā, tad līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji attiecībā uz šā panta 1. punktā minētajām publiskā iepirkuma procedūrām iekļauj šādus nosacījumus:

a) pienākums līguma darbības laikā nepiegādāt no katras atsevišķas trešās valsts vairāk nekā 50 % no šajā punktā minētās konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas vērtības, kā noteikusi Komisija;

b) pienākums līguma darbības laikā nodrošināt, ka ne vairāk kā 50 % no šajā punktā minētās galvenās konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas galveno specifisko komponentu vērtības piegādā vai nodrošina tieši izraudzītais pretendents vai apakšuzņēmējs no katras atsevišķas trešās valsts, kā noteikusi Komisija;

c) pienākums ne vēlāk kā pēc līguma izpildes pabeigšanas sniegt līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, pēc to pieprasījuma, pietiekamus pierādījumus, kas attiecas uz a) vai b) apakšpunktu;

d) ja netiek ievēroti a) vai b) apakšpunktā minētie nosacījumi - pienākums samaksāt samērīgu maksu vismaz 10 % apmērā no šajā punktā minētā līguma konkrēto neto nulles emisiju tehnoloģiju vērtības.

8. Attiecībā uz līgumiem, uz kuriem attiecas Savienības NVI I papildinājums, kā arī citi attiecīgi starptautiski nolīgumi, kas ir saistoši Savienībai, līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji nepiemēro 7. punkta otrās daļas a)–d) apakšpunkta prasības, ja specifisko neto nulles emisijas tehnoloģiju vai to galveno specifisko komponentu izcelsme ir no piegādes avotiem, kuri ir parakstījuši minētos nolīgumus.

9. Līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji izņēmuma kārtā var nolemt nepiemērot 1., 2., 3. un 4. punktu, ja:

a) vajadzīgo neto nulles emisiju tehnoloģiju var piegādāt tikai konkrēts ekonomikas dalībnieks, un ja nav saprātīgas alternatīvas vai citas iespējas, un ja konkurences trūkums nav radies publiskā iepirkuma procedūras parametru mākslīgas sašaurināšanas dēļ;

b) divu gadu laikā tieši pirms plānotās jaunās iepirkuma procedūras sākšanas nav iesniegti piemēroti piedāvājumi vai piemēroti dalības pieteikumi, atbildot uz līdzīgu agrāku publiskā iepirkuma procedūru, ko tā pati līgumslēdzēja iestāde vai līgumslēdzējs ir uzsācis;

c) to piemērošana uzliktu minētajai līgumslēdzējai iestādei vai līgumslēdzējam pienākumu iegādāties aprīkojumu, kura izmaksas ir nesamērīgas vai kurš radītu tehnisku nesaderību ekspluatācijā un uzturēšanā.

10. Līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji par nesamērīgām var prezumēt aplēstās izmaksas, kas atšķiras vairāk nekā par 20 %, pamatojoties uz objektīviem un pārredzamiem datiem.

11. Ja noturības iemaksas piemērošana, ievērojot šā panta 7. punktu, ir radījusi situāciju, kad publiskā iepirkuma procedūrā nav iesniegti piemēroti piedāvājumi vai nav iesniegti piemēroti dalības pieteikumi, līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji izņēmuma kārtā var:

a) nolemt izmantot sarunu procedūru bez iepriekšējas publicēšanas, ievērojot Direktīvas 2014/24/ES 32. panta 2. punkta a) apakšpunktu, Direktīvas 2014/25/ES 50. panta a) punktu vai Direktīvas 2014/23/ES 31. panta 5. punktu; vai

b) nolemt nepiemērot šā panta 7. punktu konkrētā turpmākā publiskā iepirkuma procedūrā, kuras mērķis ir atsaukties uz tām pašām vajadzībām kā tās, kuru rezultātā tika sākta šajā punktā minētā sākotnējā procedūra.

12. Šis pants neskar:

a) iespēju izmantot papildu ar cenu nesaistītus kritērijus;

b) iespēju izslēgt nepamatoti lētus piedāvājumus saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 69. pantu un Direktīvas 2014/25/ES 84. pantu;

c) LESD 107. un 108. pantu attiecībā uz konkurētnespējīga publiskā iepirkuma procedūrām.

26. pants

Atjaunīgo energoresursu apguvi veicinošas izsoles

1. Attiecībā uz 4. panta 1. punkta a)–j) apakšpunktā uzskaitītajām tehnoloģijām, kas ir atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas, dalībvalstis, plānojot izsoles, kuru nolūks ir veicināt atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, iekļauj:

a) pirmskvalifikācijas kritērijus, kas saistīti ar:

i) atbildīgu uzņēmējdarbību;

ii) kiberdrošību un datu drošību; un

iii) spēju pilnībā un laikus īstenot projektu;

b) pirmskvalifikācijas kritērijus vai piešķiršanas kritērijus, pēc kuriem novērtē izsoles ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, kā minēts 2. punktā.

Šis punkts neskar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. pantu un LESD 107. un 108. pantu, kā arī Savienības starptautiskās saistības.

2. Izsoļu ieguldījums ilgtspējas un noturības stiprināšanā ir balstīts uz šajā punktā noteiktajiem kritērijiem. Minētie kritēriji ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši.

Izsoles sekmē noturību, ņemot vērā neto nulles emisiju tehnoloģiju vai to galveno specifisko komponentu, kuru izcelsme ir trešā valstī, īpatsvaru, kas veido vairāk nekā 50 % no minētās konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas vai tās galveno specifisko komponentu piegādes Savienībā;

Šā punkta otrās daļas nolūkos izcelsmes valsti nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 ([56]).

Izsoles sekmē arī vismaz vienu no turpmāk minētajiem:

a) vidiskā ilgtspēja, kas pārsniedz minimālās prasības piemērojamajos tiesību aktos;

b) inovācija, nodrošinot pilnīgi jaunus risinājumus vai uzlabojot līdzīgus modernākos risinājumus;

c) energosistēmas integrācija.

Šis punkts neliedz dalībvalstīm izmantot papildu ar cenu nesaistītus kritērijus papildus tiem, kas uzskaitīti šajā punktā.

3. Komisija līdz 2025. gada 30. martam pieņem īstenošanas aktu, kurā sīkāk precizē pirmskvalifikācijas un piešķiršanas kritērijus, kas minēti 1. punktā.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

4. Dalībvalstis katram kritērijam, pēc kura novērtē izsoles ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, ja to piemēro kā piešķiršanas kritēriju, piešķir vismaz 5 % svērumu un kopējo svērumu no 15 % līdz 30 % no piešķiršanas kritērijiem. Tas neskar iespēju piešķirt lielāku svērumu kritērijiem, kas minēti 2. punkta ceturtajā daļā, saskaņā ar jebkādiem ar cenu nesaistītu kritēriju ierobežojumiem, kas noteikti valsts atbalsta noteikumos.

5. Dalībvalstīm nav pienākuma piemērot apsvērumus, kas saistīti ar pirmskvalifikācijas un piešķiršanas kritērijiem, kas noteikti 1. punktā, ja, piemērojot minētos kritērijus, tām rastos nesamērīgas izmaksas. Pamatojoties uz objektīviem un pārbaudāmiem datiem, dalībvalstis par nesamērīgām var prezumēt aplēsto izmaksu atšķirības, kas pārsniedz 15 % no izsoles.

6. Dalībvalstis vajadzības gadījumā veic pasākumus, lai maksimāli palielinātu projektu izpildes līmeni, izmantojot atbilstīgus stimulus, piemēram, piemērojot cenu indeksāciju. Dalībvalstis var novērtēt negatīvās solīšanas ietekmi uz apguves veicināšanas ātrumu un mērogu.

7. Šā panta 1.–5. punktu piemēro vismaz 30 % no apjoma, ko gadā izsola katrai dalībvalstij, vai alternatīvā kārtā – vismaz 6 gigavatiem gadā katrai dalībvalstij.

8. Komisija līdz 2027. gada 31. decembrim un pēc tam reizi divos gados veic visaptverošu novērtējumu par noturības un ilgtspējas kritēriju piemērošanu izsolēm, kuru nolūks ir veicināt atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, un par to ietekmi uz atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju paātrinātu ieviešanu. Komisija jo īpaši novērtē noturības un ilgtspējas kritēriju ietekmi uz:

a) Savienības atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju ikgadējās izgatavošanas attīstību;

([56]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

b) atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, tostarp to finansiālo ietekmi un ietekmi uz apguves ātrumu, vienlaikus ņemot vērā arī sistēmas darbotiesspēju, tostarp administratīvo slogu, un sistēmas skaidrību projektu izstrādātājiem un valsts administrācijai, pamatojoties uz pieejamajiem datiem.

Minētā novērtējuma ietvaros Komisija konsultējas ar dalībvalstu ekspertiem izsoļu jomā.

9. Ja 8. punktā minētais novērtējums ir pozitīvs, jo īpaši, ja noturības un ilgtspējas kritēriju piemērošana nav būtiski kavējusi atjaunīgo energoresursu enerģijas apguvi, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumu grozīt 7. punktu, lai noteiktu gadā izsolītā apjoma īpatsvaru katrai dalībvalstij vai absolūto apjomu, kam piemēro 1.–5. punktu, jo īpaši nolūkā palielināt minētos apjomus un pielāgot 5. punktā minēto aplēsto izmaksu atšķirību robežvērtību.

10. Lai varētu aprēķināt gadā izsolāmos apjomus katrai dalībvalstij, var izslēgt izsoles tām iekārtām, kuru maksimālais projekta apjoms ir 10 MW. Attiecībā uz izsolēm par konkrētu tehnoloģiju, uz kurām attiecas 1.–5. punkts un uz kurām pēc tam nav bijusi pietiekama atsaucība, izsoles apjoma daļu, attiecībā uz kuru nav pietiekamas atsaucības, var izslēgt no 1.–5. punkta piemērošanas.

11. Lai atvieglotu īstenošanu visās dalībvalstīs, jo īpaši tajās, kurās izsoļu apjoms ir mazs, dalībvalstis, kas pēdējo divu gadu laikā nav sākušas vairāk par divām izsolēm gadā, var aprēķināt to izsoļu īpatsvaru, kurām piemēro 1.–5. punktu, minēto divu gadu laikposmā.

27. pants

Iepirkums pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums

1. Dalībvalstis attiecīgā gadījumā cenšas izmantot iepirkumu pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu, lai stimulētu inovāciju neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā un jaunu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudas radīšanu Savienībā. Iepirkumu pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu var papildināt ar Savienības līmeņa finansējumu saskaņā ar spēkā esošajām Savienības programmām kopīgam iepirkumam pirmskomercializācijas posmā vai publiskajam iepirkumam visās dalībvalstīs.

2. Platforma sagatavo ieteikumus par iepirkuma pirmskomercializācijas posmā vai inovatīvu risinājumu publiskā iepirkuma izstrādi.

28. pants

Citi publiskās intervences veidi

1. Neskarot LESD 107. un 108. pantu un Direktīvas (ES) 2018/2001 4. pantu un saskaņā ar Savienības starptautiskajām saistībām, lemjot par tādu jaunu shēmu izveidi vai par tādu esošu shēmu atjaunināšanu, kurās labuma guvēji ir mājsaimniecības, uzņēmumi vai patērētāji un kuras stimulē neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu iegādi, dalībvalstis, reģionālās vai vietējās iestādes, publisko tiesību subjekti vai apvienības, ko veido viena vai vairākas šādas iestādes vai viens vai vairāki šādi publisko tiesību subjekti, izstrādā minētās shēmas tā, lai veicinātu to, ka labuma guvēji iegādājas neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktus ar lielu ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, kā minēts šā panta 4. punktā, un to panāk, sniedzot samērīgu papildu finansiālu kompensāciju vai izvirzot shēmas atbilstības nosacījumus, pamatojoties uz šā panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, vienlaikus apsverot shēmu pieejamību enerģētiskās nabadzības skartajiem iedzīvotājiem.

2. Papildu finansiālā kompensācija, ko iestādes piešķir saskaņā ar šā panta 1. punktu, piemērojot šā panta 4. punkta pirmās daļas ievaddaļā un b) un c) apakšpunktā minētos kritērijus, nepārsniedz 5 % no neto nulles emisiju tehnoloģijas galaprodukta izmaksām, ko maksā patērētājs, izņemot shēmas, kas vērstas uz enerģētiskās nabadzības skartajiem iedzīvotājiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/955 ([57]) 2. panta 1. punktā un kuru ierobežojums ir 15 %.

([57]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/955 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV L 130, 16.5.2023., 1. lpp.).

3. Izstrādājot un īstenojot shēmu, ievērojot 1. punktu, iestāde, pamatojoties uz atklātu, nediskriminējošu un pārredzamu procesu, novērtē tirgū pieejamo neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu ieguldījumu noturības un ilgtspējas stiprināšanā. Tiesības jebkurā laikā pieteikties uz dalību shēmā ir jebkuram neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktam. Iestāde nosaka minimālo punktu skaitu, kas neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktiem jāsavāc, lai tie atbalsta shēmas satvarā būtu tiesīgi saņemt papildu finansiālo kompensāciju.

4. Citu publiskās intervences veidu ilgtspējas un noturības stiprināšanas ieguldījuma pamatā ir to ieguldījums noturības stiprināšanā, ņemot vērā neto nulles emisiju tehnoloģiju vai to galveno specifisko komponentu, kuru izcelsme ir trešā valstī, īpatsvaru, kas veido vairāk nekā 50 % no minētās konkrētās neto nulles emisiju tehnoloģijas piegādes Savienībā, un vismaz viens no turpmāk minētajiem:

a) vidiskā ilgtspēja, kas pārsniedz minimālās prasības piemērojamajos tiesību aktos;

b) ieguldījums inovācijā, nodrošinot pilnīgi jaunus risinājumus vai uzlabojot līdzīgus modernākos risinājumus;

c) ieguldījums energosistēmas integrācijā.

Pirmajā daļā minētie kritēriji ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši.

Tas neliedz dalībvalstīm izmantot ar papildu cenu nesaistītus kritērijus papildus tiem, kas noteikti pirmajā daļā.

Šā punkta pirmās daļas ievaddaļā minētā ieguldījuma noturības stiprināšanas nolūkā izcelsmes valsti nosaka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013.

5. Dalībvalstis visu informāciju, kas attiecas uz shēmām, ievērojot 1. punktu, par katru atbilstīgo neto nulles emisiju tehnoloģijas galaproduktu publicē vienotā brīvpiekļuves tīmekļvietnē.

29. pants

To iniciatīvu koordinēšana, kas veltītas piekļuvei tirgiem

1. Attiecīgā gadījumā Komisija sniedz norādījumus par to kritēriju piemērošanu, pēc kuriem novērtē to neto nulles emisiju tehnoloģiju produktu ieguldījumu noturības un ilgtspējas stiprināšanā, uz kuriem attiecas publiskās intervences veidi, kas minēti 25., 26. un 28. pantā.

2. Lai novērtētu ieguldījumu noturības stiprināšanā, Komisija pieņem īstenošanas aktu, kurā iekļauj sarakstu ar katru neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu un tā galvenajiem specifiskajiem komponentiem. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

Pamatojoties uz pirmajā daļā minēto īstenošanas aktu, Komisija sniedz atjauninātu informāciju par dažādu trešo valstu izcelsmes Savienības piegāžu īpatsvaru pēdējā gadā, par kuru ir pieejami dati, par katru neto nulles emisiju tehnoloģiju un tās galvenajiem specifiskajiem komponentiem. Izcelsmes valsti nosaka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013.

3. Platforma apspriež pasākumus, ko dalībvalstis veikušas, lai īstenotu 25.–28. pantu, un apmainās ar paraugpraksi, cita starpā attiecībā uz tādu kritēriju praktisko izmantošanu, pēc kuriem publiskā iepirkuma procedūrās definē ieguldījumu ilgtspējas un noturības stiprināšanā, vai shēmām, kas stimulē neto nulles emisiju tehnoloģiju galaproduktu iegādi.

V NODAĻA

PRASMJU UZLABOŠANA KVALITATĪVU DARBVIETU RADĪŠANAI

30. pants

Eiropas neto nulles emisiju industrijas akadēmijas

1. Pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, izmantojot esošos datus un ziņojumus, par prasmju trūkumu neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijās, kas ir svarīgas industriālajai pārveidei un dekarbonizācijai, un pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci izglītības un apmācības jomā, Komisija atbalsta, tostarp nodrošinot sākuma finansējumu, Eiropas neto nulles emisiju industrijas akadēmiju ("akadēmijas") kā organizāciju izveidi vai konsorciju vai attiecīgo ieinteresēto personu projektu izveidi, kuriem ir šādi mērķi:

a) dalībvalstu un izglītības vai apmācības pakalpojumu sniedzēju, kas darbojas to teritorijās, brīvprātīgai izmantošanai izstrādāt mācību programmas, saturu un mācību un apmācības materiālus, ar kuru palīdzību īsteno apmācību un izglītošanu, piemēram, par neto nulles emisiju tehnoloģiju izstrādi, ražošanu, uzstādīšanu, nodošanu ekspluatācijā, ekspluatēšanu, uzturēšanu, remontu, ekodizainu, atkalizmantošanu un reciklēšanu, un par izejvielām, kā arī attiecīgus darba aizsardzības aspektus un transversālās kompetences; ar to tiek atspoguļots prasmju trūkuma novērtējums un atbalstītas publisko iestāžu spējas, jo īpaši to, kuras ir kompetentas izdot šīs regulas II nodaļā minētās atļaujas un pilnvarojumus, un šīs regulas IV nodaļā minēto līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju spējas;

b) veicināt to, ka izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji dalībvalstīs brīvprātīgi izmanto mācību programmas, saturu un materiālus;

c) piedāvāt atbalstu izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējiem, kas izmanto akadēmiju izstrādātās mācību programmas, saturu un materiālus, lai saglabātu piedāvātās apmācības kvalitāti un izstrādātu mehānismus ar mērķi nodrošināt piedāvātās apmācības kvalitāti;

d) izstrādāt akreditācijas dokumentus, tostarp attiecīgā gadījumā mikrokvalifikācijas, ko dalībvalstis un izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji varētu brīvprātīgi izmantot savā teritorijā, lai veicinātu prasmju apzināšanu un attiecīgā gadījumā kvalifikāciju atzīšanu, uzlabotu pārnesamību starp darbvietām un nozarēm, atvieglotu darbaspēka pārrobežu mobilitāti, veicinātu attiecīgu kvalitatīvu darbvietu piemeklēšanu, izmantojot tādus rīkus kā Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls (*EURES*) tīkls un *EURAXESS* un nodrošinātu to, ka ir pamanāms fakts, ka akadēmija ir izstrādājusi mācību programmu vai mācību saturu.

2. Akadēmijas iesaista attiecīgos dalībniekus, piemēram, neto nulles emisiju tehnoloģiju industriju, izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējus un sociālos partnerus no dažādām dalībvalstīm. Akadēmijas izstrādā rīcības plānus, kuros cita starpā nosaka atskaites punktus, mērķrādītājus, tostarp attiecībā uz izglītojamo skaitu, pamatojoties uz prasmju trūkuma novērtējumu, kā arī finanšu plānu, kura mērķis ir panākt finansiālu ilgtspēju. Minētajos rīcības plānos īpašu uzmanību attiecīgā gadījumā pievērš reģioniem, kuros notiek industriālā pārveide vai kuros ir augsts bezdarba līmenis.

3. Akadēmijas veido dzimumu ziņā līdzsvarotu saturu, palīdz vērsties pret dzimumu stereotipiem un veicina visiem vienlīdzīgu piekļuvi mācību saturam, īpašu uzmanību pievēršot vajadzībai darba tirgū aktīvi iesaistīt vairāk sieviešu un jauniešu, jo īpaši jauniešus *NEET* situācijā, vecāka gadagājuma cilvēkus, darba ņēmējus profesijās, kas var izzust vai kuru saturu un uzdevumus lielā mērā pārveido jaunās tehnoloģijas, cilvēkus, kas strādā pārkārtošanās reģionos, un personas ar invaliditāti. Akadēmijas veicina dažādību un cilvēku ar invaliditāti, migrantu un mazaizsargātu cilvēku iekļautību.

4. Neskarot attiecīgās budžeta lēmējinstitūcijas pilnvaras, finanšu līdzekļus attiecīgā gadījumā dara pieejamus Savienības līmenī, lai akadēmiju izveidošanu atbalstītu ar sākuma finansējumu, kā minēts 1. punktā. Turklāt, lai atbalstītu akadēmiju izstrādātā mācību satura ieviešanu, dalībvalstis tiek mudinātas izmantot attiecīgos Savienības fondus, piemēram, ESF+.

31. pants

Reglamentētās profesijas neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijās un profesionālo kvalifikāciju atzīšana

1. Deviņu mēnešu laikā pēc tam, kad akadēmija ir pabeigusi izstrādāt mācību saturu un materiālus un pēc tam reizi divos gados dalībvalstis cenšas apzināt, vai akadēmiju izstrādātās mācību programmas ir līdzvērtīgas konkrētajām kvalifikācijām, ko uzņēmēja dalībvalsts pieprasa, lai varētu piekļūt reglamentētām darbībām tādas profesijas ietvaros, kas ir īpaši interesanta neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijā minētajā dalībvalstī. Dalībvalstis nodrošina, ka novērtējumu rezultāti ir publiski pieejami un viegli piekļūstami tiešsaistē. Ja tiek uzskatīts, ka mācību programmas nav līdzvērtīgas kvalifikācijām, ko uzņēmēja dalībvalsts pieprasa, lai varētu piekļūt reglamentētām darbībām, vai ja dalībvalsts nav centusies apzināt līdzvērtīgumu, minētā dalībvalsts informē Platformu, sniedzot attiecīgu informāciju par:

a) pamatojumu apzināšanas uzdevuma neveikšanai; vai

b) atšķirībām starp akadēmiju izstrādātajām mācību programmām un konkrētajām kvalifikācijām, ko pieprasa attiecīgā uzņēmēja dalībvalsts, un to, kā panākt līdzvērtīgumu.

2. Ja dalībvalsts secina, ka akadēmijas izstrādātās mācību programmas ir līdzvērtīgas konkrētajām kvalifikācijām, ko uzņēmēja dalībvalsts pieprasa, lai varētu piekļūt reglamentētām darbībām, tā atvieglo to apliecinājuma dokumentu atzīšanu, kurus izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji izdevuši, balstoties uz akadēmijas izstrādātajām mācību programmām, saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK III sadaļas I nodaļu tad, ja šāda apliecinājuma dokumenta turētājs pieprasa piekļuvi reglamentētai profesijai Direktīvas 2005/36/EK 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē un ja tas ir īpaši svarīgi neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijai, proti, tā apliecinājuma dokumentu uzskata par pietiekamu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 11. pantu.

3. Ja piekļuve profesijai, kas ir īpaši svarīga neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijai, ir reglamentēta Direktīvas 2005/36/EK 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē, dalībvalstis strādā pie tā, lai izstrādātu vienotu minimālo zināšanu, prasmju un kompetenču kopumu, kas vajadzīgs, lai strādātu minētajā konkrētajā profesijā, nolūkā izveidot kopēju apmācības satvaru, kas minēts Direktīvas 2005/36/EK 49.a panta 1. punktā un kas dotu iespēju automātiski atzīt kvalifikācijas. Platforma var arī iesniegt ierosinājumus kopējiem apmācības satvariem, kā minēts Direktīvas 2005/36/EK 49. a panta 3. punktā.

32. pants

Neto nulles emisiju Eiropas platforma un prasmes

Platforma atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību prasmju izvēršanā neto nulles emisiju tehnoloģijās, vienlaikus respektējot to kompetenci, un sniedz konsultācijas un palīdz Komisijai un dalībvalstīm, tostarp kompetentajām iestādēm, un līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, kā minēts II un IV nodaļā, šādā veidā:

a) novērtējot, pastāvīgi pārraugot un prognozējot tāda darbaspēka pieprasījumu un piedāvājumu, kuram ir prasmju kopums, kas vajadzīgs neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā, un attiecīgo izglītības un apmācības iespēju pieejamību un ieviešanu, ar mērķi attiecīgā gadījumā sekmēt akadēmiju darbības;

b) pārraugot akadēmiju darbību, pamatojoties uz datiem un informāciju par to, cik cilvēku ir guvuši labumu no akadēmiju izstrādātajām mācību programmām, tostarp datiem sadalījumā pa rūpniecības nozarēm, dzimumu, vecumu un izglītības un kvalifikācijas līmeņiem, veicinot sinerģiju ar Savienības un valstu prasmju iniciatīvām un projektiem un stiprinot un izvēršot labu praksi, lai, cita starpā, piesaistītu daudzveidīgu darbaspēku un nodrošinātu vispārēju pārraudzību;

c) analizējot darbaspēka un prasmju trūkuma pamatcēloņus, pamatojoties uz esošajām atziņām un datiem, tostarp tiem, kas saistīti ar darba piedāvājuma kvalitāti, tādējādi novērtējot, vai ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai atsevišķās nozarēs piesaistītu vairāk jebkāda kvalifikācijas līmeņa darba ņēmēju;

d) palīdzot mobilizēt ieinteresētās personas, arī industriju, uzņēmumus, tostarp MVU, sociālos partnerus un izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējus, piemēram, universitātes, lai veicinātu akadēmiju izstrādātās mācību programmas un – saskaņā ar valsts praksi – veicinātu to iespējamu līdzdalību šo programmu ieviešanā;

e) palīdzot dalībvalstīs ieviest akadēmiju izstrādātos apliecinājumus par mācīšanos, lai veicinātu prasmju apzināšanu un – attiecīgā gadījumā – kvalifikāciju atzīšanu un prasmēm atbilstoša darba piemeklēšanu, cita starpā veicinot apliecinājuma dokumentu derīgumu un akceptēšanu visā Savienības darba tirgū;

f) pārraugot to, kā notiek apliecinājumu par mācīšanos ieviešana un atzīšana, un palīdzot rast risinājumus gadījumos, kad tiek konstatētas neatzīšanas problēmas;

g) attiecīgā gadījumā veicinot, lai dalībvalstu brīvprātīgai izmantošanai tiktu izstrādāti Eiropas profesionālie profili, proti, vienots zināšanu, prasmju un kompetenču kopums galvenajām profesijām neto nulles emisiju tehnoloģijās, cita starpā balstoties uz akadēmiju izstrādātajām mācību programmām un attiecīgā gadījumā izmantojot terminoloģiju, ko nodrošina Eiropas prasmju, kompetenču, kvalifikāciju un profesiju klasifikācija (*ESCO*), lai veicinātu pārredzamību un mobilitāti starp darbvietām un pāri iekšējā tirgus robežām;

h) veicinot karjeras izredzes un kvalitatīvus darba apstākļus, tostarp pienācīgas algas, darbvietās neto nulles emisiju tehnoloģiju industrijās, neto nulles emisiju tehnoloģiju industriju darba tirgū iesaistot vairāk sieviešu un jauniešu, jo īpaši jauniešus *NEET* situācijā, vecāka gadagājuma cilvēkus, darba ņēmējus profesijās, kas var izzust vai kuru saturu un uzdevumus lielā mērā pārveido jaunās tehnoloģijas, cilvēkus, kas strādā pārkārtošanās reģionos, un personas ar invaliditāti, un piesaistot prasmīgus darba ņēmējus no trešām valstīm ar tādiem instrumentiem kā Eiropas zilā karte un saskaņā ar valstu kompetenci, tiesību aktiem un praksi, tādējādi panākot lielāku darbaspēka dažādību;

i) veicinot un atbalstot darbaspēka mobilitāti visā Savienībā un veicinot to, ka *EURES* publicē vakances saistībā ar neto nulles emisiju tehnoloģijām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/589 ([58]);

j) veicinot ciešāku koordināciju un paraugprakses un zinātības apmaiņu starp dalībvalstīm un privātajā sektorā, lai uzlabotu prasmju pieejamību neto nulles emisiju tehnoloģiju jomā, tostarp sniedzot ieguldījumu Savienības un dalībvalstu politikā, ar kuru paredzēts piesaistīt jaunus talantus no trešām valstīm un visiem izglītības līmeņiem, saskaņā ar valstu kompetenci, tiesību aktiem un praksi un to saskaņojot ar jau pastāvošajām Eiropas sadarbības struktūrām izglītības un apmācības jomā;

k) cenšoties panākt sinerģiju ar esošajām apmācības vai izglītības programmām, cita starpā ar mērķi pielāgot akadēmiju mācību programmas Savienības industrijas vajadzībām.

VI NODAĻA

INOVĀCIJA

33. pants

Neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes

1. Līdz 2025. gada 30. martam dalībvalstis, veidojot neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes, izveido vai izraugās vienu vai vairākus kontaktpunktus. Vienīgais kontaktpunkts ir atbildīgs par katru pieprasījumu izveidot neto nulles emisiju regulatīvo smilškasti, ievērojot šo pantu.

2. Dalībvalstis – attiecīgā gadījumā kopā ar vietējām un reģionālām pašvaldībām un citām dalībvalstīm – pēc savas iniciatīvas var izveidot neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes. Dalībvalstis izveido neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes ciešā sadarbībā ar industriju, un attiecīgā gadījumā ar pētniecības iestādēm, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību saskaņā ar 1. punktu pēc jebkura tāda uzņēmuma, organizācijas vai konsorcija pieprasījuma, kurš izstrādā inovatīvas neto nulles emisiju tehnoloģijas un kurš atbilst 3. punkta otrās daļas a) apakšpunktā noteiktajiem atbilstības un atlases kritērijiem, un kuru kompetentās iestādes atlasījušas ar 3. punkta otrās daļas b) apakšpunktā minēto atlases procedūru.

([58]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/589 (2016. gada 13. aprīlis) par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu (*EURES*), darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku darba tirgu integrāciju un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 492/2011 un (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 107, 22.4.2016., 1. lpp.).

3. Kārtību un nosacījumus neto nulles emisiju regulatīvo smilškastu izveidei un darbībai, ievērojot 2. punktu, pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētā kārtība un nosacījumi atbalsta kompetento iestāžu elastīgumu noteikt prioritātes attiecībā uz pieteikumiem neto nulles emisiju regulatīvajām smilškastēm un to apstiprināšanu. Tie veicina inovāciju un regulatīvo mācīšanos, un tajos jo īpaši ņem vērā iesaistīto MVU un jaunuzņēmumu īpašos apstākļus un spējas.

Minētajos īstenošanas aktos nosaka kopīgus galvenos principus šādos jautājumos:

a) atbilstības kritēriji un atlases procedūra dalībai neto nulles emisiju regulatīvajās smilškastēs;

b) procedūra, kas nosaka pieteikšanos neto nulles emisiju regulatīvajai smilškastei, dalību tajā, tās pārraudzību, iziešanu no tās un tās izbeigšanu;

c) dalībniekiem piemērojamie noteikumi.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

4. Dalība neto nulles emisiju regulatīvajās smilškastēs neietekmē to iestāžu uzraudzības un korektīvās pilnvaras, kuras pārrauga neto nulles emisiju regulatīvo smilškasti. Inovatīvu neto nulles emisiju tehnoloģiju vai citu inovatīvu tehnoloģiju testēšana, izstrāde un validācija notiek kompetento iestāžu uzraudzībā un ar to atbalstu. Kompetentās iestādes attiecībā uz konkrētu neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes projektu savas uzraudzības pilnvaras īsteno elastīgi, ievērojot attiecīgos tiesību aktus, pielāgojot esošo regulatīvo praksi un izmantojot savu rīcības brīvību, kad tiek īstenotas tiesību normas un panākta to izpilde, un to dara ar mērķi likvidēt šķēršļus, mazināt regulatīvo slogu, samazināt regulatīvo nenoteiktību un atbalstīt inovācijas neto nulles emisiju tehnoloģijās vai citas inovatīvas tehnoloģijas.

5. Nolūkā panākt šā panta mērķi, kompetentās iestādes apsver to, vai piešķirt atkāpes vai atbrīvojumus valsts tiesību aktos, ciktāl to atļauj attiecīgie Savienības tiesību akti. Kompetentās iestādes nodrošina, ka neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes plāns ievēro Savienības tiesību aktu prasības un valsts tiesību aktu galvenos mērķus un pamatprasības. Kompetentās iestādes nodrošina, ka par visiem būtiskajiem riskiem veselībai, drošībai vai videi, kas konstatēti inovatīvu neto nulles emisiju tehnoloģiju vai citu inovatīvu tehnoloģiju izstrādes un testēšanas gaitā, tiek publiski paziņots un izstrādes un testēšanas process tiek nekavējoties apturēts, līdz šāds risks tiek mazināts. Ja kompetentās iestādes uzskata, ka ierosinātais projekts rada ārkārtēju risku darba ņēmēju, visas sabiedrības vai vides veselībai un drošībai, it sevišķi tāpēc, ka tas ir saistīts ar testēšanu, izstrādi vai validēšanu, kurā iesaistītas īpaši toksiskas vielas, tās apstiprina neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes plānu tikai ar noteikumu, ka tās ir pārliecinājušās, ka ir ieviesti pienācīgi aizsardzības pasākumi, kas ir samērīgi ar konstatēto ārkārtējo risku.

6. Neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes dalībnieki saglabā atbildību saskaņā ar piemērojamajiem Savienības un dalībvalstu tiesību aktiem par atbildību par jebkādu būtisku kaitējumu, kas trešām personām nodarīts sakarā ar testēšanu neto nulles emisiju regulatīvajā smilškastē.

7. Ja valsts kompetentā iestāde piekrīt, neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes darbības ilgumu var pagarināt, izmantojot to pašu procedūru.

8. Neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes plāno un īsteno tā, lai tad, ja tas ir būtiski, tās veicinātu pārrobežu sadarbību starp valstu kompetentajām iestādēm. Dalībvalstis, kuras ir izveidojušas neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes, savas darbības koordinē un sadarbojas Platformā ar mērķi dalīties būtiskā informācijā ar citām dalībvalstīm. Platforma var uzaicināt uzņēmumus, kas ir piedalījušies neto nulles emisiju regulatīvajā smilškastē, dalīties pieredzē par šo procesu. Komisija, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju un Platformā notikušajām diskusijām, regulāri ziņo par neto nulles emisiju regulatīvo smilškastu īstenošanas rezultātiem, arī par labu praksi, gūto pieredzi un ieteikumiem par to izveidi un, attiecīgajā gadījumā, par šīs regulas un citu Savienības tiesību aktu piemērošanu regulatīvajā smilškastē veidā, kas pielāgots neto nulles emisiju regulatīvās smilškastes vajadzībām.

34. pants

Pasākumi MVU un jaunuzņēmumiem

1. Dalībvalstis:

a) nodrošina MVU un jaunuzņēmumiem prioritāru piekļuvi neto nulles emisiju regulatīvajām smilškastēm, ciktāl tie izpilda 33. pantā noteiktos atbilstības nosacījumus;

b) organizē izpratnes veicināšanas darbības par MVU un jaunuzņēmumu dalību neto nulles emisiju regulatīvajās smilškastēs;

c) attiecīgā gadījumā izveido īpašu kanālu komunikācijai ar MVU un jaunuzņēmumiem, ar kura palīdzību sniedz norādījumus un atbild uz jautājumiem par 33. panta īstenošanu.

2. Dalībvalstis ņem vērā MVU un jaunuzņēmumu konkrētās intereses un vajadzības un sniedz pienācīgu administratīvo atbalstu, lai tie varētu piedalīties neto nulles emisiju regulatīvajās smilškastēs. Neskarot LESD 107. un 108. panta piemērošanu, dalībvalstis informē MVU un jaunuzņēmumus par pieejamo finansiālo atbalstu to darbībām neto nulles emisiju regulatīvajās smilškastēs.

35. pants

Energotehnoloģiju stratēģiskā plāna vadības grupas izveide

1. Ar šo tiek izveidota Energotehnoloģiju stratēģiskā plāna vadības grupa (SET plāna vadības grupa).

2. SET plāna vadības grupa pilda šajā regulā noteiktos uzdevumus.

36. pants

SET plāna vadības grupas uzdevumi

1. SET plāna vadības grupa sniedz ieteikumus un norādījumus attiecībā uz energotehnoloģiju stratēģisko plānu.

2. Komisija un dalībvalstis strādā un savas darbības koordinē SET plāna vadības grupā, lai palīdzētu atbalstīt tīras, efektīvas un izmaksu ziņā konkurētspējīgas enerģijas tehnoloģiju izstrādi, koordinējot darbības un sadarbojoties tīras enerģijas pētniecībā un inovācijā, un attiecīgā gadījumā – ar trešām valstīm pēc uzaicinājuma.

3. SET plāna vadības grupa konsultē Komisiju un palīdz tai izstrādāt iniciatīvas, kas saistītas ar 1. un 2. punktā minētajiem uzdevumiem.

37. pants

SET plāna vadības grupas uzbūve un darbība

1. SET plāna vadības grupu veido dalībvalstis un Komisija. To vada viens vai vairāki Komisijas pārstāvji.

2. Katra dalībvalsts dalībai SET plāna vadības grupā ieceļ augsta līmeņa pārstāvi. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā funkciju un speciālās zināšanas, dalībvalsts attiecībā uz dažādiem SET plāna vadības grupas uzdevumiem var iecelt vairāk nekā vienu pārstāvi. Katram SET plāna vadības grupā ieceltajam pārstāvim ir aizstājējs.

3. Pēc Komisijas priekšlikuma SET plāna vadības grupa ar locekļu vienkāršu balsu vairākumu pieņem reglamentu.

4. SET plāna vadības grupa regulāri tiekas, lai nodrošinātu savu uzdevumu faktisku izpildi. Vajadzības gadījumā SET plāna vadības grupa tiekas pēc pamatota Komisijas pieprasījuma vai pēc locekļu pieprasījuma ar vienkāršu balsu vairākumu.

5. Komisija SET plāna vadības grupai palīdz, nodrošinot izpildsekretariātu, kas sniedz tehnisku un loģistikas atbalstu.

6. SET plāna vadības grupa var izveidot pastāvīgas vai pagaidu darba grupas un operatīvas grupas, kas nodarbojas ar konkrētiem jautājumiem un uzdevumiem.

VII NODAĻA

PĀRVALDĪBA

38. pants

Neto nulles emisiju Eiropas platformas izveide un uzdevumi

1. Ar šo tiek izveidota Neto nulles emisiju Eiropas platforma ("Platforma").

2. Platforma pilda šajā regulā noteiktos uzdevumus.

3. Platforma var Komisijai un dalībvalstīm sniegt konsultācijas un palīdzību saistībā ar darbībām, ko tās veic, lai sasniegtu šīs regulas I nodaļā izklāstītos mērķus, vienlaikus, ja iespējams, izvairoties no nesamērīga administratīvā sloga dalībvalstīm un ņemot vērā dalībvalstu nacionālos enerģētikas un klimata plānus.

4. Platformas dalībnieki veic koordināciju attiecībā uz neto nulles emisiju industriālajām partnerībām Platformā, lai palīdzētu veicināt neto nulles emisiju tehnoloģiju apguvi visā pasaulē, sadarbotos inovatīvu neto nulles emisiju tehnoloģiju izstrādē un atbalstītu Savienības industriālo spēju lomu globālajā pārejā uz tīru enerģiju saskaņā ar šīs regulas vispārējo mērķi, kas izvirzīts 1. pantā. Platforma cita starpā var periodiski apspriest šādus jautājumus:

a) kā neto nulles emisiju vērtības ķēdē uzlabot un veicināt sadarbību, zinātību un tehnoloģiju koplietošanu starp Savienību un trešām valstīm;

b) noturība, tostarp ar šīs regulas darbības jomā ietilpstošo Eiropas industriju konkurētspējas uzlabošanu, attiecībā uz globālajām vērtības ķēdēm, un ieteicamās uzlabošanas darbības;

c) attiecīgā gadījumā konsekvences uzlabošana starp šo regulu un citām Savienības iniciatīvām, kas varētu veicināt šīs regulas mērķu sasniegšanu, un jautājums, vai sniegt ar to saistītus ieteikumus;

d) progress neto nulles emisiju tehnoloģiju vērtības ķēdēs, notiekošās tehnoloģiskās un industriālās pārmaiņas un potenciālās nākotnes jaunās stratēģiskās vērtības ķēdes, ņemot vērā šīs regulas mērķus;

e) paraugprakse attiecībā uz II nodaļas II iedaļas, kā arī 15. un 16. panta īstenošanu un atļauju piešķiršanas termiņu paātrināšana;

f) kā novērst ar tarifiem nesaistītus šķēršļus tirdzniecībai, piemēram, savstarpēji atzīstot atbilstības novērtējumus vai uzņemoties saistības nepieļaut eksporta ierobežojumus;

g) ar kurām trešām valstīm varētu prioritāri noslēgt neto nulles emisiju industriālās partnerības, ņemot vērā šādus aspektus:

   i) iespējamais ieguldījums piegādes drošībā, ņemot vērā to neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu;

   ii) tas, vai starp trešo valsti un Savienību ir noslēgti sadarbības nolīgumi;

   iii) vai trešās valsts tiesiskais regulējums un tā īstenošana nodrošina iespēju veikt vidiskās ietekmes monitoringu, novēršanu un samazināšanu līdz minimumam, piekopt sociāli atbildīgu praksi, tostarp ievērot cilvēktiesības un darba tiesības, jēgpilni un taisnīgi sadarboties ar vietējām kopienām, piekopt pārredzamu uzņēmējdarbības praksi un novērst nelabvēlīgu ietekmi uz valsts pārvaldes pienācīgu darbību un tiesiskumu;

   iv) CO_2 iesūknēšanas un uzglabāšanas jaudas to teritorijās;

h) kā stimulēt neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanu Savienībā, pievēršoties finansējumam, tiesiskajam regulējumam un investīciju un atrašanās vietas garantijām;

i) novērtējums par tirdzniecības pasākumu piemērošanu neto nulles emisiju industrijās.

Šis punkts neskar Padomes prerogatīvas saskaņā ar Līgumiem attiecībā uz nesaistošiem starptautiskiem instrumentiem.

5. Dalībvalstis var palīdzēt Komisijai īstenot sadarbības pasākumus, kas izklāstīti neto nulles emisiju industriālajā partnerībā.

6. Ņemot vērā Komisijas 2023. gada 24. oktobra ziņojumu "Progress tīrās enerģijas tehnoloģiju konkurētspējā" un Komisijas 2022. gada ikgadējo apsekojumu par slogu, Komisija ziņo Platformai par neto nulles emisiju industrijām Savienībā radītā regulatīvā sloga attīstību.

7. Platforma savas darbības regulāri koordinē ar Augsta līmeņa forumu standartizācijas jautājumos, lai apspriestu standartizācijas izmantošanu nolūkā Savienībā attīstīt neto nulles emisiju tehnoloģijas.

39. pants

Platformas uzbūve un darbība

1. Platformu veido dalībvalstu un Komisijas pārstāvji. Tās priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

2. Katra dalībvalsts dalībai Platformā ieceļ augsta līmeņa pārstāvi. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā funkciju un speciālās zināšanas, dalībvalsts attiecībā uz dažādiem Platformas uzdevumiem var iecelt vairāk nekā vienu pārstāvi. Katram Platformā ieceltajam pārstāvim ir aizstājējs. Balsstiesības ir tikai dalībvalstīm. Katrai dalībvalstij ir tikai viena balss neatkarīgi no pārstāvju skaita.

3. Pēc Komisijas priekšlikuma Platforma ar locekļu vienkāršu balsu vairākumu pieņem reglamentu.

4. Platformas locekļi regulāri tiekas, lai nodrošinātu šajā regulā paredzēto uzdevumu faktisku izpildi. Vajadzības gadījumā Platforma rīko ārkārtas sanāksmes, balstoties uz pamatotu Komisijas vai dalībvalsts pieprasījumu.

5. Komisija Platformai palīdz, nodrošinot izpildsekretariātu, kas sniedz tehnisku un loģistikas atbalstu.

6. Platforma var izveidot pastāvīgas vai pagaidu apakšgrupas, kurām uztic konkrētus ar šo regulu saistītus jautājumus un uzdevumus.

Platforma izveido vismaz apakšgrupu, lai nodrošinātu akadēmiju pienācīgu īstenošanu, ievērojot V nodaļu.

7. Platforma savās sanāksmēs, arī 6. punktā minēto pastāvīgo vai pagaidu apakšgrupu sanāksmēs, kā novērotājus aicina piedalīties Eiropas Parlamenta pārstāvjus. Eiropas Parlaments visu dokumentāciju un informāciju, kas saistīta ar Platformas darbu, saņem vienlaikus ar Platformas dalībniekiem.

8. Platforma izveido Neto nulles emisiju industrijas grupu. Minētā grupa pēc savas iniciatīvas vai pēc Platformas pieprasījuma sniedz Platformai ieteikumus, lai palīdzētu sasniegt šīs regulas mērķus.

9. Attiecīgā gadījumā platforma vai Komisija var uzaicināt ekspertus, kas pārstāv industriju, pilsonisko sabiedrību, akadēmiskās aprindas, arodbiedrības un citas trešās personas, piedalīties Platformas sanāksmēs un apakšgrupas sanāksmēs vai sniegt rakstiskus komentārus. Minētie eksperti nepiedalās lēmumu pieņemšanā.

10. Platforma veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu drošu apiešanos ar konfidenciālu un komerciāli sensitīvu informāciju un tās apstrādi.

11. Platforma dara visu iespējamo, lai lēmumus pieņemtu ar konsensu.

12. Platforma koordinē savas darbības un sadarbojas ar esošajām un attiecīgajām industriālajām aliansēm un attiecīgā gadījumā aicina tās piedalīties savās sanāksmēs, tostarp 6. punktā minēto pastāvīgo vai pagaidu apakšgrupu sanāksmēs.

13. Platforma vismaz reizi gadā tiekas ar 35. pantā minētās SET plāna vadības grupas pārstāvjiem, lai apspriestu jaunākās norises, sinerģijas starp šīs regulas īstenošanu un Energotehnoloģiju stratēģisko plānu un sniegtu ieteikumus par to.

40. pants

Neto nulles emisiju regulatīvā sloga zinātnisko padomdevēju grupa

1. Ar šo tiek izveidota Neto nulles emisiju regulatīvā sloga zinātnisko padomdevēju grupa ("Zinātnisko padomdevēju grupa").

2. Zinātnisko padomdevēju grupas sastāvā ir vismaz septiņi vecākie zinātniskie eksperti, kas pārzina plašu attiecīgo disciplīnu loku. Zinātnisko padomdevēju grupas locekļi atbilst 4. punktā noteiktajiem kritērijiem.

3. Zinātnisko padomdevēju grupā ir ne vairāk kā divi locekļi, kas ir vienas un tās pašas dalībvalsts valstspiederīgie. Zinātnisko padomdevēju grupas locekļu neatkarībai ir jābūt neapšaubāmai.

4. Zinātnisko padomdevēju grupas locekļus ieceļ uz četru gadu pilnvaru termiņu, ko var atjaunot vienu reizi pēc atklātas, godīgas un pārredzamas atlases procedūras. Locekļu atlases pamatā ir šādi kritēriji:

a) izcilība zinātnē;

b) pieredze, kas gūta, sagatavojot zinātniskus novērtējumus un sniedzot zinātniskas konsultācijas savās profesionālās kompetences jomās;

c) zināšanas valsts pārvaldes jomā vai citās jomās, kas attiecas uz Zinātnisko padomdevēju grupas uzdevumiem;

d) profesionālā pieredze, kas gūta starpdisciplinārā vidē starptautiskā kontekstā.

5. Zinātnisko padomdevēju grupas locekļi tiek iecelti kā privātpersonas, un tie savu atzinumu sniedz neatkarīgi no dalībvalstīm un no Savienības iestādēm. Zinātnisko padomdevēju grupa no savu locekļu vidus ievēl priekšsēdētāju uz četriem gadiem. Tā pieņem savu reglamentu.

6. Zinātnisko padomdevēju grupa, veicot savas darbības, darbojas tikai padomdevēja statusā un rīkojas, neskarot Komisijas iniciatīvas tiesības, Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un Komisijas kontroles un kvalitātes kontroles funkcijas Regulējuma kontroles padomē.

7. Zinātnisko padomdevēju grupa saskaņā ar 6. punktu atbalsta Komisijas, Eiropas Parlamenta un dalībvalstu darbu, neatkarīgi pildot savus uzdevumus un sniedzot konsultatīvus ziņojumus par Savienības tiesību aktu regulatīvo ietekmi un slogu attiecībā uz industriālajām darbībām, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā. Lai sniegtu konsekventas konsultācijas, Zinātnisko padomdevēju grupa novērtē regulatīvo ietekmi un slogu uz industriālajām darbībām, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, izmantojot zinātniski pamatotu metodiku un attiecīgā gadījumā ņemot vērā labāka regulējuma rīkkopu.

8. Komisija nodrošina Zinātnisko padomdevēju grupas sekretariātu.

9. Zinātnisko padomdevēju grupa regulāri apmainās ar viedokļiem par savu darbu ar Platformu.

41. pants

Nacionālie enerģētikas un klimata plāni

Dalībvalstis šo regulu ņem vērā, sagatavojot nacionālos enerģētikas un klimata plānus, jo īpaši attiecībā uz enerģētikas savienības pētniecības, inovācijas un konkurētspējas dimensiju, apsverot enerģētikas savienības stratēģijas prioritātes un energotehnoloģiju stratēģisko plānu, un reizi divos gados iesniedzot savus progresa ziņojumos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 17. pantu.

VIII NODAĻA

PĀRRAUDZĪBA

42. pants

Pārraudzība

1. Komisija pastāvīgi pārrauga:

a) Savienības progresu attiecībā uz 1. pantā minētajiem Savienības mērķiem, jo īpaši attiecībā uz tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes riskiem, kas kropļotu konkurenci vai sadrumstalotu iekšējo tirgu, un šīs regulas saistīto ietekmi;

b) Savienības progresu 5. pantā minēto etalonrādītāju izpildē, ņemot vērā ierobežojumus un iespējas globālajā tirgū;

c) neto nulles emisiju tehnoloģiju importa Savienības teritorijā un eksporta ārpus tās teritorijas vērtību vai apjomu;

d) progresu attiecībā uz 20. pantā minētā Savienības līmeņa CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķa sasniegšanu un attiecībā uz saistīto CO_2 transportēšanas infrastruktūru, kā arī saistītajām CO_2 uztveršanas darbībām.

2. Dalībvalstis un valsts iestādes, ko tās minētajam nolūkam izraudzījušās, vāc un sniedz datus un citus pierādījumus, kas prasīti, ievērojot 1. punktu.

Jo īpaši, tās vismaz reizi trīs gados vāc datus par šādiem aspektiem:

a) šķēršļi neto nulles emisiju tehnoloģiju vai preču, kurās izmanto neto nulles emisiju tehnoloģijas, tirdzniecībai iekšējā tirgū un to potenciālie virzītājspēki, tostarp, ja šādus šķēršļus rada globālās piegādes ķēdes traucējumi;

b) neto nulles emisiju tehnoloģiju attīstība un tirgus tendences, kā arī attiecīgo neto nulles emisiju tehnoloģiju tirgus cenas, tostarp informācija par izsolēm, to biežumu, piešķiršanas cenām un apjomu, ciktāl tas attiecas uz IV nodaļas prasību izpildi;

c) neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jauda un saistītās darbības, tostarp dati par nodarbinātību un prasmēm;

d) to MVU skaits, kas iesaistīti neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektos;

e) šāda informācija par atļauju piešķiršanas procesiem attiecībā uz katru neto nulles emisiju tehnoloģiju:

i) sākto atļauju piešķiršanas procesu skaits, noraidīto pieteikumu skaits un pieņemto visaptverošo lēmumu skaits, norādot to, vai projekts ir apstiprināts vai noraidīts;

ii) to atļauju piešķiršanas procesu ilgums, par kuriem tika pieņemts visaptverošs lēmums, tostarp termiņu pagarinājumu ilgums;

iii) informācija par vienoto kontaktpunktu darbībai piešķirtajiem resursiem;

f) neto nulles emisiju regulatīvo smilškastu skaits un veids;

g) CO_2 daudzums, kas tiek pastāvīgi uzglabāts pazemē saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.

3. Ja tie vēl nav iekļauti nacionālajos enerģētikas un klimata plānos vai saskaņā ar nacionālo enerģētikas un klimata plānu elementiem, katra dalībvalsts līdz 2027. gada 15. martam un pēc tam reizi trijos gados iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā izklāstīti 2. punktā minētie dati.

4. Šā panta 3. punktā minēto ziņošanas pienākumu nepiemēro, ja dalībvalstis uzskata, ka tas būtu pretrunā to būtiskām drošības interesēm, ievērojot LESD 346. pantu.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai sniegtu veidni šā panta 3. punktā minētajiem ziņojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 45. panta 2. punktā.

6. Pamatojoties uz ziņojumiem, kas iesniegti, ievērojot šā panta 3. punktu, Komisija pārrauga Savienības progresu, kā minēts šā panta 1. punkta a) apakšpunktā, un kā daļu no gada ziņojumiem par tīras enerģijas tehnoloģiju konkurētspēju, ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 35. panta 2. punkta m) apakšpunktu, publicē ar to saistītus ieteikumus. Ieteikumos arī apsver to, vai regula aptver visas neto nulles emisiju tehnoloģijas, kas vajadzīgas šīs regulas 1. pantā izvirzīto mērķu sasniegšanai.

7. Balstoties uz atļauju pieteikumu projektiem, kas iesniegti, ievērojot Direktīvas 2009/31/EK 10. pantu, un ziņojumiem, kas iesniegti, ievērojot šīs regulas 21. panta 2. punktu, 23. panta 4. punktu un 23. panta 6. punktu, Komisija pārrauga progresu virzībā uz šā panta 1. punkta d) apakšpunktā minētā Savienības CO_2 iesūknēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanu. Komisija katru gadu par to sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

8. Komisija informē Platformu par saviem konstatējumiem saistībā ar šo pantu.

IX NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

43. pants

Pilnvaru deleģēšana

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 44. pantu, ar kuriem groza kārtību, kādā tiek ņemti vērā nolīgumi starp 23. panta 1. punktā minētajiem subjektiem un investīcijas trešo personu turētā uzglabāšanas jaudā, lai sasniegtu 23. panta 5. punktā noteikto individuālo ieguldījumu un lai noteiktu 23. panta 6. punktā minēto ziņojumu saturu.

44. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šā panta nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 23. panta 12. punktā, 43. pantā un 46. panta 7. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2024. gada 29. jūnija. Komisija izstrādā ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu ne vēlāk kā deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 23. panta 12. punktā, 43. pantā un 46. panta 7. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts izraudzītajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot 23. panta 12. punktā, 43. pantu vai 46. panta 7. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

45. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē. Jautājumos, kas saistīti ar šīs regulas 25. pantu, Komisijai palīdz Publiskā iepirkuma padomdevēja komiteja, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 71/306/EEK ([59]). Jautājumos, kas saistīti ar šīs regulas 26. pantu, Komisijai palīdz Enerģētikas savienības komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2018/1999 44. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

46. pants

Izvērtēšana

1. Komisija līdz 2028. gada 30. jūnijam un pēc tam reizi trijos gados veic šīs regulas izvērtēšanu un iesniedz ziņojumu par tās galvenajiem konstatējumiem Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

2. Šā panta 1. punktā minētajā izvērtējumā novērtē:

a) to, vai ir sasniegti šīs regulas 1. pantā izvirzītie mērķi, jo īpaši tās ieguldījums iekšējā tirgus darbībā, šīs regulas ietekmi uz komerciāliem lietotājiem, jo īpaši MVU, un tiešajiem lietotājiem, un Eiropas zaļā kursa mērķus;

b) to, vai šī regula ir piemērota, lai darbotos pēc 2030. gada un palīdzētu sasniegt 2050. gadam izvirzīto klimatneitralitātes ilgtermiņa mērķrādītāju, kā minēts 1. pantā, cita starpā ņemot vērā iespēju šajā regulā iekļaut citas tehnoloģijas, kurām var būt būtiska nozīme klimatneitralitātes sasniegšanā līdz 2050. gadam;

c) to, vai konkrētām tehnoloģijām ir vajadzīgi etalonrādītāji, lai panāktu minēto tehnoloģiju piegādes drošību Savienībā.

3. Izvērtēšanā ņem vērā šādus elementus:

a) 42. pantā minētā pārraudzības procesa rezultāts;

b) tehnoloģiju vajadzības, kas izriet no nacionālo enerģētikas un klimata plānu, tostarp energotehnoloģiju stratēģiskā plāna, atjauninājumiem, ņemot vērā jaunāko ziņojumu par enerģētikas savienības stāvokli.

4. Tajā pašā laikposmā, kas minēts šā panta 1. punktā, kā arī pēc katras nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjaunošanas vai atjaunināšanas, un pēc apspriešanās ar Platformu Komisija novērtē vajadzību paplašināt 4. pantā iekļauto neto nulles emisiju tehnoloģiju sarakstu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumu.

5. Dalībvalstu kompetentās iestādes Komisijai iesniedz visu savā rīcībā esošo attiecīgo informāciju, kas Komisijai var būt nepieciešama, lai sagatavotu 1. punktā minēto ziņojumu.

([59]) Padomes Lēmums 71/306/EEK (1971. gada 26. jūlijs) par Padomdevējas komitejas būvdarbu valsts līgumu jautājumos izveidošanu (OV L 185, 16.8.1971., 15. lpp.).

6. Ja, balstoties uz šā panta 1. punktā minēto ziņojumu, Komisija secina, ka Savienība 1. panta 1. punktā izvirzītos mērķus, visticamāk, nesasniegs, tā pēc apspriešanās ar Platformu novērtē, cik iespējami un samērīgi ir ierosināt pasākumus, lai nodrošinātu minēto mērķu sasniegšanu.

7. Līdz 2025. gada 30. martam Komisija pieņem deleģēto aktu saskaņā ar 44. pantu, lai grozītu pielikumu, pamatojoties uz 4. pantā iekļauto neto nulles emisiju tehnoloģiju sarakstu, nolūkā identificēt neto nulles emisiju tehnoloģiju apakškategorijas un minētajām tehnoloģijām izmantoto specifisko komponentu sarakstu. Minētais deleģētais akts balstās uz visaptverošu novērtējumu, kurā identificē specifiskus būtiskus komponentus, ko pamatoti var uzskatīt par tādiem, kurus primāri jāizmanto neto nulles emisiju tehnoloģijās. Minētā novērtējuma pamatā ir neto nulles emisiju tehnoloģiju piegādes ķēžu metodiska analīze, jo īpaši ņemot vērā komponentu komerciālo pieejamību, attiecīgo detalizācijas pakāpi un tehnoloģiju attīstību. Komisija var pārskatīt minēto deleģēto aktu, pamatojoties uz minēto novērtējumu.

47. pants

Rīcība ar konfidenciālu informāciju

1. Informāciju, kas iegūta, īstenojot šo regulu, izmanto tikai šīs regulas mērķiem, un to aizsargā attiecīgie Savienības un valstu tiesību akti.

2. Dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka saskaņā ar Savienības un attiecīgajiem valsts tiesību aktiem tiek aizsargāts komercnoslēpums un uzņēmuma noslēpumi, kā arī cita sensitīva, konfidenciāla un klasificēta informācija, kas iegūta un apstrādāta, piemērojot šo regulu, arī ieteikumi un veicamie pasākumi.

3. Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar attiecīgajiem Savienības vai valsts tiesību aktiem klasificētai informācijai, ko sniedz vai ar ko apmainās, ievērojot šo regulu, klasifikācijas pakāpe netiek pazemināta vai noņemta bez tās sniedzēja iepriekšējas rakstveida piekrišanas.

4. Ja dalībvalsts uzskata, ka apkopotās informācijas izpaušana, ievērojot 23. pantu, varētu apdraudēt tās valsts drošības intereses, tā ar pamatotu paziņojumu var iebilst pret to, ka Komisija izpauž minēto informāciju.

5. Komisija un valstu iestādes, to amatpersonas, darbinieki un citas personas, kas strādā minēto iestāžu uzraudzībā, saskaņā ar attiecīgajiem Savienības vai valsts tiesību aktiem nodrošina tās informācijas konfidencialitāti, kas iegūta, pildot uzdevumus un darbības. Minētais pienākums attiecas arī uz visiem dalībvalstu pārstāvjiem, novērotājiem, ekspertiem un citiem dalībniekiem, kas piedalās platformas sanāksmēs, ievērojot 39. pantu.

48. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1724

Regulu (ES) 2018/1724 groza šādi:

1) regulas I pielikuma pirmajā slejā pievieno jaunu rindu "R. Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti";

2) regulas I pielikuma otrajā slejā rindā "R. Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti" pievieno šādus punktus:

"1. Informācija par atļauju piešķiršanas procesu;

2. Finansēšanas un investīciju pakalpojumi;

3. Finansējuma ieguves iespējas Savienības vai dalībvalstu līmenī;

4. Uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumi, tostarp, bet ne tikai, attiecībā uz uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju, vietējiem nodokļu tiesību aktiem, darba tiesībām.";

3) regulas II pielikuma pirmajā slejā pievieno jaunu rindu "Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti";

4) regulas II pielikuma otrajā slejā rindā "Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti" pievieno šādu punktu:

"Procedūras, kas piemērojamas visām attiecīgajām atļaujām, kuras vajadzīgas, lai būvētu, paplašinātu, pārveidotu un ekspluatētu neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projektus un stratēģiskos neto nulles emisiju projektus, tostarp ar būvniecību, ķimikālijām un tīkla pieslēgumu saistītas atļaujas, vidiskos novērtējumus un pilnvarojumus, ja tādi ir vajadzīgi, un kas ietver visus pieteikumus un procedūras";

5) regulas II pielikuma trešajā slejā rindā "Neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas projekti" pievieno šādu punktu:

"Visi izvaddati, kas attiecas uz procedūrām, sākot ar to, ka tiek atzīts, ka pieteikums ir pilnīgs, un beidzot ar visaptveroša lēmuma par procedūras iznākumu paziņošanu, ko veic izraudzītais kontaktpunkts";

6) regulas III pielikumā pievieno šādu punktu:

"8) Vienotie kontaktpunkti, kas izveidoti vai izraudzīti, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1735 (*) 6. panta 1. punktu, tostarp minētās regulas 18. panta 1. punkta nolūkā, un kontaktpunkti, kas izveidoti vai izraudzīti, ievērojot minētās regulas 33. panta 1. punktu.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj)."

49. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. To piemēro no 2024. gada 29. jūnija.

3. Līdz 2026. gada 30. jūnijam 25. panta 1. punktu piemēro tikai līgumiem, kurus noslēgušas Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 16) apakšpunktā un Direktīvas 2014/25/ES 2. panta 1. punkta 12) apakšpunktā definētās centralizēto iepirkumu struktūras, un līgumiem, kuru vērtība ir 25 miljoni EUR vai lielāka.

4. Šīs regulas 26. un 28. pantu piemēro no 2025. gada 30. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 13. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā	*– Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētāja*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PIELIKUMS

Saraksts ar galaproduktiem un specifiskiem komponentiem, kurus uzskata par tādiem, kas primāri jāizmanto neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanā

	Neto nulles emisiju tehnoloģiju apakškategorijas	Komponenti, ko primāri izmanto neto nulles emisiju tehnoloģiju vajadzībām
Saules enerģijas tehnoloģijas	FE tehnoloģijas	
	Saules siltumenerģijas elektrotehnoloģijas	
	Saules siltumenerģijas tehnoloģijas	
	Citas saules enerģijas tehnoloģijas	
Sauszemes vēja enerģijas un atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas	Sauszemes vēja enerģijas tehnoloģijas	
	Atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas	
Bateriju un enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas	Bateriju tehnoloģijas	
	Enerģijas uzkrāšanas tehnoloģijas	
Siltumsūkņi un ģeotermālās enerģijas tehnoloģijas	Siltumsūkņu tehnoloģijas	
	Ģeotermālās enerģijas tehnoloģijas	
Ūdeņraža tehnoloģijas	Elektrolīzeri	
	Ūdeņraža elementi	
	Citas ūdeņraža tehnoloģijas	
Ilgtspējīgas biogāzes un biometāna tehnoloģijas	Ilgtspējīgas biogāzes tehnoloģijas	
	Ilgtspējīgas biometāna tehnoloģijas	
CCS tehnoloģijas	Oglekļa uztveršanas tehnoloģijas	
	Oglekļa uzglabāšanas tehnoloģijas	

	Neto nulles emisiju tehnoloģiju apakškategorijas	Komponenti, ko primāri izmanto neto nulles emisiju tehnoloģiju vajadzībām
Elektrotīkla tehnoloģijas	Elektrotīkla tehnoloģijas	
	Elektrouzlādes tehnoloģijas transportam	
	Tīkla digitalizācijas tehnoloģijas	
	Citas elektrotīkla tehnoloģijas	
Kodolskaldīšanās enerģijas tehnoloģijas	Kodolskaldīšanās enerģijas tehnoloģijas	
	Kodoldegvielas cikla tehnoloģijas	
Ilgtspējīgu alternatīvo degvielu tehnoloģijas	Ilgtspējīgu alternatīvo degvielu tehnoloģijas	
Hidroenerģijas tehnoloģijas	Hidroenerģijas tehnoloģijas	
Citas atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas	Osmozes enerģijas tehnoloģijas	
	Apkārtējās vides enerģijas tehnoloģijas, izņemot siltumsūkņus	
	Biomasas tehnoloģijas	
	Poligonu gāzes tehnoloģijas	
	Notekūdeņu attīrīšanas staciju gāzes tehnoloģijas	
	Citas atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas	
Ar energosistēmu saistītas energoefektivitātes tehnoloģijas	Ar energosistēmu saistītas energoefektivitātes tehnoloģijas	
	Siltumtīkla tehnoloģijas	
	Citas ar energosistēmu saistītas energoefektivitātes tehnoloģijas	

	Neto nulles emisiju tehnoloģiju apakškategorijas	Komponenti, ko primāri izmanto neto nulles emisiju tehnoloģiju vajadzībām
Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas	Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu tehnoloģijas	
Biotehnoloģiskie risinājumi klimata un enerģētikas jomā	Biotehnoloģiskie risinājumi klimata un enerģētikas jomā	
Uz dekarbonizāciju orientētas transformatīvas industriālās tehnoloģijas	Uz dekarbonizāciju orientētas transformatīvas industriālās tehnoloģijas	
CO_2 transportēšanas un izmantošanas tehnoloģijas	CO_2 transportēšanas tehnoloģijas	
	CO_2 izmantošanas tehnoloģijas	
Vēja un elektriskās piedziņas tehnoloģijas transportam	Vēja piedziņas tehnoloģijas	
	Elektriskās piedziņas tehnoloģijas	
Citas kodoltehnoloģijas	Citas kodoltehnoloģijas	